

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక

308464

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

జెన్నవట్టణము 1915 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 24 వ తేది శనివారము

No. 21

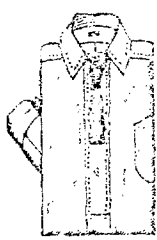
సంపుటము. ౨

రాక్షసనామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ మాస శుద్ధ చతుర్థి

సంచిక ౨౧

అద్భుతమైన ధరలు

కొద్దిరోజులవరకు మాత్రమే

వేసవికాలమునకు తగిన ప్రతిష్టమైన ఇంగ్లీషు ట్యూట్లర్స్ మద్రాసులో వైసుగా తయారైన వట్టలు 1 వ రకం రేల 1-8-0 2 వ రకం 1-8-0 3 వ రకం 1-8-0 4 వ రకం 0-12-0 5 వ రకం 0-12-0 6 వ రకం 0-12-0 7 వ రకం 0-12-0 8 వ రకం 0-12-0 9 వ రకం 0-12-0 10 వ రకం 0-12-0 11 వ రకం 0-12-0 12 వ రకం 0-12-0 13 వ రకం 0-12-0 14 వ రకం 0-12-0 15 వ రకం 0-12-0 16 వ రకం 0-12-0 17 వ రకం 0-12-0 18 వ రకం 0-12-0 19 వ రకం 0-12-0 20 వ రకం 0-12-0 21 వ రకం 0-12-0 22 వ రకం 0-12-0 23 వ రకం 0-12-0 24 వ రకం 0-12-0 25 వ రకం 0-12-0 26 వ రకం 0-12-0 27 వ రకం 0-12-0 28 వ రకం 0-12-0 29 వ రకం 0-12-0 30 వ రకం 0-12-0 31 వ రకం 0-12-0 32 వ రకం 0-12-0 33 వ రకం 0-12-0 34 వ రకం 0-12-0 35 వ రకం 0-12-0 36 వ రకం 0-12-0 37 వ రకం 0-12-0 38 వ రకం 0-12-0 39 వ రకం 0-12-0 40 వ రకం 0-12-0 41 వ రకం 0-12-0 42 వ రకం 0-12-0 43 వ రకం 0-12-0 44 వ రకం 0-12-0 45 వ రకం 0-12-0 46 వ రకం 0-12-0 47 వ రకం 0-12-0 48 వ రకం 0-12-0 49 వ రకం 0-12-0 50 వ రకం 0-12-0 51 వ రకం 0-12-0 52 వ రకం 0-12-0 53 వ రకం 0-12-0 54 వ రకం 0-12-0 55 వ రకం 0-12-0 56 వ రకం 0-12-0 57 వ రకం 0-12-0 58 వ రకం 0-12-0 59 వ రకం 0-12-0 60 వ రకం 0-12-0 61 వ రకం 0-12-0 62 వ రకం 0-12-0 63 వ రకం 0-12-0 64 వ రకం 0-12-0 65 వ రకం 0-12-0 66 వ రకం 0-12-0 67 వ రకం 0-12-0 68 వ రకం 0-12-0 69 వ రకం 0-12-0 70 వ రకం 0-12-0 71 వ రకం 0-12-0 72 వ రకం 0-12-0 73 వ రకం 0-12-0 74 వ రకం 0-12-0 75 వ రకం 0-12-0 76 వ రకం 0-12-0 77 వ రకం 0-12-0 78 వ రకం 0-12-0 79 వ రకం 0-12-0 80 వ రకం 0-12-0 81 వ రకం 0-12-0 82 వ రకం 0-12-0 83 వ రకం 0-12-0 84 వ రకం 0-12-0 85 వ రకం 0-12-0 86 వ రకం 0-12-0 87 వ రకం 0-12-0 88 వ రకం 0-12-0 89 వ రకం 0-12-0 90 వ రకం 0-12-0 91 వ రకం 0-12-0 92 వ రకం 0-12-0 93 వ రకం 0-12-0 94 వ రకం 0-12-0 95 వ రకం 0-12-0 96 వ రకం 0-12-0 97 వ రకం 0-12-0 98 వ రకం 0-12-0 99 వ రకం 0-12-0 100 వ రకం 0-12-0

అంబుడపు.

నె 200 రు నెట్టాకలము బంగారపాతితో	రు 1-8-0
నె 210 రు నెట్టాకలము	రు 3-4-0
బ్యాక్ బర్డు పాంటెక్ కలము బంగారు పాతితో	రు 3-4-0
పి. కోక్ పాంటెక్ కలము	రు 2-8-0

మద్రాసు స్టోర్సు సప్లయింగ్ ఏజెంసీ
15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన
ప్రయత్నములనుంపుడు.

తేకుమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలదే. అట్టి కలహానియందు కొంచెము జాగరూకతగా నుండిన చాలలాభము కలదు. వేయేల, మాత్రము గృహమునకు కావలసిన రంగున తేకు కలప చిన్న కిటికీలనుంచి దూలములువరకు పనికొచ్చు అన్ని రకములు; కమ్మలు, వాసములు, బల్లలు, దూలములు, పెద్దమానులు, చవుకగా దొరకును.

ఆర్. య్. ఆర్. బల్లన్న.

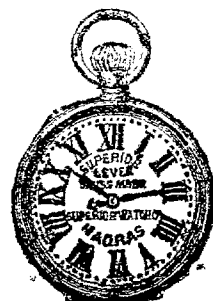
స్త్రీలుమార్కు పలకలు. రీఫరుబ్లెస్ మెడలుగాగల నన్ని మరియితర మార్కుల పయన్న మద్రాసు ధరలకంటె తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బుదరు గుంటూరు, శాపట్ల తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకానున్న మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామీప్యము; రయిలుచాటిల్లు తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.

కంట్లాక్టర్స్, కల్వనర్తములు, కాకినాడ.

సుపీరియరు లీవరుజ్యూయల్లువాచ్.

గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజీ రు 5-0-0. దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము దయలుమీద మా కంపెనీ పేరు ఎత్తనిసిరాతో ముద్రంప బడియుండును. ఇది మానుటకందమై తలభీగమును, డబ్బు ఫ్రాఫ్ అను గ్లాసు డోమునుగలిగి మొరటుపనులకు దగి యుండును. వెల్వెటూతో లోభాగమున గ్యారంటీ చీటి అతికించియుండును. సిమనుండి మాకై తయారుచేయబడి వచ్చినది. కాన నెవరియొద్దనుజిక్కదు. ఒకరొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ నెలనుంచి మి. కచాల కాలము పనిచేయునట్టి వ్వల్లు ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవంబున దెలియును. ఇది నజీక నేక గడియారములు ఖర్చయి యొగ్గతాపత్రముల కంటె యున్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు.

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ,
పోస్టుబాక్సు నెం 167, మద్రాసు.

రాక్షసనామ సంవత్సర బహుమతి.

యిదివరకు నెట్టువకల కమ్మచుండిన యాచేతిగడియారమును యీ సంవత్సర బహుమతికై ఈమాసాంతములోన గొను వారికి రు. 1-12-0 లకు నిచ్చెదము త్వర పడుడు వి. పి. బర్బులు చేరు.

రాక్షసనామ సంవత్సర

బ్యాంక్ లు గడియారము గ్యారెంటీ 5 సం॥ లు ఇవ్వ బడును. గొలుసుతో ధర 2-4-0. ఇది మొరటుపనులకు తుపయోగమైనది. శం దు ప్రక్కలును అద్దముగలదు. చక్రముల ప్రతిరంధ్రములకు కెంపులు చెక్కియుండును. వేయేల ఈలాటి గడియారము ఇంత తక్కువధరకు దొరకదు. దీనికి సమయగునవి ఇంకొకటిలేదు.

ఎ. యం. స్వామి అందు కంపెనీ,
44 సంబులయ్యరపేటి, మదరాసు.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతితాలూకా గ్రామమునండును ఆంధ్రప్రతిక పత్రికమున ఏదెట్లు కావలసి యున్నారో కావున వారివారి దరఖాస్తులను ఈ నెల 30 వ తేదిలోపుగ పత్రికా కార్యస్థానమునకు పంపవేయవలెను. పత్రికాధికారి.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి. ఇది దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా భాషలో తగిన పటములతో కథలవలె వర్ణింపబడును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0. (పోస్టేజీతో సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంవత్సరముచందా గుండుగ స్వీకరింపబడును. కలయువారు:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు. ఎం. పి. చింతాప్రసాద, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినందిక! సంవత్సరాదినందిక!

ఆంధ్రప్రతికయొక్క అరససంవత్సరాదినందిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యాసంతులన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ నైస్యసేవ, ప్రాచీనచరిత్ర, చరిత్ర, సవలలు, సంకీర్తము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, భీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము నంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సముత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల భిరింగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు భీమరింపబడి యాంధ్రప్రచురణములం దపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాకృతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రేల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది. ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, తంబుశెట్టిపేటి, మద్రాసు.

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు కడపుటరున, వాటిని నానుచేయు గలగు వర్తమాను నెచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు కలుచునో యేర్పాటుగాను యేయగలవారయినో అని చెప్పి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యీశుంశముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా గుహితకాలలో, యూరోపియన్ దొరపల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారిపద్దతుంచి తై నెన్న యిచ్చించి పంపబడును. యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును. మే 1వ తారీఖున కాను ప్రారంభమగును. ఏప్రిల్ నెల 30 వ తేది లోగా దరఖాస్తులు పంపుతూ 10 రూపాయలు ఆధ్యాపకు పంపువారికి మాత్రము ఒకచోటు కొనకగలదు ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

కొన్ని ప్రశ్నములే యున్నవి! శీఘ్రముగా తెప్పించుకొనుడు!!

ఏకోర్పుఆఫ్ ఇండియన్ జమ్నాస్టిక్స్

అశక్తిర వ్యా యామను నేర్పు గ్రంథము, ఇంగ్లీషు అరవము, రెనాగు, కన్నడ భాషలలో వ్రాయబడిన వివరణములను 50 ప్రతిములును గలది. డైరక్టర్ ఆఫ్ ఫజ్క్ ఇన్స్టిట్యూట్ వారి చే నింకరింపబడినది. గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులు, డాక్టర్లు, ఇంజీనీర్లు, ప్రెస్ సిపాలురును ఇచ్చిన యోగ్యతా ప్రతికలను గలదియునై యున్నది. వెల 12 అణాలు. పోస్టేజీ నేరు. కలయువారు:— వి. రాఘవులు నాయుడు, జమ్నాస్టిక్స్ ఇన్స్టిట్యూట్, పచ్చయప్పాస్ కాతేజి, మదరాసు.

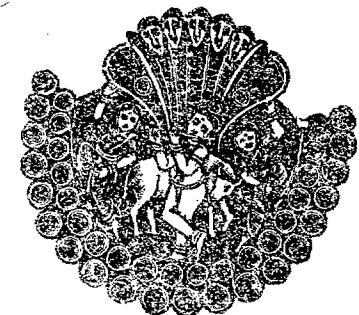
మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

ఇది మిక్కిలి వీర్యవృద్ధిని, బలమును, కలిగించును. (2) మేహములు, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, శుక్లవర్ణము, అతి మూత్రమును ఖండించును. (3) రక్తమును శుభ్రపరచి వృద్ధిబొందించును. (4) వరములకు సత్తువనిచ్చి యౌవనమును నిండించును. 2 డబ్బీలుచాలాను. 20 తులముల డబ్బీ రు. 1-0-0. పాలనుగంధి లేహ్యము:- సవామేహము, మేహములు, పాడెలు, పుండు, పొట్టురాలుట, యింతే చర్మరోగములు, కీర్ణ రోగములు, రసదోషము, మొదలగువాట్లను 4 డబ్బీతో నిర్మూలము చేయును. 20 తుల డబ్బీ రు 1-4-0 (4 డబ్బీ రు 4-8-0) ఘనసారచంపి:- ఇది తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు, మొదలగు అంటు (సెగ) రోగములను, మూత్రపుండును (సావమున తక్షణమే మాన్పును. 2 డబ్బీలుచాలాను. డబ్బీ రు 1-4-0. గుళికరంజని తలనూనె:- ఇది మిగుల పరిమళము గలిగి పూలవాసనను గుప్పించికొట్టుచుండును. సీసా రు 0-8-0 మాత్యాలూరు ఉచితము. వి. పి. ఖర్మల ప్రత్యేకము. 5 రూ. వైబడిన ఆర్డర్లకు రు 1-కి 0-2- కమిషన్ చెప్పెదము. పి. కె. ఎ అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు

ఆంధ్రభారతము, పద్యకావ్యము, అశేకపాతాంతరము లతో చక్కగ అచ్చగుచున్నది. ఆది, సభాపద్యములుగల 1 సంపుటము 1 12 ఆరణ్యపద్యముగల 2 సంపుటము 1 12 నిరాటోద్యోగములుగల 3 సంపుటము 1 12 తక్కిన సంపుటములు అచ్చగుచున్నవి. ఆంధ్రభాగవతము, చక్కనికూర్పు 0 0 ఆముక్తమాల్యద, సటీక, క్రొత్తకూర్పు 3 0 నేంకటాచల మాహాత్మ్యము, త. వెంకయ్యకృతము 0 14 రాజయోగసారము తరికొండ, వెంకయ్యకృతము 0 4 మాఘకావ్యము, సంస్కృతాంధ్ర వ్యాఖ్యానకళ 0 0 సమాస సహితము 2 0-4 మేఘసందేశము. సంస్కృతాంధ్ర టీకాసహితము 0 0 యాజువల్క్య ప్రయోగచంద్రిక, సవ్యరము, క్రొత్త 2 2 ఇది మొదలగు సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు ఆశేకములు మావద్దకొరకును. కోకిలవారికి క్యాటలాగులను పంపెదము వావిల్ల. రామస్వామి శాస్త్రిలు అండ్ సన్స్, 192 ఎస్టేట్ నెట్, చెన్నపురి

32-వ స్కృగల (సవరము) బంగారు. (ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర 1 1/2 సవరము మెత్తు వెల రు. 30-8-0.

మతీయవిభిన్నములగు బంగారునగలు, పెండినగలు, రాజు చెక్కిననగలు, చామ్రుకునవి తగ్గిరిందే చేర్చుకొన్న రత్నములపద్ధతితోకడకు కోకువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగా పంపబడినవి. సదరక ఇండియా జావలెస్ మ్యూజిఫికేషన్ కంపెనీ, 437, బంకనాలబిడి, సామూకారు కీడి, మదరాసు. The Southern India Jewellery Manufacturing Co., 437, Bowbazar, Madras.

మిక్కిలి ప్రసిద్ధిజెందిన “హరిశ్చంద్ర” “నల్లతంగాళ్” “నదారం” “మంజగోషి” “రుక్మాంగద” నాటకములలో వేర్పడ్డ వేషధారులగు

టి జగన్నాథం నాయుడు, మనమోహన రంగసామి నాయుడు, మాసిలామణి ఆచారి, వారలవలన పాడబడిన గ్రామపోను రికార్డులు.

10 అంగుళములు ఉభయకక్షముల జొనోఫక రికార్డులు ఒక్కొక్కటి రు. 2-0-0.

10 అంగుళములు ఉభయకక్షముల నల్ల చీటిగల రికార్డులు ఒక్కొక్కటి రు. 3-0-0.

సం. 804	విడియో కాలగతియో ఆ మనె పాంబు	హరిశ్చంద్ర. టి. జగన్నాథం నాయుడు.
సం. 805	మగణె మగణె ఎండు డైరలట్రాక్	హరిశ్చంద్ర. టి. జగన్నాథం నాయుడు.
సం. 803	ఎలియేక్ పేచి ఒరు వాంగలడా మక్కలే	నల్లతంగాళ్. మాసిలామణి ఆచారి.

12—12746	అన్ని యాతే	మనమోహన	నల్లతంగాళ్.
12—12747	ఎన్నసాందం పోడి	రంగసామి నాయుడు	నల్లతంగాళ్.
12—12744	పేండినేక్ సహాయం	మనమోహన	రుక్మాంగద.
12—12745	మానె ఉక్ మేల్ మోహం	రంగసామి నాయుడు	సవరం.
12—12761	తం మేని నెరం వుల్ల	టి. జగన్నాథం	మంజగోషి.
12—12762	తామసిక్కామల్ నేరడి	నాయుడు	సవరం.
12—12759	మలర మం ఇవలాకో	టి. జగన్నాథం	మయానకాండం
12—12770	అయ్యో ఇదు ఎన్న కాలం	నాయుడు	చంద్రమతి పాలంబర్

దక్షిణ ఇండియా - హైదరాబాదులకు ముఖ్యమయిన ఏజెంట్లు, న్యేన్సరు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు.

వృత్తాంతములు

చెన్నరాష్ట్రీయమహాసభ, నెల్లూరు.—వచ్చేడి మే నెల ౪, 5, 6 తేదీలలో జరుగు నీమహాసభకు ఎమ్.కే.గంధీ గారు వచ్చెదరు.

బక్కెరి ముసిసిపల్ కౌన్సిలరు.—ఇదిగఱకు భారీపుండిన ముసిసిపల్ కౌన్సిలరు పోకి మ.రా. రా. నగరూరు వారాయణరావు బి. ఎ. బి. యల్ గారిని పురవాసులు కోరుకొనిరి. ఈపనిలభింజగినవారికే లభించినది అందఱు ననుకొనుచున్నారు అని మా విలేజుకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

పెట్ల వెలియన్న సత్రము.—వైజామురాజ్యము లో చేరిన జట్టప్రోలు సరస్వతీశాస్త్రియజ్ఞా ప్రకారము వారి సంస్థానముందలి యాగ్రాములలో నివసించు వైశ్యులు శ్రీకృష్ణకాపరమేశ్వర దేవస్థానమునకు సంబంధించి యొక నిరతాన్న సత్రమును స్థాపించి చక్కగా జరపుచున్నారు. అదియొకరు వ్రాయుచున్నాడు.

కొయినా పాట్లములు.—ఇదిగఱకు రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారిచే నమ్మింపబడుచుండిన కొయినా నిప్పుడు ఎలిమెంటరీస్కూలు మొదలుచేతను వ్యాక్సి నేటరుల చేతనుకూడ కమిషనుమీద నమ్మింపబడు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించి యజ్ఞాపించినారు. య్యునిసిఫల్ చెయ్యర్యులును తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటులు ఈ వ్యాపారమునకు తోడు పడకలెడ.

పాస్తలు నోటీసు.—యూరోపులో పట్టికెట్టు బడి యందు బ్రిటీషు హైందవులగు యుద్ధపు ఖైదీలకు పోట్లుకాడ్లు, బాబులు, పాస్పొలులు ముద్రాపకము పోటీజే లేకుండ పంపవచ్చును. అన్నయు బొంబాయి యందలి సెంసార్ గురారి ద్వారాపంపవలెను. చిరునామా వివరముగా వ్రాయవలెను. విశేష విషయములు గల నోటీసు బారీచేయబడి యున్నది.

ఒకయువనార్యచరము.—వీరభక్తరాధిక వైశాఖకు ౧౦ స్థిరవాసరంబున యశస్వరులగు రెండువల్ల భట్టుల కోడండరామచార్య పాకయాజిచే అయ్యవార్లగారి తృతీయ శిద్ధిసారాధ నానందరము శ్రీవైభావస్థ, విద్యానిలయు వారిచే అకులమన్నటి గ్రామమునందు శ్రీవైభావపురాతన గ్రంథములగుర్భయు బ్రహ్మచార్య శాచమరత్నాగ్రమును గుర్భయు నుపసంగింపబడును. అని గొంపిచర్ల శేషచార్లు గారు చెల్లెండ్రుండి వ్రాయుచున్నాడు.

ఒరహంపురము మున్సిసిపాలిటీ.—నామగు గ్రామముల మురుగునీటిని ఇచ్చాపురము చానలుండి ఆస్య ధాపోపునట్లు చేయుటకై ప్రభుత్వమువారు ఒరహంపురము మున్సిసిపాలిటీవారికి రు. 9,12౦ లప్పియ్యట కంగీకరించినారు. మాయవర నగరాభివృద్ధికై 1914-15 సం॥ నిర్ణయించబడిన రు. 20,000 లనుండి యీ మొత్త మిచ్చుడియ్యబడును. ఈయప్పు మొత్తమును వడ్డీకోహడ (సంవత్సరము 1 కి) రు. 719 ల చొప్పున చెల్లింపవలెను.

నేగువారలు.—ఈనెల 17 వ తేదీతో సంకమెన వారమునందు నేగువలన అనంతపురముజిల్లాలో 1డు చెంగల్పట్టు జిల్లాలో 1డు చనిపోయిరి. ఆవ్యాధియు త్వరకాటు జిల్లాలో 2 రికితగిలి 1 డు చనిపోయెను. బల్లారిజిల్లాలో 2రికి తగిలి చనిపోయిరి. లోగడివారమున తగిలినవారుసహ 4రు చనిపోయిరి. దక్షిణకనరాలో 1 నికి తగిలి చనిపోయెను. నేలముజిల్లాలో 5రికి తగిలిచనిపోయిరి. మొత్తము 10 మందికితగిలినది 11 మంది చనిపోయిరి.

ఆంధ్రమహాజనసభ.—రాజులనెల 12-13- తేదీలలో విశాఖపట్టణములో జరుగవలెనని ఆంధ్రమహాజనసభకు మ.రా. శ్రీ సమతం కృష్ణమ్యూనాయకు, మంత్రులు రెడ్డినాయుడు గార్లును ప్రతినిధులుగా ముఖ్యజన సంఘమువారి నున్న కొరినని తెలియపరుచుటకు చాలా సంతోషింపబడుచుంటిని. సంఘసంస్కారణాద్యభిల ప్రజాహితకార్యములలో నెనుడియక ప్రవేశము కలిగించుకొని, పనిచేయగల వారిపట్టణములో ప్రభులు నీరే నని ఘంటాపథముగా జెప్పకొప్పునని ఏనానంది గిరి మాధవరాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు వ్రాయుచున్నాడు.

మావిజ్ఞాపనకనుగుణ్యముగా శ్రీ మునునూరు యద్వైట్ జమిత్ దారుగారు “ఇందువలె పరిణామమున్నూ, శ్రీ వెంకట గిరి మహారాజులంగారు (౧) సభారంజి (౨) దుక్కిటీపరిణయం (3) మనస్సాక్ష్యము (౪) ఇంద్రియమనస్సాక్ష్యము (5) విద్యువాదనిరాకరణము (౬) సంస్కృతతత్వరాధాంతము (౭) సర్వమత సారసంగ్రహము (౮) మహాద్వైతము (౯) విష్ణు మాయావిలాసము కుల్లుతో మిట్టి గ్రంథములనున్నూ ముగ్ధుల నిలయునునకు భర్తముగా నొసంగినందులకు శ్రీవార్లకు మాకు భివందనముల నర్పించుచున్నాము. అని అప్పగింపు వెంకట రామయ్యగారు నెల్లూరు శ్రీ సరస్వతీ సమాజము పత్రమున వ్రాయుచున్నారు.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము.—ఈ సమాజపు మూడవ సంవత్సరోత్సవము హిందూపురమున 1915 సం॥ మే నెల 5 తేదీ మొదలు 6 దినములు జరుగును—పార్థివ సభలు మహాసభ, ఉపసభ, బహుళపూర్ణాష్టమలు, శ్రీల సభ, వీధిలకు అన్నదానము బాలికాపాఠశాలకు బహుళములు చిరుతిండి కార్యక్రమము వివరముగా నెరయగారు వారు అచ్చుకరప్రతులు కొఱకు, తెత్తుణము శ్రవాలకర్పకు, అర్థదా విశ్లేషణయించి పంపవలయు. వారి విలాసము విశదముగా వ్రాయవలెను. ఆస్థానమునుండియు వారు ముందుగా మాకు తెలియజేసినచో వారి అన్న పానాదులకిచ్చట వనకు లేర్పఱుపబడును. అని కార్యదర్శి మనీశ్వరయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

బొబ్బల బాద్యమునకు (స్టేగు) మంచిచికిష్ణ
ఈచికిష్ణ (కాలేవన. ఆరీ) రత్నక నేనవారిచే చేయబడుచున్నది. ఈచికిష్ణలను 100 కి 84 మంది బ్రతుకుచున్నారు. 100 కి 16 మంది కన్న నెక్కువగా చనిపోవుటలేదు. చికిష్ణ విజ్ఞానము

మొట్టమొదట నోక మోతాదు అమరమున ప్రాగింపవలెను. వేటకే 6-7 టింపురు అయోడిను దా) కపు ముక్కులను మంచిశిశ్నలోజేసి ప్రాగించవలెను. బొబ్బలకు అయోడిను రాయవలయును. ఆహారము పాలు మాత్రమే ప్రాగించవలెను. మరునాడు వైద్యారకమును 2 ముక్కలను మాత్రమే నీళ్లలోజేసి ప్రాగించవలెను. జ్వరమున్నచో కొంత కొయినాకూడ సందులో చేర్చవలెను. అనిబ్యాక్రిటికు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

శ్రీ రానుప్రతిష్ఠ, కాపుకమ్మల పార్టీలు.—కృష్ణాజిల్లా యేలూరుతాలూకా నీరపేటగ్రామములో నది వజరున్న శ్రీరామలవారిగుడి కిదిలమకుటచేత, గ్రామవాసులు చందాలుచేసికొని దానిని తిరిగికట్టిందినారు. గిలారాజేయించుటకును ప్రతిష్ఠ చేయించుటకును మారెడు మూడువందల రూపాయలు కావలయును. దానికి కూడగ్రామమువారికేభించి పనిచేయుటకు తీర్మానించుకొనిరి. కాని కొందఱు లాకేవలతలు కాపులకును కమ్మలకును భేదములు కల్పించి కత్తులు కొలుగజేయుట చేరి ఆకార్యమున కెరును పూనుకొనకున్నారట. ఎవరే పూనుకొనకున్న ఫలములేకున్నదినిపయోగమైన వ్యవహారములలో సామ్య నష్టపెట్టు కొను కొప్పకొనువారు ఈధర్మకార్యము నిమిత్తము 2,50 రూపాయలు చందాయిచ్చుటకేల యధ్యంతరములు చెప్పవలెనో తెలియకున్నది. తమ కార్యములు తాము చేసికొన నేరని నీరు వరాధీనలై యట్లు ఆధరింపవలెనట చింతింపము. ఉభయకత్తులు కలసి సభచేసి సమాధాన పడుట యుభయకత్తులకును తేయను. భగవత్ప్రేంకర్యమునకు సాధనము. దానివలన సత్వశ్రేయములును గలుగగలవు—అని యొకగ్రామవాసి వ్రాయుచున్నాడు.

నీజను తెలిగ్రాము.—ఈనెల 17 వ తేదీతో సంకమెన వారమునందు వాన రామనాథపురము తిరునల్వేరి తిరువామ్మూరు నీలగిరి జిల్లాలలో బాగుగాను ముఖ్యమలవారు కొచ్చిరులలో నొకవిధముగాను మరిసిపో; తదితరస్థలములలో కొన్నిచోట్ల కొంచెము మరిసినది కొన్నిచోట్ల మరియనేలేదు చెలలాని వైరులాకవిధముగాను వారుగాను వివిధముగా నున్నది. వజిచెఱుకు మెఱకవైరులు కోతెలు జరగుచున్నవి; పంటలు మొత్తముమీద నొకవిధముగాను సాధారణముగా నున్నవి. వజిచెఱుకు మెఱకవైరులు సాధారణముగా నాటలు దుచున్నవి. పశువులన్నిటి మొత్తముమీద బాగున్నవి. కర్మూలు తిరుచనాపల్లి జిల్లాలలోను, గంజాము గోదావరి

గుంటూరు అనంతపురము కడప జిల్లాలయొక్కయు చెంగల్పట్టు చినా కర్నూటక జిల్లాలయొక్కయు మధ్యమ జిల్లాలయొక్కయు పశ్చిమతీరపు జిల్లాలయొక్కయు, తిరునల్వేరి, చినా దక్షిణపు జిల్లాలయొక్కయు భాగములలోను తప్ప తక్కిన స్థలములలో నీటిరసతి సమృద్ధి గానున్నది. గుంటూరు కర్నూలు అనంతపురము కడప కోయంబత్తూరు జిల్లాలలోను పశ్చిమ తీరపు జిల్లాలలోను మరియూజిల్లాల భాగములలోను తప్ప తక్కినచోట్ల పచ్చిక సమృద్ధి గానున్నది. పశువులమేత మొత్తముమీద సమృద్ధి గానున్నది. నెలలుకొంచెము హెచ్చుచున్నవి.

మర్రిపూడియజ్ఞము.—శ్రీశ్రీమోఖిలాషి యను నా మహతోన్నతపూజ్యుడును అధిశ్రేయించిన వ్యాసమునకు సమాధానము:—ప్రపంచములో ననేకస్థలముల యందు జేయబడిన బ్రహ్మసక్రము మొదలగు సత్కార్యంబులను నేను కిడులా రిదిల కించితిని. వాని యన్నిటి కంటెను ఆన్ని విధముల నీ బ్రహ్మసక్రము కడు ద్వాపూ పోతెను ముండె. నవ్వరవాసులేమి, ప్రాంతపురముల నుండి వచ్చినవారేమి, యెక్కువత్రాధాపక్తి విశ్వాసములతోడ నీకా ర్యమును నిర్వహించు గాగతైక్కించినవరుల యెంతయునునుజన మై లోకవిదితమైయున్నది. అన్ని జాతులవారికిని నన్నప్రదానము నిరుపూటలవక్కా జరిపిరనుట నిష్కార్యము. ఇట్లుండ దేశశ్రీమోఖిలాషి వ్రాతతోమోకాని నిఘోరతముగ పరిణమించినది. ఈతనివ్రాతచూడగా ప్రాహ్మశ్రేతరుడనియు విద్యార్థి యాము తోచెడిది. భవిష్యత్తులప్పు నిరుపేదలనుజూచు వారొక్కరైన ఆయజ్ఞమునందులేకు సాపము ఇతనిమతిభ్రంశవలన బడి యొకప్రాచుభేదమేగాని భవిష్యత్తు, దరిద్రులకు దాసరులకు నొకరీతిగా భోజనాలయందు దృష్టిజెందిరనుటనిజము. దిన మొక్కంటికి రూరము 8000 నేల జనముల కన్నమిడునెడ యేదియో యొక జాపముండక మానదు. అందుచే నక్కార్యమునకు వచ్చెత్తగదు. ఎంతటి మూఁగులైనను బురదనీటియందు రహస్య చింతింపకు చేప్ప వడ్డించెదరా. ఇట్టి అపూత కల్పన యందు నీతినికర మెట్లాజెడకో యూహా గోచరము. అని కొండముడి నరసింహముగారు వ్రాయుచున్నాడు.

మద్యాను కార్యోపరేక్ష నోటీసు.

స్వేషల్ వక్రు డిపార్టుమెంటు.
కంప్రాక్టు ఎం & ఎం. నె. 22. A.
ఇసుపపోత గొట్టములు (కేస్తు అయిరక వైపులు) ప్రత్యేకపురోత సామానులు (స్వేషల్ కేప్టింగులు) తూము మూతలు (స్లూనువాలేవు) కైదాబాట్లు, మున్నగునవి సప్లయ చేయుటకును, కార్యోపేషను వారికి బిచ్చగించుటకును, కంప్రాక్టు చేయుటకు అనువృత్తి, తగినవారు పెట్టుకొను టుంకర్లు మదరాసు కార్యోపేషను వారు అంగీకరింతురు. మొత్తపు గొట్టములు, ప్రత్యేకపు గొత సామానులు 4700 టన్నులు కావలసి యున్నవి. ఏటిమధ్యకొలత 2½ మొదలు 42 అంగుళముల వరకు రకరకముల నుండును.

1915 సంవత్సరము జూలయినెల 1వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు తొలల మదరాసు కార్యోపేషక ప్రెసిడెంటుగారి సమాఖ్యమునకు చేరు నట్లు టుంకర్లు, సరాసరి పంపుకొన బడవలెను.

టుంకరు ఫారములు రు. 7-8-0 లు చెల్లించి మదరాసు కార్యోపేషక రివిన్యూ ఆఫీసరు గారి వద్ద పొందవచ్చును. ఈపెకముటిగి అనువృత్తి నేరదు. టుంకరుదాట్లు వై ఆఫీసరు వారివద్దనే రు. 500 లు భరానతుగా చెల్లించి వారుయిచ్చు రసీదును టుంకరుతో చేర్చి పంపుకొనవలెను.

కార్యోపేషక వారు తక్కువకు పెట్టుకొన బడవ టుంకరునుగాని లేక ఏ టుంకరునునుగాని అంగీకరించవలెనను నియమము లేదు.

నేపియర్ పార్కు— జె. డబ్లియు. మెడల్లె మదరాసు 14-4-1915 స్వేషలు ఇజనియరు

జూ బి బి.

విలేఖరులకు ప్రకటన

ఒక ఆంగ్లము:—గంజములేదు.

పాతబోధి:—మియా మున్నప్ప కాలేదు

డి. పేరాగారు:—ప్రకటనలేనందులకు చింతిలు చున్నాను.

సంపాదకుడు

ప్రేమనువహించు కొకవిన్నపము

అయ్యా,

రైలుస్టాను ఫారము మీదికివచ్చును. బాటసారిలు దిగుదురు. పాతబోధి:—మియా మున్నప్ప కాలేదు. అది ఆ ప్రేమను 5, 10, నిమిషముల ప్రకారము అగ్ని, నీళ్లు పోసికొని బయలుదేరును. దీనికొంతవరకు సాగనంపిగాని మాటిక్కట్లు తీసికొనరు. మేము బయటపడునప్పటికి యీ రైలు ఆకలి ప్రేమతోబోవును. అగ్నిరైలు దిగినది మొదలు గాటుదాటి పోవునకి పానపత్తును 15 నిమిషములకు తక్కువ పట్టుటలేదు. తెల్లగొక్క, ఈక్కుట్లు పేష్టరులు మున్నగు అసిస్టాంటు లున్న ప్రేమను గూడగిడయే పదతి. రైలుమీద ఒక ఊరినండి మరియొక యూరికి వచ్చుట ఒకయెత్తు. స్టాను ఫారమునండి రైలుపట్టు ఇంకొకయెత్తుగనన్నది. కనుక ప్రేమను మాన్యుట దీనిని గమనించగోరదు.

ఒక బాటసారి.

II

విజ్ఞానచంద్రికా కరిషత్వరీమము.

అయ్యా,

I

ఈ 1915 వ సంవత్సరము జూలై నెల 31 వ తేదీన జరుగు విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్వరీక్షయై దరఖాస్తులు పంపుకొనువారు తమదరఖాస్తుల జూలై నెల 1 వ తేదీలోగా మాకార్యాలయమునకు చేర్చవలెను. దరఖాస్తుజేటు ప్రవేశమును అప్పుడూ పొందు పరచవలెను. దరఖాస్తు నమోదానముపూర్తిచేసి అందులో 8 అణాల పోస్టేజీట్లు దరఖాస్తునుముక్రింద పంపవచ్చును. దరఖాస్తును రుసుము ఒక్కమాత్రే పంపవలెను. సకాలమునకు దరఖాస్తులు మాకార్యాలయమున కందనిచో, రిజిస్టరు కాబడవు.

II

అనేకము క్రికాకుశేమనండి విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్వరీక్షకు దరఖాస్తులు పంపుకొన్నందున ఈసంవత్సరము మొదలు వైద్యము పరీక్షాఫలముగా చేర్చుకొనబడును.

III

క్రొత్తబహుమానములు.

1. దత్తమండలమునుండివచ్చు విద్యార్థినులలో నుత్తమ ర్యాంకువచ్చు నామెకొక బంగారుపతకమును బహుమానమిచ్చుటకు. 2. సామాన్యమునందు ఉత్తములుగా కృతార్థులగువారికి సత్యాగ్రహదినోత్సవములలోని నూడుగ్రంథములను బహుమానమిచ్చుటకు సదరు గ్రంథమాలా కార్యదర్శిగారు. 3. రా. గ్రా. కార్యదర్శి తారామయ్యగారు ప్రాముఖ్యమున్నాడు.

ఆచార్యుల సేవతి,

విజ్ఞానచంద్రికాపరిషత్తు కార్యదర్శి.

III

కమ్మముహూజన సభ.

అయ్యా,

కమ్మముహూజన సభయొక్క చక్రరీతి యంతయు విచ్చయనకము. నాలుగు సంవత్సరములనుండి సభి యుత్తముగా జరుగుచున్నది. ఈ సంవత్సరం గోదావరిజిల్లాలోని నెలంగి గ్రామస్థుల కార్యభారమును కలిపించి నింతదనుక దీని విషయమున కవలికలేక యుంటున్నాడు. కృష్ణాతీరమున చక్కగా మెలంగి నన్నెగలవ దొరకొనిన కమ్మజనసంఘము గోదావరి ప్రాంతములలోని నామహా ప్రకంఠిలో నున్న నారంభించిన దేవాళయ. ఇచ్చట కృష్ణా నదీ పుత్రులు కొందరు సుదేశానుభవమును కల్గియున్న వారు. నామహా సంఘము యొక్క కార్యకలాపం కార్యదర్శిగారు విచ్చి పర్యవేక్షించు వారైన వార్యములలోని ఈవర్తిప్రేక్షకులయొక్క సలహాచే మరచిట్లు తోచుచున్నది. గతించిన మహాజన సభాసభ్యులగు మేకాపాక రామయ్యగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు క్రొత్తబాబుగారును సర్వేరాములు

బహద్రుగారు, వీరివిషయమైయేమియు ప్రోత్సహనలేకట్లు గనబడును. ఎప్పుటికప్పుడు వాక్కురత్నమే గాని కార్యకూలత్వమునకు గమంకులేదని ఇతర సంఘాధిపతులగు నెద్దల పరిహాసములకు యశోధనలై నిరణమాన పరాక్రమోపేతులై సకలలోకప్రభావులై సమస్తజనానంద సంధాతులై సకల ధర్మకార్యనిర్వహణలై స్వామిభక్తి పరాయణులై చరిత్ర ప్రసిద్ధిచేరిన ధీయులులగు కమ్మనాయకులు పోల్చుటెదని తలంపబడుచున్నది. కాని యట్లుజరుగుచో జరుగలేదు. స్వాధీనమై నిరంతర విరవకాళ కార్యముత్సాహులై నెగడుచున్న సంఘనాయకులు యుత్పాదన చేరుజరుగునా? అట్లేన్నడును జరుగుచోదు! సంఘబలమేస్వీయబలమని సంఘాధ్యక్షమే చిరస్థాయిమని పాశ్చాత్యసాధరవిజ్ఞాన మహాత్మాభిమానులగు కమ్మసోదరులు తలంపకపోదురా. తలంచెదరు. కాని మద్రాసువారు నిదరబోతులన్న మాట స్థాకపర్వటకు కాబోలు వీరిట్లుపేక్షాభిమానులై చరియించుట. ఓ నెలంగి గ్రామనాయకులారా కార్యభారమును వహించి దీనివిషయమై యిట్లు గాఢముగ ప్రయత్నించుట మేల్కొనకుంటుభావ్యమే! అదే తెల్లవారుదున్నది తండులెండు. పూర్వాచలంబున లోక బాంధవులగు సనాతనాదులు మనకై వెలుగుజేడిమినిచ్చుటకు వచ్చుచున్న వాగు గనుక సత్వరమున మేల్కొని యీమహా కార్యవిషయోద్దేశములను సత్రికాముఖంబుల నెల్లడింప తత్సంబంధులను గూర్చి పోరింపారం ప్రార్థించుచున్నాడ

గుత్తా నిరయ్య.

IV

కరణముల కొకవిన్నపము.

అయ్యా,

1. మనప్రభుత్వములోని రాజకీయోద్యోగులందఱేక సంస్కారములు జరుగుచున్నవి. కొందరికి జీతములు వృద్ధిచేసిరి. మరికొందరికి ప్రయాణావసరములు మాత్రముగ, నిప్పించిరి. పని యెక్కువయని చెప్పుకొన్నవారికి సహాయాధికారులనిప్పించిరి. గాని మనజుమాలము పను లభివృద్ధియైనవి. శ్రమ మిక్కుటమై నది. పూర్వము మనదెద్ద, లీకరిణకముతో పాటు స్వంతపనులు నెనచేర్చుకొనుటకు వ్యవధికలిగియుండిరి. మనకట్టి సమస్యలు ములు లేకపోగా యింతిట్లునందు దినములు క్రమక్రమముగా తక్కువమగుచున్నవి. ప్రభుత్వమునకు అవగాహిగానుండు మనము, దొరతనమువారు మనవై నెంతభారము వహింపెను విషయ పూర్వకముగా భరించుట మన విధియే. గాని అందుకుతగు ప్రోత్సహమును, గౌరవమునులేకుండుట చివరణీయము. కరుణార్పణార్థములను గౌరవనీయులునునగు కొందరు కానన నిర్వాహసభాసకులు యీమచ్చటల పలుమారుచర్చకుదెచ్చిరి. కాని, మనమెప్పుడును దొరతనమువారికట్టి మొరలను తెల్లకుండిపోషమున, యాచుత్వములు కొనసాగకున్నవి. నెక్కువండికి గలుగుయాయిక్కట్లులు, నొక్కొక్కరు చెప్పుకొన్నను ఒక్కగుడుట కప్పతరము. సంఘీభూతిముగా వెల్లుకొన్న నెట్టిపరిణామను సులభకరము.

2. ఘనతపించిన యాంక్షాశ్రుభువులదయాదాక్షిణ్యములును ప్రజాసౌకర్యములగు పనులు పూర్వచక్రవర్తి లేనరును యెక్కువయిందేదనిన ప్రతితియే వారి ధార్మికత్వమును నెలకొల్పుచున్నది. వారికి మనకష్టములను విన్నవించుకొనకుండు లోపమున్ను యందేయున్నది.

3. కాన జిల్లాలతాలూకాల కరణములందరు తాలూకా సంఘముల నేర్పాటుచేసికొని, అభిమతి తాలూకాకు ఒకరిద్దరి చొప్పుననేను యీ సం॥ రం మెయి నెల, 4, 5, 6 తేదీలందు నెల్లూరిపట్టణమున జరిగెను. చెన్నపురి రాజధానిసభకును, మెయి నెల 12, 13 తేదీలందు విశాఖపట్టణమునందు జరగవలసి ఆంధ్రకావేళ రెన్మను సభకు దయచేసి మన కరణములకుగల, కష్టములను, కోరికలనుగూడ సదరుసభయొక్క అగ్రాసనాధిపతులకు తెలియపర్చుకొందురనియు, అందువైన మన మొరలనువిని వారు శాస్త్రయాన్వాయములను పరిశీలనచేసి, కరణముల యొక్క కొరతలను నివారణ చేయునియునుగూడ సదరు కావేళ రెన్మనులో వెల్లుటకుగాను ఆహ్వానసంఘమువారిని అగ్రాసనాధిపతులనుగూడ విషయపూర్వకముగా కోరుచున్నాడను. సదరుసభలకు నేనును రానైయున్నాను.

అయ్యగారి తిరపతిరాజు, కరణం మోగల్లు

V

నిత్యమైతిక కర్మ

అయ్యా,

ఈ నెల 9 వ తేదీగల యాసత్రికా వైశ్వికతో నొక కర్మాభిమానిగాను ద్వివ్యాసముప్రాసరిగద. మొన్న చెన్నపురిలో నేర్పడిన వజ్రాశ్రమ ధర్మరత్నక సభవారు “నిత్యమైతిక కర్మలయందు విశ్వాసముగల హైందవులందఱును సభ్యులగు” అని యొప్పజుకొనినట్లు వీరేమృతించి

యు “కాననీ కర్మలన్నియును చేయుట కంగీకరించిన వారలే గాని తక్కినవారి సభ్యులకట్లు కాక” అని చతురులు గ్రహింప గలుగుదురు.” అని వ్యాఖ్యచేసిరి. విశ్వాసముగల=(అనుదానికి) చేయుట కంగీకరించిన, అది అర్థముచేసికొనుట విపరీతము! ఆసభవారా కర్మలనగ నేవోవివరింపలేదు!—వైగా నిర్మలులకు పాగుగఁ జెలియదు; కాని తామే యాదీర్ఘ వ్యాసమున వివరింప నుకట్టిండునఁ తామునిర్మలులకావచ్చు భవించుచున్నది. రాజకీయ కాననములందు విశ్వాసమున్న వారు గగర్న మెంటు ఉద్యోగములలోఁ జేరవచ్చునని, నియమ మనుకొనుఁడు. అట్లు చేయవారందఱు, ఒకపనిచేయవలయునని యర్థము గగర్న రుగారి విధిచేరు. గ్రామాధికారిపనిచేరు. సమంత్రముగఁజేయు పనులలో “శ్రేష్ఠులుగు విషయములందఱో” అను సంకేతమును “స్నానము దేహశుద్ధి కేర్పడినది సభ్యులెరింగిన విషయము” అను నిస్సంకేతమును నిర్ధారములు హిందూమతస్సాధనములను పేరాలో “ప్రాచీనులగు నాస్త్రి లువారభావులు మహాత్కార్యముల ఒకప్పుటకు తగిన కట్టుబాటుల వారొనర్చి” అని మన అభిమాని సమృతించియు “దైవమున్నాడని నమ్మకము కలవారు ధ్యానించుచుండురు. అట్టి భక్తి కొకకాలము, నొకనియము, నొకభాష, యను నిరోధములుండవలవు! అనుట పరస్పరనిరోధము. “ఆయంత్రముల కర్మములెలియదు” ఇత్యాదులు త్యక్తిస్థానిత్యంబులుకాని శాస్త్రలోపములు కావు. “నిబంధనమగుటకలన దానిని జరుపువారి కాభక్తివ్యక్తమే కలుగదు” అంట! వీరికి తెలియునంట! స్వభావసిద్ధముగ మనకు నియమాదులు లేవుగద. జేతభక్తి, రాజభక్తి, పితృభక్తి, భక్తిగల స్వేచ్ఛగఁ బ్రదర్శింపుకొన నీయక, రాజకీయాది కాననము లేర్పడుచుటకలన నాయాయుధేవాదులు కలుగవు కాబోలు. పోలు! తెలివంద్రాసులయందు విధేయతగ నుండవలయును, హింసచేయకుండు, గురువులకు నమస్కరింపుడు, ఇత్యాది నిబంధనాదులకలన మేలు లేదు కాక బోలు! ఇంక చేరులతోఁ జేయును నోటితోఁచుచుండు లేలయని వీరి ధర్మసందేహము! స్నేహితుల నాహ్వానము చేయునపుడు ఎదుగుగఁబోయి గుడ్ మార్నింగ్ అని నోటితోననక, “దెయ్యి మాత్రము రైల్వేస్టేషన్లు శుక్రవార, వైతేలివించిన జాబు కాబోలు! థెంట్లా అనునపుడు కృతజ్ఞతా నూచనముగ, శిరశ్చక్రముచేయక ప్రభుమనలే నిట్లందుచిన విధేయతకాబోలు! ఇత్యాదులు నీతినులకు ననుభవసిద్ధములే కర్మయనగ నేనుంట! ఆవులు, కుక్కలు మున్నగు పశ్వాదులును, నచేతనంబుల వృక్షాదులును వాని వాని ధర్మవిధుల నొనరించుచు నేవ చేయుచున్నవి. కనుక అదంతయుఁ గర్మకరము కాబోలు! అట్లని నాదించు, టితిసాహసంబు. అటులైన కర్మచేయని దెవరు? భక్తియోగులు, భాసయోగులు కూడ సంచలనాది కర్మలఁ జేయుచున్నారే! కనుక వారిని కూడఁ గర్మయోగులనియు వాదనలయుఁ గాబోలు! పోలు! పోలు!!

పంచపాండవులనిన నెలుగనా? మంచపుకొళ్లవలె ముగ్గురు కాదాయని, రెండుచూపించి, ఒకటి వ్రాయఁబోయి నున్నచుట్టిసట్లు, నిత్యమైతిక కర్మలఁ బ్రతికారంగములవై బ్రదర్శింప నెంచుట పరిహాసము! వైదిక (వేద) సార్వప్రాయు రహితముగ వాక్పాణి సాదపాయూ పసలతోఁ జేయుఁ బ్రతిపనియుఁ గర్మయా? కర్మమా? అవును ఇంద్రులకు మన కర్మమే!

మోక్షసాధనం వేలుగోపాలరావు, నెల్లూరు.

VI

వైవ భక్తి.

అయ్యా,

నేను ఒక మూలకేళానునను. నామను కళాభిరుచి గ్రామమునకును ఏమాత్రము సంబంధములేదు. నేను ఒక లోకక వ్యవహారమునుగూర్చి చిక్కుచోపడి వ్యవహార ఆశోచనకొరకు యీతలుగ్రామమునచ్చితి. నాకు కేళకాస్త్రమందె చాల అభిలాషకలదు. నేను అనేకదేశములు తిరిగి అనేక జనులను పరీక్షించినాను. అయితేగొంతనిజము కొంతఅబద్ధముగా చెప్పుతూవచ్చినారు. నేనుఒక నానుఉదయము 6 గంటల జేత సత్రములోకూర్చుని ఉండగా నొకపాల్వమ్మగారు విధూతిధరించి నన్ను చేరబిలిచి ఆమనవివాససానంబగు కడియాల కానుకాస్తులవారి గృహంబునకు పిలుచుకొనిపోయి ఉచితా సనయననన్ను గూర్చుండవలెమనిచి నొక కాకితమును పెన్నలును చేతంబూని నాకు ఎదురుగ కూర్చుండి ఆకాశితమువై నొకపక్షిని లిఖించి దానిపాట్లలో కొన్ని అక్షరములను ఉచ్చరించుచు తనదృష్టిని నావైదిగించి వకఅరగంటకాలము నిదానించుచు నేదియోనొకభాషను అతిత్యక్తముగ లిఖించి నాయొక్కపూర్వచారిత్రంబంతయు పూసగుచ్చినట్లు

చెప్పి నేను ముందుచేయబోవు కార్యమునకుగల ఫలాఫలము లన్నియుచెప్పి అంతటాన మెల్లగిరిలోనికి నిర్మించెను. అంతటనే అమితాశక్తియు సోని మహాసభాపునకు వంద నమరచించి ఇనతలకువచ్చి విచారించగా ఈమహాసభాపుడు చరమభాగనోత్తమం దనియు, భగవతారాధన పరుండును, బ్రహ్మచర్య ఆచరణగా పట్టుకొంటున్నాడు ఈమహాసభాపుని మహాత్ముడు నెన్నోటి ఇచ్చివేసెనట తెలియదనియు నేను గ్రహించి యాయనగారిని గూర్చి విచారించుచుంటిని. ఇట్లు విచారించుచుండగా ఈమహాసభాపుడు సప్తహం బును నొక రానుకభాదర్యనంబును ఈ గ్రామంబున రాక్షస సంవత్సరవైశాఖమాస శ్రాద్ధమాస ప్రధాని 8 దినసంబులు చేయ బూసరినివేంటి నే పరువడివచ్చియుంటిని. ఈ మహాసభాపుని గృహంబున కేగునరకి ఆచ్చటి ఆలంకారంబులను చూచి అందించి భజనపరులవద్ద కొంచెమునేపుండి అనంతరము శ్రీరామమందిరంబునకేగినచటపూజలొనర్చుచున్న దంపతులను చూచి వాభక్తికిమెచ్చి నాకుగల సర్వస్వంబును ఈమహాభక్తులకు సమర్పింపవలయునని బుద్ధికిరిగి కోరగా అంగీ కరింపబడినందున విచారగ్రస్తుడనయి యామంటపము వాకిట నిలవబడియుంటిని. ఇంతలో భోజనములకొరకు వచ్చుజనుల సంఖ్య హెచ్చిరి. నేనునుజాతితోగూడి భగవత్ప్రసాదము స్వీకరింప యత్నించి అట్లునేమారుచున్నందుంటిని. అందరితో వాటునాకును వడ్డించిరి. భోజనముచేసి ఆరాత్రియంతయు ఇంక నేమిజనుగనోయని జేదయియుంటిని రాత్రిచెందుయాయముల వరకు శ్రీమంతుల పురుషులు వాటారు భోజనమునకు వచ్చుచునే యుండిరి. వేసటనొందక గౌరవంబుగా నందరికి మృష్టాన్న మిడుచునే యుండిరి. ఈ ప్రకారము 8 దినసంబులు అహారా శ్రమ లేదనకుండ అన్నదానము జరుగుచునే యుండెను. భజన సర్వకాలము జరుగుచునేయుండెను. ఒకచోట వేద ఘోషంబును ఒకచోట రామాయణభారత పుస్తకలి ఇత్యాది గ్రంథ పారాయణంబులును, ఒకచోట మార్కండేయస్మారం బులును నొకచోట పురాణశ్రవణంబును ఇత్యాదిపనులు జరుగు చునేయుండెను. నేను వచ్చివేసినవానివలె ని 8 దినసంబులు భగవంతుని సేవచేయుచునేఉంటిని. ఒక్కరిమిడు మైనను వదలి ఉండలేదు. ఇంతయిగాక 4 దినసంబులు హరికథాకాలక్షేప ము జరిగెను. ఆహారదానము గొప్పపాడు వాస్తవ్యులకు, శిష్టా పూజ్యులకాదుగదా. మీరు హరికథ జరిగించినంత కాలము యామాసర్వమును వదలబాలక బహు ఆనందాభిలాష పడి పరకథులపై యుంటిని. ఈసప్తహమి ఒకసర్వవారు నోరి శేషారతారకగృహము. ఈయనగా రీగ్రామమువచ్చి 5 సంవత్సరము లయ్యెను. మీరు ఇంటవసర్చినది లగాయతు ప్రతికనివారంబును భజనచేయుచు నుండువారు. మీరు యోగ సంపన్నులు. వీరికి నేటితో అందరికి వృద్ధులుగవరమైనది. వీరినోటితో ఏమి అంటె అది అయి తిరును. మీరచేతితో స్పృశించినమాత్రమునే నేనుపాముకాటులైనను పోవును ఇంతయిగాక మీరు మనకుతోచినయెడల నెట్టివిషజ్వరము నైనను 5 నిమిషముల కాలములో చేతులతో తినివేయుదురు. వీరికి కేరళమందు నిరతిశయప్రభుకలదు. వీరి గుణసంపదయును వీరిపపత్నియును మంగమాంబగారి పాతివ్రాత్య మహిమంబును గొనియాడ అదిశేషునకైన నలవి గాదు. ఇట్టి మహాకార్య మును యీ తణుకులో నెరవేర్చినందుకు తణుకు పురవాసు లందరు తగుసహాయమొనర్చినందుకు, తణుకు గ్రామవాసులయొక్క యోగ్యతనుకూడ కొనియాడదగియున్నది ఇందులో వీరికి పూర్వసహాయమొనర్చిన మహాసభాపుడు నందూరివెంకట శివుడుగారు. సప్తహమి పూర్తికాగానే యాయనోహాపుడు శ్రీరామచంద్రమా ర్గిని గూర్చి ధ్యానించి ప్రస్తుతము జరుగుచున్న యాధములో శ్రీపంచమార్జి సార్వభౌమకుల పూర్వ జనులను ఇచ్చుటకు కీర్తనపురస్కరంబుగా ప్రార్థనగా పాడి సమాప్తమొందింది. కాన వీరియొక్క వైభవశ్రీ రాజభక్తు లకు సెలయే సంతసమొందింది. గాన భగవంతుడు ఈభక్తు నకు పుత్రిమిత్రకళత్రాచులకు పూర్ణానుభవకొసంగి రక్షించు గాక.

తణుకు గ్రామవాసి.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము.

వార్షిక సమావేశము.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజముయొక్క 24 వ వార్షిక సమావేశము నిన్న (23-4-15) సాయంత్రమున పద్మయ్య కళ్యాణభాగ్యముల మానసియులకు న్యాయమా 8 టి.వి. శేష గిరయ్యగారి యాధిపత్యములొంద జయప్రథముగ జరుపబడి నది. ఈ సమాజమున కధ్యక్షుడు మానసియులకు న్యాయ మూర్తి సదాశివయ్యగారును భార్యయును ఆచిసెంటుమర్ గారును సి. పి. రామస్వామయ్యగారును వి. భి. శ్రీనివాస య్యగారు సి. రామసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారును ఎం. ఏ. తిరునా రాయణాచార్యగారు సి. బాసకిరామయ్యగారును ఏ. సి.

పార్థసారథి నాయుడుగారును వెంకట నుబ్బారావుగారును రాధాకృష్ణయ్యగారును మ. కొండయ్యగారును సభకువచ్చిరి. సమాజమునకు సి. రామసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారు రు 300 ను సారా యణస్వామి శ్రేష్ఠిగారు రు 100 ను ఇచ్చిరి యధ్యక్షులు నడుపుటతో సభా కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడినది.

గత సంవత్సర వృత్తాంతము.

గౌరవకార్యదర్శి యగు ఎం. కార్యయ్య శ్రేష్ఠిగారు 80-6-1914 తోనంతయున సంవత్సరవృత్తాంతమును చదివెరి.

సభ్యులు:- గౌరవతీర్థ ప్రారంభమున 251 గురుసభ్యు లుండిరి. సంవత్సరాంతమునకు 273 గురు సభ్యులేర్పడిరి.

చందా:- చందాలు సరిగకనూజ కాలకుటలేందులకు కార్యదర్శిగారి సభ్యులు వారు చాల చింతించుచున్నారు. అన్నదానము వస్త్రదానము ఈసాలను మొత్తము 82,200 నుండి బీదలకన్నులు వెట్టబడినది. సుకుటుంబెలకు 26,300 గురు రోజుకు 83 రుకు భుజించెరి. వీరిలో 500 కి వస్త్రదాన మొసంగబడినది.

త్రాళ్ళపత్రిక:- పరిశోధన శ్రమ గా 1912 వ సంవత్సర ము నవంబరునెలతో సమాజమువారిచే త్రాళ్ళపత్రిక ప్రారం భింపబడినది. తొంటివాడలోనున్న గుడ్డివాండ్రలోను బలవంతులగు వారిచేత భోజనమునకు చిట్టియ్యబడు సమయమున నుదయమున దినమునకు 2 గంటల వీధిచేయుచుండెను. ప్రతిరోజునను సగుటును అర్చనచోట్లను పనిచేసిరి. సాలను 187 త్రాళ్ళ పత్రిక రల్లగలిగిరి. వారిని విక్రయింపగ రు 30-6-0 వసూలై వి. కొప్ప రినారతో నల్లబడినత్రాళ్ళ కొంచెము దళసరగాను ముక్కు నాను నున్నవి. ఈపత్రిక ముందుముందు విస్తరింప చేయవలసి యున్నది. పరిశోధనల సీమిత్రము లాభకరమని నిర్ధారణమైంది. కాన నర్దులగు బీదలకు దివారాత్రము లాహారమును వసతి యును నొసంగదగిన సీతకరతుకస్థానము సీమజనులూ చే గ్గురుప గలిగివుండు మరొన్ని పత్రికలనుగూడ ప్రారంభింప వచ్చును.

కాళ్ళపత్రిక:- చెన్నపురిలో జిల్లావైస్రాయ్ గావించిన కీర్తి శేషులయిన రావుబహదూరు ఎం. నటరాజయ్యగారు ప్రాసిన మరణశాసనము ననుసరించి 4వ 6వ (మిస్సెషు డిస్ట్రిక్టు మున సబు ఆర్. యస్. శంకరయ్యగారు కాళ్ళపత్రిక రు 580-4-0 నిచ్చిరి. దీనివలన వచ్చునట్టితో నన్నదానము చేయవలెనని దాత సంకల్పము. కీర్తిశేషులగు కాకిమాను ఆదికేశవులు శ్రేష్ఠిగారు ప్రాసిన మరణ శాసనము ననుసరించి పంచాయితీదారులగు 500 ను పంపిరి. అట్లుచేతే కీర్తిశేషులగు కంఠగడ్డల శ్రీ నెల్లక పేతము శ్రేష్ఠిగారు వాగ్దాన విలువకారము మరియొక రు 500లు గూడ సీమసంవత్సరములోపలనే సమాజమునకు చేరును. గతసంవత్సర ప్రారంభమున రు 48312-4-5 నిలువయుండెను. సంవత్సరమున రు 6114-12-4 వసూలైనవి. రు 4428-11-7 వ్యయమైంది. వర్షాంతమున రు 49,991-5-7 నిలువ లేలింది.

ఆచిసెంటుమర్ గారు

ప్రతిదేశమునందునుగూడ దేవా దార్శనమునకు వసతి వాడులను గలిగి న య ద్భు వై కా అల గు వారి య ను గ్రహము నా నిం చి జీవిం ప వల నిన వి కలాం గు లును దర్శింతులగు రోగులనునకు నద్భుతహింసలు వెల్గుచుండి గూడ నుండియే యున్నాడు. సమాజము గాగమున భగవంతు బీదలకు చేయవలసిన ధర్మకార్యవిధానము పాశ్చాత్య దేశముల యందు రాజకీ యోగ్యులగు చేయవలసిన కార్యములలో నొకటియై పోయినది. మొదట రోమకు కాథలిక్కులీ ధర్మకార్య నిర్వహణ శాస్త్రము మహత్తరము లగు ధార్మిక సంఘముల నేర్పరిచెరి. కాని యవి నాశనము చేయబడిన పిమ్మట దాని నిర్మూలదేశములందంతటను చెదరిపోయినవి. అట్లు ధర్మకార్య పరాయణులుగనన్న ప్రజల సాత్వాక్రమింబకుట వలన వారు చేయుచున్న ధర్మకార్యములను చేయబాలక పోవుటయే గాక స్వరక్షణమునకుగూడ సాధారము లేకనట్లాడ వలసిగలిగి వచ్చిరి. పిమ్మట నింగ్లాండుదేశమున బీదలకు కాసములు బయలుదేరిరి. రామరామ బీదలను మహాపరా ధముగ నెన్ను బడునీ టికి వచ్చిరి. బీద సాధార మేమియును లేక బీధులవెంట నల్లాడుచున్నట్లు ననుపదిన వారిని రక్షకభటులు న్యాయాధిపతికడకు కొనిపోయెదరు. ఈరీతిగా తగును బీదల కన్యాలుగను జరుగుచుండును. బీదలు తిండిలేక మండిచనిపోవకుండ కొంత యాదరు వేర్పడినదిగాని ఆధనము ధార్మికము సంపాదనపూర్వకముగ నొసంగదానముగాక బల వంతమునలన ఒకలేక సోమరిపోతులకు ప్రాణబోతులకు నెల పయోగులకు బీదలకు డక్టర్లునుచి చేయుచున్నామని పరిక్రమిక సంఘములవారు వారిని భయపెట్టుటకును నయ్యముతో నిర్ముచియే యుచున్నది. నాగరకలగల సంఘముల కిది వాంఛనియుగాదు. సంఘమున పుట్టినవారందరును పుట్టు కతో కొనివచ్చిన కత్తులకు విస్తారపచేయగలుగునట్లు ప్రతిచారి కిని చాలినంత యొసంగబడునట్లు ఏర్పరుచుటయే సంఘము యొక్క ముఖ్యధర్మ మునుటకుండు సందర్భవిషయ మేమియును లేదు. భాగ్యవశమున భద్రతభాదమున నట్టి న్యాయ శాస్త్రవిద్వాంధము బీదలకేదయు చేర్చుకు ప బడలేదు. ఇంగ్లాండుదేశమున యాదన మతినివయును చూడబడుచున్నది. యాదించివారిని మిక్కిలి యగౌరవముతో చూచుచున్నారు. భగవంతుడనున కర్మకొరకును విద్యకుబట్టి నిక

యించుచున్నారగాని భగవంతుడట్టిగాదు. ఆకాశమున భగవంతుని గొంతులకుమే యగుచున్నదిగాని ఆ గొంతుంబడుట లేదు. అందువలన చాలమంది ప్రక్షిప్తమీలంగేన జీవించునా రీతేతమున ప్రాచీనకాలములండియు నేర్పడియున్నాడు. ఈ దేశమున దామిచ్చువారిలో చాలమంది నీడు కట్టియొకకాశము చిక్కినందులకు మిక్కిలి సంతోషించి యున్నార గాని అట్లు తిమ్మబడినవార్యు బలవంతులు. లాగుకొని బడిక దని ను తలంచుట లేదు. దాన మొసంగుట మత విధి యనియే పనితీర్చికార్యమనియును దాతలు నమ్ముచున్నారు. ఈ సమాజమునకు భగవంతునిగో సమాజము వారు దుర్వ్యయము చేయకుండ దాన సామర్థ్య లగువారికే దానిని వెల్పించుచున్నార గాన సంఘములలోన సంరక్షింప బడుట కర్తవ్యులగువారికే ఆదానము నట్లుచున్నది. ఇంగ్లాండు దేశమున కేశరమున కష్టపెట్టిన గాని బీదలకు జరుగనివారిలో వృద్ధులగు తలినంద్రులను వారు పనిచేయబాలని నీతికి వచ్చి నపుడు ప్రభుత్వమువా చేర్చుబడిన బీదలందు స్వహమున కంపెదరు. గింధూదేశమున యగ్రవంతుడగు నుతుకు తన తలినంద్రులు పరానుగ్రహమునలన బ్రతుకుటయందు నిసంప బాలకు ఇచట తలినంద్రులను బీదలనుగాభానించి పూటించురు. తాను భుజించుటకు ముందరికి కన్నులు వెట్టిగాని ప్రాంతపురు భుజించగూడదని గింధూశాస్త్రములు విధించు చున్నవి గాని ఈకాలమున ప్రతివినములు భోజనాశ్వాస్య మతికొర కెరుదుదాడుట కనకాశములేదు. రాదకార్యముల కధ్యంతరము కలుగును గాన నిట్టిసమాజములకు భగవంతుడు చేయుటవలన నట్టివిధి మనము వెర్చురించినవార మగు చున్నాము. అని బీదలెంటుగారు యువశ్రమిందిన పిమ్మట ఏ.సి. పార్థసారథి నాయుడుగారు తెలుపకను, ఎన్.సి. కన్నభి రామను మొదలగువారు అనవమున అన్నదానమువలన కలుగు ఫలితములనుగూర్చి యుపన్యసించిరి.

అధ్యక్షులు.

ఏదోయొకతెగవారికి మూత్రము దామముచేయుటవలన విశేషపుణ్యము లభించుననుకొనక మీ దేశమున ప్రబలియుండుటకుగల కారణమేమో నేను గ్రహింపబాలకున్నాను. ఆ కారణము మరుగుచేసిపోయినది. ఆతెగవారు కేవల మాయుష్షిభవిషయకుగు విద్యాభ్యాసంగమునే చేయుటయగును, అజ్ఞానులగువారికి జ్ఞానబోధనము నొనర్చుటయందును సర్వ కాలమును వినియోగించుచుండి యుండును. గాననే అట్టి వారి కొసంగ బడిన దానమునకు లోటిపిత్త మగునట్లులను దాతలపల్లించునని ఏర్పడియుండును. ప్రాచీన కాలమునందు వేదములను చదివినవారను ఆముష్మికజ్ఞానమును సంపాదించగలిగినవారను బ్రాహ్మణులొక్కరే యయ్యుండిరి. గాననే బ్రాహ్మణులేదాన ప్రాణులని ఏర్పరపబడియుండుటకు కారణమిదియేయనిచున్నది ఏమనినప్రాచీనకాలమునందు లోహమాన్యులులేవు. చక్రవర్తిరాజుగృహములైన తేనండెను. ప్రజలుతీర్థయాత్రలకు నిరంతరమును కాకినడకునబోవుచుండిరి. కాన వారిసహాయముకొర కన్ననత్రములేర్పరునబడియుండును గాని ఇప్పుడెటులగాదు. ఇప్పుడాయుజ్జులగునూడ తొలగిపోయినవి. ఇప్పుడెటులకేవలము జ్ఞానసంపాదనముకొరకును జ్ఞా భోదనముకొరకును తమజీవితములను వినియోగించుచున్నవారగులేరు. ఏపుణ్యక్షేత్రమున కేగకలే ననినను ఈ సామర్థ్యములుగలవు పల్లెలనుండిగూడ గాకపోకలకుకొన సూకర్యములేర్పడియున్నవి. కాన నిపుడెటుల తమజీవితమును సద్వినియోగ మొనరింపక సోమరులై దుష్ప్రవృత్తియందు చరచువారికి తిండిపెట్టుట యందు వినియోగించుటకున్న భగవంతు సాత్వికయముల యందు డాడయోగించుటకుగాను వాయకులగువా కొకసంఘ ముగ నేర్పడి పట్టుదలతో పనిచేయవలసిన యవసర మిపుడు కలిగియున్నది నేను గట్టిగనమ్ముచున్నాను. ఆకొరకుల నొసంగనదాతల కుటుంబములతోనివారు కొన్ని నిమిషముల బద్ధులైయుండుటవలన వారివిషయమునకుమేమును చేయదలం ను ఈవిషయములతో జోక్యముకలిగించుకొనిన జోసాం ఘుక ప్రతిష్ఠాపములతో సంబంధము కలిగించుకొన్నవారగుదురుగాన దొరతనమువారేమియు సమాజములేదను గాన నిపుడు దేశద్రిమ్యులపొషణలొంద వినియోగించుటకున్న భగవంతు దేశమునందు విద్యానిహితములొగించుటకును ప్రా లయందు పరకుభ్రమయన ఆరోగ్యకరములగు సాధారణములను కలిగించుటకును వినియోగించుటకు తగిన సాధనములను సంఘనాయకులే నిర్ధారణచేయవలసియున్నది. ఇట్టి కార్యము కీసమాజముగాను పూజకొన దగును. అవిధక్రతులుంబ విధానమును ఇరుగుపొరుగువారల నుం దధికతగు నమరాగము గలిగి యుండుటయును ఈదేశ మునకుత్రమయగు పద్ధతులుగా నున్నవి. సంఘము నందు మతప్రాబల్యమత్యధికముగ నుండుటవలననే భగవంతు వారందరుగూడ బీదలసహాయముకొరకు కొంత భగవంతు సంగుట తమకు ముఖ్యవిధియని తలంచుచున్నాడు. వ్యయగు గూర్చి ప్రాప్త్యుదేశములయందు గల యభిప్రాయభేదముల నిట్టి సమాజములు సమృద్ధముచేయుచున్నవి. కాన నిది ప్రజలయాదరణకు పాత్రము.

న్యాయమూర్తి సదాశివయ్యగారు రధ్యక్షులగు వి. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు ముగ్గురు సభ్యులగునందు వంద నములకు తెలుపుటతో సభ ముగింపబడినది.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 24-వ తేది

శనివారము.

కృష్ణజిల్లాలో పరపతి.

పరపతి సంఘము లాంధ్రజేతమున తక్కువ యనుట మాచదువను తెలుగుదును. అందులో నుత్తర సర్కారులయందు మిక్కిలి తక్కువగా నుండినవి. బెజవాడయందలి అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు గారు సంఘములు రిజిస్టరు చేయుటలేదనియు అందువలన సంఖ్య పెరుగు చుండలేదనియు నభిప్రాయ ముండినది. కాని శ్రీయుత నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగా నేర్పడిన పిదప ముందటి స్థితియంతయు మారిన సూచనలు గాన నచ్చుటకు సంతసించు చున్నాము. కృష్ణజిల్లాలో పరపతి కొంత విజృంభింప నారంభించినది. కడచిన 17 వ తేది కైకలూరులో ప్రథమ సాంవత్సరిక సమావేశము బోర్డు మెంబరుగారగు శా. బట్ల గారి యాధిపత్యమున జరిగినది. ఆసంగర్భమున బట్లగారుచేసిన యుపన్యాసము నందలి కొన్నియంశములు విచార్యములు గలవు. కృష్ణజిల్లాయందలి సంఘములు పరపతి స్థాపితమైన తోడనే నెలకొనిన వనియును, ఇందులోకొన్ని మంచిసంఘములును కొన్ని మధ్యమములును కొన్ని పనికిమాలినవియు నున్నవని పనికిమాలినవి యుండటంకొక కారణమును సూచించు వారైరి. సాధారణముగా సభ్యులు సులభముగా నప్పులు దోతకుననునాశచే పరపతి సంఘములలో చేరుచున్నారు. పరపతియనిన తమకుగల జవాబువారీలను గడించుకొనుటలేదు. ఇంతవరకును నందరును నొప్పుకొనవలసియే యున్నారు. కాని దీనిపై శా. బట్లగారుచేసిన సిద్ధాంతమును మాత్రము అంగీకరించుటకువీలులేదు. ప్రతిగ్రామమునందును నొక పరపతి సంఘముండుట తమయాదర్శమేయట గాని త్వర త్వరగా కావలెనని పరపతి సంఘముల సంఖ్యాభివృద్ధిచేయించుకొను చుండరాదట. ఇందు కొంతనిరుత్సాహ సూచనయందుట విచారణీయము. పరపతి సంఘములను స్థాపించువారు సభ్యులుకానుచువారికితగిన విజ్ఞానమును కలిగించుటకు ప్రయత్నించి యేర్పాటించుచున్నారు. అయినవట్టివోటిమాటలతో విషయములు వర్ణించినంతటనే ప్రజకు నర్థమయిపోదు. సంఘమును నెలకొల్పి పనిజరుపుట విజ్ఞానము కలిగించుటకు నాధారము. పరపతి విషయమున బాగుగా ప్రజలకు బోధపడువరకును సంఖ్య హెచ్చింపరాదని యాలోచించుట కార్యసాధనకు భంగకరము కాకమానదు. ఎన్నిజాగ్రత్తలతో పనిచేసినను మానవుని కార్యజాలమున నపజయములేక విజయముకుదురదు. అందుచేత నన్నివిషయము లందువలె పరపతిసంఘ విషయమునను వివేకయుతమగు సాహసముకొంచెమవసరము. అట్టి సాహసమున కెమియ్యరాదనుట నానుభూతికి వ్యతిరేకముగా కాన్పింపవచ్చును. కాని ఏమి విద్యావంతులకు చేసిన యుద్బోధనమాత్రము ప్ర

శంసనియము. “పరపతి ప్రజలకొరకు” పరపతిని ప్రజలభివృద్ధి పరచవలెను. మీలో నెవ్వరెవ్వరి పనికి మీ మీశక్తుల వినియోగించుచున్నారో వారందరును నిజమైన దేశసేవకులు” అని వీరు పల్కిన జల్లులు మనవిద్యావంతు లెల్లరును హృద్గత మొర్పవలసి యున్నారు. ప్రథమ పాఠశాలలలో కరకబడు విషయములందు పరపతియు నొక్కటిగా నుండవలెనను నుపక్రమము విషయమున వీరిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము సమంజసముగాను న్నదనియే చెప్పవలసి యున్నాము. పరపతిపద్ధతి ఆర్థికశాస్త్రముతోను తదితరసంఘశాస్త్రములతోను సంబంధము కలిగి లోకానుభవము కలనాటి గాని సుబోధకముగాదు. అట్టిదానిని ప్రథమ పాఠశాలలలో విద్యార్థులకు పట్టంపజూచుటవలన లాభములేదు. కొంత యనుభవముగల సాధారణప్రజకే వట్టివోటిమాటలతో పరపతి యర్థము కాదన్నపుడే యీవిషయమును వ్యక్తమయియుండును. పాఠశాలలోకూడ గ్రామమున పరపతి సంఘముండి యుపాధ్యాయ డాసంఘమునకు సంతోషమున పిల్లకాయల నప్పుడప్పుడు పిలుచుకొని పోయి యొక్కొకవిషయము వారికి తెలియపరచుచుండినచో వారుపెద్దలగు నప్పటికి పరపతివిషయమున వారికి శ్రద్ధపుట్టుటకు వీలుండును. బోధనాశతములకంటె ప్రదర్శన మొక్కండు మేలనుట విద్యాపద్ధతులలో నంగీకృతమయిన సూత్రమే గదా! కావున కృష్ణజిల్లా ప్రజ నాగేశ్వరరావుగారి సానుభూతితోడ పరపతిసంఘముల ప్రతిష్ఠాపన విడివిగా నొనర్చి పెద్దలకును బాలురకును సంఘజీవనపు రుచి కలుగుమార్గ మేర్పరచి ఇతర మండలములకు దృష్టాంతమగుచుగాక యని కోరుచున్నాము. శా. బట్లగారు మరొకొన్ని విషయములనుకూడ తడవిరి. గ్రామములలోని పరపతి సంఘములవారు సాధారణముగా సెంట్రలు బ్యాంకులపై నాధారపడుచున్నారనియు స్థానికముగా డిపాజిట్టులు తగినంత వచ్చుటలేదనియు చెప్పిరి. ఇది పరపతిసభ్యులేమి ఇతరులేమి గమనింపవలసిన విషయము. గ్రామ మునకు నుమ్మడి గ్రామములోని సోదరులమీలనకై పనిచేయుచు పరస్పర విశ్వాసము హెచ్చించుటకు నేర్పడిన పరపతిసంఘములకంటె ద్రవ్యము ధాచికినుటకు నెక్కువ భద్రమగుతావునబోదు. దీనిని పరపతి పరులు ప్రజలకు నచ్చకెప్పుట యత్యవసరము. పరపతికంతయు నిజముగా నిడిపాజిట్టులే ప్రాణము. సభ్యులయొక్కయు నితరులయొక్కయు మితవ్యయ వర్తనమును వృద్ధిపొందించుట కిట్టి డిపాజిట్టులను ప్రోత్సహపరచుటే మార్గము. పరపతిసంఘములకు నితరప్రజా హితకార్యములకయి ద్రవ్య మిచ్చి వ్యయపెట్టు నధికార మియ్యవలసినదనుటకు శా. బట్లగారి ప్రత్యుత్తరమంత యాలోచనకు ననుబరచుచుండలేదు. గ్రామపంచాయతు లేర్పరచి స్థానికముగా వారికట్టిపను లీయవచ్చునట. పరపతిసంఘములవా రితరకార్య సక్తులగుట యంతఫలవంతముగాదట. పైచూపున కీమివర్గ సకారణముగనేయున్నది. కాని ఇప్పటిస్థితిలో పరపతి నడపుట కొకపంచాయతి, పౌరి శుద్ధ్య విషయముల కొకపంచాయతి, విద్యావిషయముల కింకొకపంచాయతి, అటవీవిషయములకు మరొక పంచాయతి, ఈవిధముగా పంచాయతు లేర్పరచుటకు మనుష్యులు లేరను కారణముచేత స్థానికాధికారమునకే యెడములేకపోవును. అట్లెడములేక జేయుట ప్రజకు లాభకరముకాదు. పదిపనులకు పదిమందిలేనిచోట నున్న నలుగురిచే వానిని చేయించుట యుత్తమము. కొంతకాల మీరీకిని జరిగిన పదిమంది తమంతటామే వత్తురు. ఇట్లు జరుగకున్న నావత్తురను నాశయైన నుండదు.

ఈవిషయమును మాత్రము గ్రామ ప్రతిష్ఠాపనలను గురించి చర్చించుచోట తప్పక జాపక ముంచుకొన వలెను. అజ్ఞిసభ్యుల విషయమున బట్లగారు ప్రాతవాదములే వాదించిరి. అనేక సందర్భములలో సంఘములవారు అజ్ఞిసభ్యులకు ప్రత్యేకముగా విరాళమిచ్చి మనుష్యుల నేర్పరచవలసి యందురనియు వారికిగాను అగు వ్యయముతో బోల్చినచో ప్రభుత్వమువారు విధించుఫిజు తక్కువ యనియు అందువలన సంఘములు ప్రభుత్వము వారిఫిజును అంగీకరింపవలసినదనియు నుడివిరి. ఈపరపతి పద్ధతియొక్క యుపక్రమావస్థయగు నిప్పటిస్థితిలో ప్రజలకు దీనియందు విశ్వాస ముండుటకు ప్రభుత్వమువారి తనిఖీయవసరము. కావుననే సంఘములు ప్రత్యేకముగా అజ్ఞిసభ్యుల నేర్పాటులు చేయుట తలపెట్టెదరాదు. ప్రథమావస్థలో సంఘముల వరుజడి యెంతో యుండనుకాన ప్రభువులు తనిఖీమట్లుకైనను నుచితముగా చేయుటయవసరము అదిగ్రహించియే మొదటవారు చితముగనే చేయవారం భించినది. క్రమక్రమముగా సంఘముల యూనియనుల నేర్పరచివాని యధికారమున సంఘములనుంచి ప్రభుత్వము వారు స్వల్పస్వల్పముగా తమ వ్యయమును తగ్గించుకొనుట కార్యముగా నుచునుగాని ఇప్పుడే అజ్ఞిసభ్యుల ఫిజు పన్ను విధించి పరపతి సంఘములను బెదరగొట్టుట న్యాయమని తోచదు. ప్రభుత్వము వారాలోచింతురుగాక యని యెదురుచుచున్నాము.

కాస్టపాలిటను క్లబ్బులో మొన్నటిదినము లోకమాన్య గంధిగారికి తక్లబ్బుసభ్యులు విందు జరిపిరి. ఆతరుణమున గంధిగారు భుషన్యసింపవలసిన దని వలుమారు కోరటమటచేత వారొకప్రాన్య ప్రసంగ మొనర్చిరి. అంకిలోని బిక్కెన్నవాక్యమును ప్రత్యేకముగా నుదాహరించి హిందూప్రతిక దానిపై విపులవ్యాఖ్యానము మిగుల సమయానుకూలముగాను సమంజసముగాను వ్రాసినది. గంధిగారు హైందవభూమియందలి అప్రొప్రాంతములలోని సంఘనాయకులతోను “యట్ల” మాడుచున్నారట. సాత్త్వికశిరోమణి యెక్కడ యుద్ధ మెక్కడ సని మొదట చదువువారికి భ్రమ కలుగకపోదు. తన సోదరనాయకులతో నేవిధమగు పోరీతనికి కలదను సంజేహముకూడ జనింపకపోదు. అయిన కొంచె మాలోచించినచో హిందూప్రతికకు తోచినరీతినే మనకును దీనియర్థము స్ఫురింపకపోదు. గంధిగారి జీవితముచుకకు దృష్టి మరల్చినయెడల నీవాక్యపు పూర్ణ భావము బోధపడకపోదు. గంధిగారు బారెస్టరుగా నొకపనిమీద దక్షిణాఫ్రికాకు పోయినవారు. అక్కడ మనప్రజ యవస్థలపాలయ యగారవముల నాడుచున్నారనుట తెలిసినతోడనే ప్రజాసౌఖ్యమును సమకూర్చుటకు నచ్చటనే వివాస మేర్పరచుకొనవారు. తమనాతిసంగతు లన్నియు లోకమెరుంగును. నేటిదినము వీరు సర్వసంగ పరిత్యాగమును చేసి వాస్తవ సముననుండి యావనులను స్వాగత్యాగు లగునట్లు పురికొల్పి దేశ సేవ యొక్క సమకట్టి యున్నారు. పేదరికమును పద్ధతిగా నవలంబించినారు. గోక లేకు కిష్యులగుట హృదయ పూర్వకముగా నంగీకరించి ఈపదతిని నడుపుకొనుటతో నాతనికంటె మిన్న యె ప్రపత్తించుచున్నారు. ఆగుదువు, ఆతనినిమించిన ఈశిష్యుడు మీతోబోల్చిన పక్షమున తమకు తీరిన మూడు దినములో మూడు నిముసముతో ప్రజా హిత కార్యములకు నిచ్చుచు తక్కుంగల కాలము నంతయు స్వోత్కర్షకొరకు స్వాదరణ పోషణకొరకు స్వయం పటాటోపము కొరకు ఫెన్నివిధములుగానో ద్రవ్యము గడించుచు గడించినదానిని

విరోధా మహాసంగ్రామము.

ఇండియా

టెన్కెంటుగారి క్రాంతిము

ప్రాన్సులో నైన్యముయొక్క స్థితి.

లండను ఏప్రిల్ ౨౨:— ఫ్రెంచ్ లెక్కలను గూర్చి

కానున్నసభలో జెప్పయి టెన్కెంటుగారి లెక్కలను జెప్పిరి. గత మాసములందు నూతనవైనిటలు బహు తృప్తికరముగ జేరినది కిచ్చెనట్లు ప్రభుత్వము చెప్పెను. ప్రభుత్వమునకును తీవ్రమైన కుండ బహుల నైన్యమును జేరుచున్నారు. ఇంకను వైనిటలు గావలసియున్నారనియు అంతచే నైన్యమున జేరవలసినదనియు ప్రజలను జేడినపుడు వారు తప్పుక చేయదురని కిచ్చెనట్లుగా నమ్మకము. అక్కడక్కడ వారు వారు చేర్చిన వైనిటల సంఖ్య ౧౦౦౦౦౦. ఫ్రాన్సులోనున్న నైన్య పనిచేయుచున్న వైనిటల సంఖ్య ౧౦౦౦౦౦. దుండుటయు వారికి సోపానాలు క్రమముగ నందుచుండుటయు జ్ఞాపకము. వైన్యవిషయమున ఆగోగ్య విషయమునకు చక్కని యెర్పాటులు జేయబడినవి. వైనిటల జేహోగ్యత గమనించదగియున్నది. ప్రభుత్వము బ్రిటను నందు తయారగుచున్న వైనిటలందఱును యెప్పుడు రణరంగమునకు బోదుమామని యుద్విహారుచున్నారు.

మండ్లి గుండు సామాను.

ఈ సంగ్రామమునందు జనుముగొనుటకు ఫిరంగులందు పయోగించెడి మందు గుండు సామాను లెక్కలేనంత తీయకుండు యుండియే తీరవలయునని కిచ్చెనట్లు ప్రభుత్వము నొక్కొక్కానించుచున్నది.

మానిటో యోడమిద

టెన్కెంటుగారి బ్రయోగించుట.

లండను ఏప్రిల్ ౨౨:— కానున్న సభలో మాక్స్

మారాగా రిట్లు జెప్పిరి:— స్మిర్నా నుండి తప్పించుకొని పోయిన తురుష్కుల టెన్కెంటుగారి యొక్కటి మానిటోను ఆపుజేసెను. వానికు లండనును యోడను విడిచిపోవుట కలమిది నిమిషములు గడువు నిచ్చి వారు ముప్పు టెన్కెంటుగారిని విడిచిరి. కాని యిది గురితే స్మిర్నాలోను. తరువాత్ టెన్కెంటుగారి పదవమీద బ్రిటిషువారి యుద్ధపు బోడులు పడెను. వైనిటల యోడను వదలిపోవుచుండగ రెండు పదహారు మినిటోయినవి. వీనిలో నొక్కటి జనమెక్కడ యగుట చేతను రెండవది కట్టుబడుటచేతను మినిటోయెను. ఈవిషయమున కలవరనునవసరము.

మెసాపొటేమియా యుద్ధము.

క్రాంతిపుచ్చెప్పిన సంగతులు.

సిద్ధా ఏప్రిల్ 28:— హిందూచేత్ర మంత్రిగారి క్రింది టెల్లిగ్రామును రాజప్రతినిధిగారికి పంపిరి:— క్రాంతిపుచ్చు గారు ప్రభుత్వసభలో నిట్లు తెలియజేసిరి:— టెన్కెంటుగారి ఒకప్పుడు టెన్కెంటుగారి మెసాపొటేమియామీద పడునని తెలిచి, దొరతనమువారు ఈజిప్టు హిందూచేత్రములనుండి, నేనలను పంపించిరి. టెన్కెంటుగారి ఒడించి జనుప్రదముగ పనిచేసినందునకు సర్వసేవాధికారియు, అధికారులును, వైనిటలును చాల జ్ఞానునియును.

నిమిష సౌఖ్యములకు వెచ్చుపెట్టుచు మోటారు బండ్లలో ధిరుగాడు నారామణిలగు మనసాధారణ నాయకులకు స్థానమైన గాన్పింపగలదా! అట్లు జీవితమునకును నిట్టి జీవితమునకును పరస్పరయుద్ధముగాక మరియేమున్నది. గంధిగారు తమ యాత్మోప్రయోగమును తా మెప్పుడును తెలపెట్టియుండక పోయినను సమన దృష్టినికై నగపుచెంది దానిని జాపుటకు పడుపాటనే యుద్ధమని వర్ణించియుండ నోపుదురు. మననాయకులు సాధారణ క్రజలలో తామును సాధారణ ప్రజలుగా మెలిగి పాలుపడవలెననియును విధియందు మనసాధరుడు కూటికి లేక మలమల మాడుచుండ వానికష్టము నపనయింపనొక్క పల్లెత్తుపాలు పడక మనజన్మపర్వతి తులచే విశ్వరూపకమున పొరలాడుచుండుట ధర్మముకాదనుటను గ్రహింపవలె ననియు గంధిగారి వాక్యమున నిత్యదలంచిన సందేశమని నమ్ముచున్నాము.

క్రాంతిగారి ప్రశ్నకు వీరిట్లు సమాధానము చెప్పిరి:— మహమ్మదీయ మతమునకు సేవాధికారులుగ నెవరుండవలసినది మహమ్మదీయులే నిర్ణయించుకొనవలసి యుండును.

రైటుగారి అంత్యక్రియలు

లండను ఏప్రిల్ 22:— రైటుగారియొక్కయు, వారి

భార్యయొక్కయు అంత్యక్రియలు, కింగ్స్ క్రొత్త శ్మశానములో జరిగినవి. భార్యగారు కనములుగ ఒకసమీపిలోనే పాతి జేసిరి. రైటుగారు బుటుంబులులోనివారు గాక, వైసు ఎస్సీసి యేమను, హేవాను, పీటర్ గ్రాడుబీజిన్సు, అమెరికా అస్సోసియేటిడు ప్రెసు, ప్రతిభుత్వము, డెయిలీ మెయిలు ప్రతిక వైర్మను, రైటుగారు కార్యాలయములలో పనిచేయు ఉద్యోగ ప్రమాణులును, శ్మశానమునకువచ్చేసిరి. వాస్తవకటన సంఘముల ఏకైకీలవారును, లోకమందలి విశేషములును వీరి గౌరవాగ్గముగ చాలపుష్కరములను పంపించిరి.

జపాను చినా వ్యవహారములు

సర్ ఎడ్వర్డు క్రేగారు చెప్పిన సంగతులు.

లండను ఏప్రిల్ ౨౨:— కానున్న సభలో అధిగ

ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పయి సర్ ఎడ్వర్డు క్రేగారు ఇట్లు తెలిచిరి. ఇంగ్లీషు ప్రజలు యుద్ధము జేయుచుకొనుటకు, కొన్ని హక్కు లిదివరకే ఇచ్చబడినట్లు జపానుదొరతనము నకు తెలియజేయబడినది. ఇదివరకు ఇచ్చిన హక్కులను వీరు నిరభ్యంతరముగ చెల్లించుదురు. ఈ హక్కులు పొందినవారు ఏవంగతుల మనకు తెలుకలేదు. జపానువారికిప్పుడు, క్రొత్త హక్కు లిచ్చబడినవి. మనకు ఇదివరకు హక్కులకు భంగము లేకుండ నివి యిచ్చబడినవి.

మద్యవిక్రయమును తగ్గించుట

లండను ఏప్రిల్ 22:— మద్యవిక్రయమును తగ్గించు

యెర్పాటులను మందువారము లాయకుజార్జి గారు నూచించుదురు.

మద్యధరా సముద్రప్రాంతముల యుద్ధము

సేనాధ్యక్షులచేయబడుట.

లండను ఏప్రిల్ 22:— డెయిలీ టెల్లిగ్రాఫ్ పత్రిక

విశేషము జిట్లు తెలియ జేయుచున్నది. — మద్యధరా సముద్రప్రాంత భూములందు యుద్ధము చేయుటకుగాను ఒక సేన తయారు చేయబడినది. దీనికి జనరలు సర్ యాను హామిల్టను గారు సేనానాయకులుగ నుండురు.

ఇంతవరకును యుద్ధభూమిలో నడుగు పెట్టిరి. జిట్లును క్రొత్త క్రొత్తపటాలను లిందులోనున్నవి. జనరలు డి ఆమెడిసుగారి క్రిందనున్న పరాసువారి కాలనీల సేనాధ్యక్షుని లిందులోనున్నది.

సలు మెరైనుల దురాగతము

అంగ్లేయులను, ప్రతికారము చేయగోరుట.

లండను ఏప్రిల్ ౨౨:— జర్మను సలు మెరైను ముం

చిన మిత్రమండలివారి ప్రతిస్టిమరుకును, జర్మనీ, ఆస్ట్రియా స్టిమరులను దొరతనమువారు సాధారణము చేసికొన వలసినదని కొందరు సలహా చెప్పిరి. దీనికి సమాధానముగ ప్రస్తుత మట్లు చేయదలచుకొనలేదని, ఆస్ట్రియాగారు చెప్పిరి.

బ్రిటిషు అధికారుల రిపోర్టు

లండను ఏప్రిల్ 28:— 21-వ తేదీతో అంతమొందిన

వారమున జర్మను సలు మెరైనులు, డిప్లొమరును ఒకచేపల పడవను ముంచిని. మెరైనుమీద 1518 స్టిమరులు కచ్చి వెళ్లినవి.

చేకలపడవ ముంచబడుట

లండను ఏప్రిల్ 28:— సెయింటులారెన్ను అనుయోగ

బ్రిటిషువారి చేపలపడవను జర్మను సలెరయను ఉత్తరసముద్రములో టూర్పిచి తయారైంది ముంచివేసింది. చేపలపడవలో మిగిలిన ఏడుగురుముగ్గులు గ్రింస్టెనగరమునకు జేర్చబడిరి. ఇట్లు రక్షింపబడినవారిమీద సలెరయను తుపాకులను గాల్చెను.

సప్తము.

లండను ఏప్రిల్ 22 — కెర్లి యాసిందు శాఖాధ్యక్షుల

యందు లోగడి రెండుదినములందు 17 ఉద్యోగములు పూర్తి రాయ 37 గాయములపడిరియు ప్రకటించబడెను.

కెస్ కెను ఎఫ్. ఎల్ డెయరుగారు

అగ్నియు హత్యచేయుట

సిద్ధా ఏప్రిల్ 28:— బొమ్మగు సెంపు శాఖకుం డి

క్రింది పంక్తిలు తెలియచున్నవి:— కెస్ కెను ఎఫ్. ఎల్. డెయరు గారు అంగ్లేయమును ఆయుక్ కంకెనె పక్షమున వ్యతిరేకము చేయుచున్నారు. వీరిదివరకు దర్మాస్థానము పనిచేసిరి. వీరు నూనెను ఒకచోటనుండి, మరియొకచోటుకు పంపు మేర్పాటులకు సుబుధించి కష్టమృత్యువోరమును చూచెదరు. కురానునది యెరువభాగముననున్న ద్రాక్షాబివవన వీరిని ఆరబ్బులు తుపాకివేసిచంపిరి. టెన్కెంటుగారి, పసిఫిక్ నావికా సభాద్వలను నిర్ణయించుటకు ఏర్పాటుచేయబడిన కమిషనులో వీరు చాలపనిచేసిరి.

ఫీల్డు మార్షలు ఫ్రెంచిగారిని

లండను ఏప్రిల్ 28:— ఫీల్డు మార్షలు ఫ్రెంచిగారు

తమజాబులో నిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— సోమవారమునండి, జర్మను సేనలు 60 నాబరు కొండమీదపడి తిరిగితిరిగి యెదిరించుచున్నారు. కాని ఒకయెత్తు సాగలేదు. ప్రస్తుతము ఎదిరించుట మానివేసివారు. కొండ కిభరముంతయు, మన స్వాధీనమున నున్నది. ఈకిభరమును చాల ముఖ్యమైనదిగ జర్మను భావించిరి. ఇది మనచేతులలో పడినందువలన జర్మనీవారికి ప్రయోజన కారిగ లేదు. యుద్ధము జరుగుచున్నప్పుడు జర్మనులు 17 అంగుళముల ఫిరంగిగుండ్లను ఇచ్చుకొనినవేసిరి.

21 తేదీన వారు లాహోరికిదగ్గర మనకుదేవై పున రెండుగనులను ప్రేల్చిరి కాని, మనకందకములకును ముగిసిరి. ఆర్మెనియన్ గర్గర జర్మనులు గనులను పెట్టుచున్నట్లు తెలిసి కొని వారి ప్రయత్నములను సాగనియ్యలేదు. ఇక్కడ మే మొకగనిని ప్రేల్చి వీరిప్రయత్నమును భంగపరచితిమి. మన ప్రెమానిట దొకడు చాల ధైర్యము చేసి, సెంటుదగ్గర నున్న జర్మనీవారి విమాననిలయమునై బాంబులను వేసెను. ఇది 19 వ తేదీన జరిగినది. విమాన నిలయమునకు 200 అడుగుల దూరములోనుండి ఇతడు బాంబులను వేసెను. దీనివలన నిలయములో నేడియో బ్రహ్మాండమొక ధ్వని పుట్టినది.

ప్రాన్సు

సెం 60 రు గుట్టును పట్టుకొనుట.

లాహోరు ఏప్రిల్ 28:— ఏప్రిల్ 22 తేదీన సి. మ

గెజెట్టుపత్రిక లండను విశేషములను తంతింపుచున్నది. సెం 60 గుట్టుకుపట్టుకొనినందున శత్రువులబలము చెడుకట్టు గొట్టుటకు పాను మేర్పడునని యుత్తరప్రాన్సునందున్న టయి మున్ పత్రికావిశేషప్రాయముచున్నది. ఈగుట్టుకు 5 కిలో మీటర్లదూరమునందు మెనికొటపమిషము బారిడో పాండర్ నద్ద మతియొకగుట్టుయందెను. ఈగుట్టు దానికడ్డముగనుండెను. ఈ ప్రతేకమునందలి గుట్టులన్నిటికన్న నిదియేయెత్తయినది. ఈగుట్టుకు వట్టిచూడ జెల్లియంతలోని స్టాండర్డు జిల్లాలో జర్మనులుండలేరు. ఇచ్చెనుధ్వంసముగావించు వెడ్లెఫింగులన్నియును చచ్చుటయు న్నుచి. ఇప్పుడుగుట్టుకు దాడులతోనైయున్నది. సెం 60 గుట్టులు బ్రిటిషు వారు ధ్వంసము గావించిన యగంబుకు శత్రువులు మన కందకముల యగుగ నొక మందుగనిని ప్రేల్చుటకు సిద్ధముగ నుండియుండురు.

ప్రేక్షకుని వర్ణన

లండను ఏప్రిల్ 22:— ఇప్పేనుగద్దవచ్చు సెం 60 రు

గుట్టు వద్దజరిగిన పోరాటమును కర్ణింపుచున్న బ్రిటిషు హెడ్ల క్వార్టర్సులోని ప్రేక్షకుడు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఈ ప్రదేశముంతయు మందుగనులతో పండియుండెను. వీని నొక శత్రు కందకము నిగువకు ప్రేల్చుగా 150 మంది భూమిలో పూడ్చబడిరి. వెంటనే యా గోతులలోనికి తొరబడి జర్మనీవారి పంక్తియందు 250 మీటర్ల పొడవునబట్టుకొంటిమి. మనమీ కృత్యమును హతాత్మక నొనర్చితిమి. అందుచే శత్రునికోధ మేమాత్రమును లేకపోయెను. జర్మనీ వారు మనవై ఫిరంగుల బ్రయోగించి రాత్రియంతయు మనవై బడుచుండిరి. కాని వారిని వెనుకకు గొట్టితిమి. ఆదివారము నాటి యుద్ధమును జర్మనీవారికి మొత్తముగ పట్టుదలతో వైబడగా సంకుల యుద్ధము పొసగెను. ఈ సమయమునందు మన మోటారు ఫిరంగులమిత సాయ మొనర్చెను. వీటిని ముందుకు వెచ్చి వచ్చుచున్న శత్రువుల నురుమాడితిమి. ఆ సమయము నందే వారివై ఫిరంగులు కూడ ప్రయోగింపబడినవి. వారి కెక్కువ నష్టమునుగలిగించి వెనుకకు గొట్టితిమి. కాని వారు భగలంతయు మనవైబడుచుయుండిరి. చివరకొక మూలవారు తిరిగివచ్చుచు కొనిరి. ఇక్కడ నెనను వారు తాళబాలలేకపోయిరి. మనవా

సన్నిహితో వాడవలెనని చెప్పినట్టిది. కావున విశేష సప్రయత్నము చేసి, కాని జర్మనీవారి కింతకంటె యెక్కువ సప్రయత్నము చేసి, విల్లెబ్రాంట్ వరకును ప్రత్యేకముగా నీకుట్ట యెరు సాగిన మందును వారి స్వాధీనము చేసి, కావున యంతటను వారి విశ్వాసమును.

ప్రశ్నోత్తరము

ప్రశ్నోత్తరము గూర్చి ప్రేక్షకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. ప్రశ్నోత్తరము చూడవలెనని చాలా నెక్కువగా వ్రాయుచు. వారి కిచ్చుటయే యంతటను సర్వ సాధారణముగ జరుగవలెనని యంతటను దీనిపోవు. కొన్ని విషయముల మనకే మంచివిగలవచ్చును. సంగ్రామమునందు ముట్టడిపద్ధతులను పరచుకొని చేర్చునట్లు చేయవలెను, మందుగల ప్రేటులు, మొదలగు కృత్రిమపూరిత సంగ్రామములను మనమే మాత్రమును తయారుచేయవలెను. అయినచు మన ప్రేటుల యంతట కరణము లింతలకు చాలియున్నవి.

కొరతలదీర్చుట

జర్మనీవారికి యాధారభూమి యెవల ప్రేటులయందును, అన్యేవల జ్యోతి ప్రయోగము, యెవలగు యాధికృత్యములం దాదేసిన బంతులకుచే నెక్కువ లాభకారిగ నుండెను. ఇంతియకాక వారు ముందు గనుల ప్రేటుల నొకవిద్యగ నేర్చుచున్నారు. వారివద్ద నెక్కువగా బంతుల ప్రేటులకును మందులను చూచు నెక్కువగా వ్రాయుచు (కావున) తాము జలుకుటకు తగిన సాధన సకరణములు కలవు. వారిట్టి మహాసంగ్రామము కానున్నదని యెరిగి యిట్టి సాధనములను కడ ప్రయోగముగ నని తెలిసి, ప్రారంభదశ యందనే గొరతలను జర్మనీవారిని తమ విజృంభణలందే యొడిపుచుంటిమి. మన వారిపట్ల కింత ప్రయత్నములను బహుసమాధమున నిర్భయముగ నిరంగురి యున్నామని యెరిగిన మనవారు జేతుకారి తమను నెంత ప్రతిఘటించినదియు తెలియగలదు. మనము బంతులు మొదలు గాగలవి బ్రయోగించి, క్రతువులకే మాత్రమును విక్రమించియుంటిమి.

బ్రిటీషు సైనికుల వైద్యము

మన సైనికుల వైద్యము నిపుడు వైద్యముగ నున్నాడు. న్యూజిల్యాండ్ల విజయము గాంచుటచే మన వారికి జబ్బులు తగ్గినవి జెప్పవచ్చును. ఇంతియ కాక కాలిఫోర్నియా సంగీత సభలు నీవిమెంటు మొదలగు ననేకవివిధముల మూలము వారి యుల్లసములను చరిత్రవృద్ధి చేయుచున్నది, సైనికుల కందరినీ సంగీతవైద్యము చేయుచున్నట్లు చెప్పవచ్చును.

జర్మనీవారు వెనుకకు గొట్టుట

లండను ఏప్రిల్ 28:—పారిసు, నిన్న సాయంకాలము నందిల్లు పోకటెంబడినది. ఇప్పటినుండి తర్రుభాగమున జరిగిన మహాకర్షణ వీరీటీయారు క్రతువులను రెండుసార్లు వెనుకకు గొట్టిరి. నెం 60 రు నట్లవై జర్మనీవారు గానించిన పోలికారము లన్నియు పూర్తిగ నిష్ఫలములయ్యెను. తులనామీని జర్మనీ వారు పోకటెంబడియందేతరు. కాబట్టి లోటుగా పూర్తికేయం టై యంత తీవ్రముగా వారు వైదొల్యుచుండ వచ్చును. నిన్న తెలివిన దానికంటె యెక్కువగా క్రతువులను సప్రయత్నము చేసి.

ఫ్రెంచివారు ముందుకుపోవుట

అగ్గోనందలి వారు పోవు జర్మనీవారు వడగా వెనుకకు గొట్టిరి. సెంటుమిహులను సెంటుమహులను స మిహులందలి ఆక్రియంబువలమునందున్న యొక పక్షకాల వద్ద క్రతుకందకముల నగునట్లు సెంటుమిహులను. ఈ సాలవద్ద నిదనలో మన సేనాముఖులను కలిగించుచుండెడిది. కావున జర్మనీవారు సేనలను కరణగములనుండి తీసి. ఆల్సెసునందు కేరీలును రెండుగుట్టలను తూర్పుదిక్కుగ నొడవలై వైపు నకునుండునట్లు బోతుచున్నాము.

నిత్రమండలి విజయము గాంచుట

అగ్గోనందలి—ఏప్రిల్ 28:—పర్మిమరంగమునందు పసంతెలుకువు పొంగింపుచుండెను. నిత్రమండలివారికి విజయముండెను. మే కలుగుచున్నది. సేనాముఖులను కలిగించుచు గలముఖ్య స్థానములను లన్నిటి కలిగించుకొనిరి. టెర్రోరియలు సైనికులు ముందుకు పోయి రెండుగుట్టలనున్నది. వీరు గాక కొంతగా నెక్కువగా సైన్యముండెను. వీరింతయు విజేతలను పోరుటకొప్పుకొనినట్లు తెలియుచున్నది. ఏప్రిల్ 28 తేదీన రెండుగుట్టలను లండను విజేతలను తెలుపుచున్నది.

జర్మనీవారికి సంగ్రామము

జర్మనీ ఏప్రిల్ 28:—ఉత్తరప్రాంతములను. అగ్గోనందలి గారు సంగ్రామముచేసిరి. ఈ సందర్భమున, వీరు చర్చిలు

గాని కలిగిన ముట్టడి. ఈ సందర్భమున వీరితో సంగ్రామించినప్పు డిల్లు తెలియజేసిరి:—జర్మనీవారికి బలము త్వరలో స్వాధీనముగొనుచున్నట్లు తెలుసు. సేనాముఖులతో మాట్లాడితిని. ఏదో ఆలస్యముగ వచ్చునది ప్రజలు ఆలోచించ నక్కరలేదు. ఎన్నో కోటలు అక్కరలేకుండ త్వరలోనే ఇవి స్వాధీనము చేసికొనవచ్చును.

ఫ్రెంచివారికి గొప్పవిజయము.

పారిసు ఏప్రిల్ 28:—వెయింట్ల అడవిలోనున్న వాయిన్ డీ ఎల్లే అను ప్రదేశమున ఫ్రెంచివారు పట్టుకొనిరి. ఇది గొప్పవిజయమునెప్పుడు. కారణమేమనగా ఈ ప్రదేశము ఫ్రెంచి సేనతోటాకొండు సెంటుమిహుల వద్దను జర్మను సేనకుచాల మెప్పుము. చలికాలమునందు సెంటుమిహులు పొంగింపుల జర్మనీవారు చాల దుడుగుగా నుండిరి. చక్కగా తగ్గిదైన బల్లెయూ సేనలు యిక్కడ పోరుచుండెను. వీరికి కావలసిన సామగ్రి అంతయు మెట్టునుండి జర్మనులు సప్రయత్నముచేసిరి. వర్షము పట్టు కొనగలము అంతో బల్లెయూను తెగించి పోరాడిరి. తరువాత వారి ప్రయత్నములు దుర్బలము లై నవి. అంతట ఫ్రెంచి సేనవారి పయనడి అడవి దగ్గరను బలవంతము ఒక జర్మను సేనను ఆక్రమించుకొనినది. జర్మను కందకములు దుర్బలములుగ ఉండెను. ఆ సందర్భముల యెక్కువగా ఉక్కు తో కట్టించెను. ఫ్రెంచివారు 75 సెంటుమిహుల ఫిరంగులతో ఆక్రమించి తెగగొట్టిరి. మహా ఫ్రెంచి పదాతి పటాలములు తరంగములనై జర్మను కందకముల మీదపడినవి. పదాతి సేనకుముందుగొన్ని పటాలములు వెల్లి జర్మనుల కందకముల మీద బంతులను వేసినవి. కందకములను దాటుటకు ఫ్రెంచి సేన చెక్కలను వెంటపట్టిచుకొని వెళ్లెను. కందకములలో ప్రవేశించునట్లు వెనుక నుండి జర్మను సేన వెళ్లెనని ఫ్రెంచి సేనాముఖులు ఉత్తరముచేసిరి. ఫ్రెంచి సేనకందకములను సమీపించు సమృద్ధి కందకములను వదిలి చాలమంది జర్మనులు పారి పోయిరి. కొందరు సేనాసభ్యులలో తలదాచుకొనిరి. సారంగములలో దాగికొనినవారు వివచాయావుల వలన నశించిరి. మూడు కోటలై నతరువాత జర్మనీవారి సాహాయ్యమునకు కొత్తకోట వచ్చినవి. అప్పుడు వారు తిరిగి ఫ్రెంచి సేనవై పడి తీవ్రముగ పోరాడిరి.

రెండు కోటలలో ఎరిమి సాయము ఎరించగా వెనుకకు వెట్టి వెళ్లెనది. సెంటుమిహుల హేలు వద్ద నున్న జర్మనీ వారు ఫిరంగు గుడ్డను వేసికొనెదల మన మీద పడునంత దూరములో నున్నవి. కాని ఈ అగ్ని వృక్షమునకు పరాసువారు లెక్క పెట్టలేదు. అగ్ని వర్షము కురియుటకు చాలు ఏమియు లేదు. పరాసు వారు తామున్న ప్రదేశమును నిలువజెట్టుకొనిరి. ఈ అగ్ని వర్షమున న నడచి. వారి న మై పోయి నది. చెట్ల విరిగిపోయినవి. కొమ్మలు విరిగి మొండెములు మాత్రము మిగిలినవి. సైనికులు కందకములలో బోర్ల పరుండి, తుసాకులను పట్టుకొని సిద్ధముగ నుండిరి. తిరిగి క్రతువుల మీదకు సేనను నడపించుటకు ఉద్యోగులు సమయము కనిపెట్టియుండిరి. ఆఖరిసారి గంటన్నరలో జర్మనీవారు 20 వేల ఫిరంగుగుడ్డను వేసిరి. ఈ అగ్ని వృక్షమును దగ్గరను ప్రదేశము 850 మీటరుల పొడవు 450 మీటరుల వెడల్పుగ ఉండును. పరాసువారికి నష్టము విశేషముగ కలిగినను, ఒకడైనను తన సాహాయ్యము నడలి పెట్టలేదు. జర్మనీవారి దివరకు వదిలివెట్టిపోయిన స్థానమును పరాసు లాక్రమించుకొని దానిని నిలువ జెట్టికొనుటకు కృతనిశ్చయము లై యుండిరి. జర్మనీ వారికి తెలిసి పదాతి సేనవారిని ముట్టడించుటకు సాహసించలేదు.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.

లండను ఏప్రిల్ 22:—పారిసు, ఫ్రెంచివారు కేమియు లేదని నేటి మధ్యాహ్నము ప్రకటించెను.

పారిసు ఏప్రిల్ 28:—పరాసు అధికారులట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—ఈజరు డిప్యూటీ ముఖ్యపులతో తీవ్ర యుద్ధము జరుగుచున్నది. జర్మనీవారికి చాలినష్టము కలిగించి దెబ్బయెను. సేనలు తరిమి చేసినవి. ఇప్రముకు ఉత్తరభాగము నందున్న జర్మనులు వివచాయ పూరితమునకు ఫిరంగుగుడ్డను వాడుచున్నార. దీనివలన కండుకొని మీటరుల దూరములోనున్న సైనికులకు బాధకలిగింది. ఈజరుకాలకు, వైపునను సేనలు ముట్టువాడు చేసిరి. కాని మేము లిగిరితలపడి పోగొట్టుకొనిన ప్రదేశము నుట్టుకొనితిమి. చాలమంది ఖయిదీలు కూడకొనిరి. బోయెన్ డెబ్బలో 700 మీటరుల దూరము లోనున్న కందకములను మనము పట్టుకొంటిమి. చాలమంది ఉద్యోగులు సైనికులు ఖయిదీలుగ దొరికిరి.

పారిసు ఏప్రిల్ 24:—నిన్న సాయంకాలము డిల్లు ప్రకటించెనది:—ఇప్రముకు ఉత్తరభాగమున జర్మనులు వివచాయ పూరితమున బంతులను ప్రయోగించినందున ఆల్సె, ర్యము కలుగుచున్నది. అయినప్పటికి వీరివలన ఎక్కువ ప్రమాదము కలుగలేదు. మడివైపున, ఆంగ్లేయులు, ఎక్కువ వైపున దెబ్బ. యము సేనలు సహాయము చేయుచుండు. మేము జయప్రదముగ క్రతువుల మీద పడితిమి. మొదలించితిమి. ఇప్రముకు సైన్యస్థితి మునుముఖ్య పరాసు సైనికులను, ఆంగ్లేయులను కలుపుచు, మందుల పోయిరి. మూడు కోటలను సుబంధించిన సైనికులను. మిత్రులు ఖయిదీలుగ జెట్టుకొనిరి.

జర్మనీవారు మూడుకోటలను ఉన్నత ప్రాంతములందు మూడుసార్లు ఎరించినప్పుడు ముందుగా నుండచేసితిమి. మేము ప్రమాంబు అడవిలో ముందుకుపోవుచు నే యున్నాము.

రుష్యా

జెమ్మిల్యుకోటలకు తనము

జనరలు సిల్వెస్టోఫ్ గారు చెప్పిన సంగతులు
అలహాబాద్ ఏప్రిల్ 23:—పయిన్ కుత్రిక లండను విలేజుకు డిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—వీటరు గ్రామములోని ట్రెమ్మి పుత్రికా విలేజుకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—రుష్యా సేనలను నడిపించి జెమ్మిల్యుకోటలను పట్టుకొనిన జనరలు సిల్వెస్టోఫ్ గారితో మాట్లాడిన సందర్భమున, నిల్లు చెప్పెను:—కోటలలో పదిహేను కోటలకు కావలసిన సామగ్రియుండెను. ఆహార పదార్థములకే లాగి నీయు. ఇంక నిరోధించుటవలన లాభములేదని. అనుకొని కోటలను స్వాధీనము చేసిరి.

కాల్మిక్ యుద్ధము

కాల్మిక్ యుద్ధములో రుష్యా సేన జయప్రదముగ ముందుకు పోవుచు నేయున్నది. రుష్యా సేనలు ముందుకు త్రోసికొని వచ్చునప్పుడు, జర్మను సేనలు బుకోవిసా, సైబీరియాలోనికి వచ్చి రుష్యా సైనిక వాగ్ధ్యములను ఎరించుటకు ఆలోచించుచున్నది.

రుష్యా అధికారుల ప్రకటన

వీటరు గ్రామ, ఏప్రిల్ 22:—రుష్యా అధికారులు లిల్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—టెలిగ్రాములను నిలుపు, సేనాముఖమునందు ఆస్తియనుసేనలు రాత్రిభాగమునందు రుష్యా సేనల నెరించినవి. కాని వెనుకకు వెట్టి వెళ్లెనది.

రుష్యా సేన తిరిగి సన్నిహితో ఆస్తియనులను తరిమి, చాల నష్టము కలిగించినది.

రుష్యా చక్రవర్తి గారు గలిషియాలో

సత్కరించబడుట
యూదుల యంత్రులను తనము.

లండను ఏప్రిల్ 28:—వెట్రా గ్రామ, ల్యాంపు నగరమునకు. రుష్యా చక్రవర్తి గారు రుష్యా సైన్యము డచ్చుట గలిషియా రాష్ట్ర చారిత్రమునందు గొప్పదనదగిన సోక విషయము జరిగెను. మహావైభవముతో నలంకరింపబడిన వీధులలో జయము క్రిక్కిరిసి యుండిరి. జనములు జయమును వివాదమును పాటించి బారులుగా రుష్యా సైన్యములో సోక వాడుకను నెట్టుట నిలబడిరి. ప్రజల తిరగ రావడముతోనే తమ్ముగారినించినందునకయి చక్రవర్తి గారు కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. అభివృద్ధియు, పరాక్రమమును నగర వ్యాప్తమున గాక యని శ్రీచారుజనులను చప్పెట్టు కొట్టుడనిరి. ఆస్తియాలవలను క్రొంద నింతవఱకున్న గలిషియాలోని యూధ ప్రజ యాధిపత్యముగా రుష్యా చక్రవర్తి గారియెడ తమ భక్తులను హేమలను దెలుపుట యొక యుత్సాహము.

జర్మనీ

జర్మనీవారు మూడుకోటలను
వార్షికపు సేనలను జయించుట.

లండను ఏప్రిల్ 23:—బ్రిటీషులు ఆను వార్షికపు సేనలను లండనుకు వచ్చుచుండగా జర్మనీవారు పట్టుకొనిరి.

టర్కీ

“ఇ” 15 సబుమెరైన్సు
వాయుకు ట్రెడ్డిక్ పట్టుకొనినట్లు
లండను ఏప్రిల్ 22:—“ఇ” 15 సబుమెరైన్సు మేం దను దెబ్బ నెట్టు బ్రోడి గారివద్దనుండి వారి బంధువులకి క్రింది తెలిగ్రామ వచ్చినది:—నన్ను టర్కీవారు ట్రెడ్డిక్ పట్టుకొనినాడు. (ఈ తెలిగ్రామమీద తేలేదు.)

దక్షిణాంధ్రానామము

దక్షిణము. ఇ. స్మిత్తుగారి నురణము.

ఉదకమండలము ఏప్రిల్ 28:— దక్షిణము. ఇ. స్మిత్తు గారు మరణించిరి. ముద్రాపత్రము దక్షిణము. ఇ. స్మిత్తు కం పే సీ నీ వీరు కల కొల్లిపాళెమలపేట, తెంగ భూమి, ఉదకమండలములలో వీరి కొలపెట్టెను. వీరు చెన్నపల్లిలో పెన్షన్ గను ఉదకమండలములో నెలలు మేజి స్ట్రీటుగన, పనకేసిరి. స్మిత్తు గారు చాలకాలమునుండి ఉదకమండలమున నివసించుచున్నారు.

బొంబాయి

హిందూ దేశపువాణిజ్యము - పరిశ్రమలు.

బొంబాయి ఏప్రిల్ 28:— బొంబాయి మిల్లులు మనుల సాంఘిక సభ వేటి సాయంకాలము జరిగినది. మిల్లు యజమానుల సంఘముయొక్క చేతనకు సరోత్తమురాష్ట్ర గోల్కర్ దాస్ గారు యుద్ధమువలన పరిశ్రమలకు వ్యాపారము నకును, కలిగిన లాభనష్టములను గురించి చెప్పిన తరువాత, హిందూదేశమునందు కొన్ని సరకులమీద కొత్తపన్నునిధిం చిన విషయములో ఈ క్రింది సంగతులను చెప్పిరి:— మన యిబ్బందులకు తగినకారణములుగలవు. ఇండియా దొరతనము వారు ఇంగ్లండుకు, వామిత్రదేశములకు యాహుసంగ్రామ మునందు సాహాయ్యముచేయుటకు ఊపిరిపలుపకుండ ప్రయత్నించుచున్నారు. కాబట్టి మన ఇబ్బందులకు దొరతనము వారికి తెలుపుటకు యాసయముకాదు. మనయిబ్బందులను కొంతకాల వరకుదొరతనమువారికి తెలుపకుండదేశభిమానము హిందూదేశపుపరిశ్రమలకు వ్యాపారమునకు కల్పితమగు ప్రతి బంధకములు అనేకమున్నవియు వ్యాపారపరిశ్రమలు అభివృద్ధినిందవలెనంటే యాహుసంగ్రామమునుండి తొలగించవలెనయ్యు మనము దొరతనమువారికి తెలుపుటకు సమయము రావలెను. డబ్బు విషయములో ముందుగాను హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యమును అనుభవించవలెనంటే వ్యాపార విషయములందుకు పరిశ్రమల విషయములందు స్వాతంత్ర్యమును కలిగియుండ వలెను. ఇందుకు ఒక్క మార్గముకలదు. హిందూదేశమునకు డబ్బు విషయములలో సర్వస్వాతంత్ర్యములను కలిగియుండిన గాని పరిశ్రమలు వ్యాపారము అభివృద్ధి పొందవలెదు. ఈస్వాతంత్ర్యమును పొందించుటకు కొన్నిరాజనీతి. డబ్బు విషయములలో ఇండియా దొరతనమువారు అవలంబించుచున్న పద్ధతులు చాల ప్రశంసనీయముగ నున్నవి. దొరతనమువారు ప్రైవేటువెంటువలన నెవెంటులలో భయపడిన మిల్లులు మనులసంఘం ద్వారా ప్రైవేటునుపూసిరి. ఇప్పటికైనను మనమిల్లులు గురిగా పనిచేయులేదని చెప్పటకు చింతిల్లుచున్నాను. అక్కడక్కడ కొన్నిమిల్లులలో పని నానాటికి అభివృద్ధి చెందుచున్నది. యుద్ధము పూర్వము కొన్ని నెలలక్రిందనే మిల్లులలో పని సుగమైనది. యుద్ధము ప్రారంభమైన తరువాత మిల్లులలోపని ముయు కుంగిపోయినది. పోయునను మనము దానికిభయపడక ప్రైవేటుతో ఒప్పుకొంటిమి. త్వరలో తిరిగి ప్రైవేటుమంజూరితి వచ్చునను నమ్మకంతో ఒప్పుకొంటిమి. ఎలిజబెత్ రాణికాలములోనున్న రాణీయజ్ఞాని నుంచి విషయములను జూచి సంతోషించుచు చెప్పినాడు. "మనవ్యాపారమునకు యిదివరకు యెన్నడు కలుగని ఇబ్బందులు కలిగినవి. ఈయిబ్బందులు కలుగుటవలన మనము కొత్తసంగతులనుకూడ నేర్చుకొనుచున్నాము. యుద్ధముయొక్క చెడ్డదైనను మనకు కొత్తవిషయములను కొన్నిటిని నేర్పినది. మనకండ్లను తెరిచింది."

విదేశ వ్యాపారము.

ఏండ్లు జరిగినకొలది మనదేశమునుండి వీనానయెనునతి యగు నూలువ్యాపారము క్రమక్రమముగ తగ్గిపోవుచున్నది. ఈవ్యాపారము తగ్గిపోవుటకు మనలోకమే చాలవరకు కారణము. కాని పదిపోవుచున్న వ్యాపారమును నిలుపుటకు విశ్వప్రయత్నములు చేతుము. ఇకనుండి మనము హాస్టాతోకూడ వ్యాపారము చేయవచ్చును. కాబట్టి మార్గము లూర్తియొత్తువారే హిందూదేశపు వ్యాపార, పరిశ్రమలకు మంచి లాభకలుగవచ్చును. హిందూదేశమునందలి ముఖ్యపరిశ్రమలన్నియు చాల అభివృద్ధి పొందవలెనని, మనము పరిశ్రమకూడ మంచి అభివృద్ధి చెందవలెనని కోరుచున్నాడు. లేమరుచుడున్న చిన్న చిన్న స్వదేశీపరిశ్రమలకూడ హిందూదేశపుదొరతనమువారి సాహాయ్యమువలన స్థిరపడవలెననికూడ కోరుచున్నాము.

జిహంగీర్ పెటిట్ గారు.

మురాష్ట్ర గోల్కర్ దాస్ గారు చెప్పినమాటలను బలపరచుచు జిహంగీర్ పెటిట్ గారు ఇట్లుచెప్పిరి:—పూర్వము ఇండియాలో రంగులకుతయారుచేయుచుండి. రంగులకుతయారు చేయుటకుతగిన వస్తువులన్నియునదేశములో దొరకును. కాబట్టి రూలిపోయిన యారంగులపరిశ్రమను తిరిగిలేవనెత్తుటకుయిదియే తరుణము. మనదేశము ఆర్థికవిషయములలో సర్వస్వాతంత్ర్యమును కలిగియుండవలెను. అనగాడబ్బు విషయములో ఇంగ్లండుతో వ్యవహరించునష్టముకూడ స్వాతంత్ర్యమునుకలిగియుండవలెను ఇదివరకు బ్రిటిషుదీవులలో సరకులకుతయారు చేయించు వస్తువులకు అత్యులముగ మనదేశపు ఆర్థిక పద్ధతులను నేర్పరచిరి. పూర్వపద్ధతులు యిక పనికిరావు. ఇక హిందూదేశము తన యిష్టము, తనకు లాభకరమని తోచినట్లు ఆర్థికములగు ఏర్పాటులను చేసికొనవలెను. ఇతరులకు నష్టముకలుగునని అలోచించక తనలాభమునకు, తన అభివృద్ధికి తగినట్లు ఇండియా ఏర్పరచుకొనవలెను. హిందూదేశమునకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము లేనచే పరిశ్రమలు అభివృద్ధి పొందవలెవు. కాబట్టి యుద్ధముపూర్తియై, హిందూదేశములు తమ కష్టసుఖములను చక్రవర్తిగారికి తెలుపుకొని, చాలకాలము నుండి తీర్పుకష్టములను తీర్చుటకు కోరవచ్చును వస్తువులు, హిందూదేశమునకు ఆర్థికవిషయములలో సర్వస్వాతంత్ర్యము యిందని కోరవలెను. ఈస్వాతంత్ర్యములు మనసేబు వెల్లిపోవచున్నందున ప్రతిఫలముగా యిందని మనముకోరడములేదు. మనంతులమను పోరుదుమని చెప్పితిమి. వారందుకు అంగీకరించిరి కాబట్టి మనము ఇందుకుప్రతిఫలముగా కోరుటలేదు. కాని మన దేశమీ సాహాయ్యము చేయుటవలన ఇంగ్లీషువారు మనను క్రొత్తమాపు మారుచున్నారు. కొత్తిమాపుచూచుచున్నందున యాస్వాతంత్ర్యములు కావలెనని ఎన్నికోజుల నుండియో తీర్పు యిబ్బందులు తీర్చుమని కోరుచున్నాము.

సిలక్తా

కలకత్తా వైకోట్.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 28:—కలకత్తా వైకోట్లో (క్రిమినలు నెవస్సు మే రి క తే ప్రారంభమగును. జస్టిసు ఏజే డ్రీగారు ఈనెవస్సుకు అధ్యక్షతను భోంచుదురు. కలకత్తా వైకోట్లో క్రిమినలు నెవస్సుకు ఇండియన్ జస్టిస్ నియమించుట కిది మొదటిసారి.

కలకత్తా మునిసిపల్ ఎన్నికలు.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 28:—మార్చి 28 వ తారీఖున కలకత్తా మునిసిపల్ ఎన్నికలు జరిగినవి. ఒక వార్డులో యస్. హెచ్. బాను అను వ్యక్తి 123 ఓట్లు లెల్పాడు అనునతనికి 124 ఓట్లు వచ్చునని ప్రకటించిన కలకత్తా మునిసిపల్ డిప్యూటీ కమిషనరు. తన ఓటునుకూడ యుక్టు ఎన్నికకి ఆధికారము నిచ్చి పోటీడు. లేకపోతే ఆ ఓటు నాకేవచ్చేది. అని లెల్పాడు హెచ్. బానుతో పిటీషను పెట్టెను. జస్టిస్ చౌదరిగారు ఆ ఓటును విచారించి, బానుగారి ఎన్నికను రద్దుచేసి ఆ వార్డులోతిరిగి కొత్తగా ఎన్నికలు జరుగవలెనని నేకు తీర్పు చెప్పిరి.

బెంగాలుపోలీసు శాఖ.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 28:—బెంగాలుదొరతనమువారి ప్రకటనలో ఈ క్రిందివిషయమున్నది:— బెంగాలు సంతతి పోలీసుశాఖలో జరిగినమాతృమలనుగురించి, కలకత్తా పోలీసు, బెంగాలు పోలీసుకు ఉన్న సంబంధమును గురించి విచారించుటకు డివిజను. ఈ గార్డ్. వి. సీ. యస్ గారిని నియమించడమయినది.

డబ్బులాగుటకు యత్నించుట

కలకత్తా ఏప్రిల్ 28:—కాసుసింపుకు అనునతడు డబ్బులాగుటకు యత్నించినందున డబ్బాలింగు నెవస్సు జస్టిస్ గారు రిమానసులుజేసింది. దానినికూడ అరెస్టుచేసిరి. దానినికూడ జస్టిసుచిట్టి వీరుకాపుగార్లయెదుట నేకు ఒకదరఖాస్తు చేయబడినదివచ్చు డబ్బాలింగులో పోలీసుఇన్ స్పెక్టరుహింగును అందు కంపెనీవారి సాఫ్టువేర్ యెట్టుకొనెనని. సాఫ్టు యజమానుల రి నేటునుకూడగార్లకు ఉంగరములకు ఇచ్చికాని కొంతలు తగులబెట్టినట్లు చాటిచేయుచునని ముద్దులు బెదరించెను. ముద్దులు నేరముచేసినట్లు జ్యూరీఅభిప్రాయము. దానిమీద నెవస్సుజస్టిస్ గారు ముద్దులనిజేసింది. అప్పీలు సంకర్షణములో పెట్టుకొనన దరఖాస్తు వైకోట్లో విచారించి నేకుబడినది.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునై చానా

కలకత్తా ఏప్రిల్ 28:—ఆంగ్లమును మిశ్రమును కలపకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు నాన్ డిగ్రీయిన హార్డింజి హాస్టలును కట్టించుచుండెను. ఇతడు 189000 గులా యలు విశ్వవిద్యాలయమువారినన్న కావలెను చానావెన్నెను. మహాయవ్వ కల నీ డివిజనుచే ల కట్టించుటకు యిష్టపల సీ ఈ డివిజన్ విశ్వవిద్యాలయము వారు ఆసన్నునెట్టిరి. విశ్వవిద్యాలయమువారు తమవద్ద ఉన్న 48 వేల గవర్నమెంటు పుత్రములకు ఇచ్చును అట్లువలదలేదు. కాబట్టి గవర్నమెంటు ఆక్టోబరుంటు శైవలు వానిని తీసికొని డబ్బు యిచ్చుకట్టు ఉత్తమపు ఇచ్చినవలసినదని విశ్వవిద్యాలయపు శత్రుమున నచ్చిన వక్తు నేకు జస్టిస్ చౌదరిగారిని చేరుకొనెను.

లాహోరు

కెన్సింగుటనుగారికి విందు.

లాహోరు ఏప్రిల్ 28:—సర్ ఆల్ ఫ్రెడు కెన్సింగుటనుగారును, కెన్సింగుటను దొరసానిగారును కొద్దికాలము ఇంగ్లండుకు వెళ్లుచున్నారు. వీరి గౌరవాధ్యక్షుల లాహోరు పౌరులు వేటిసాయంకాలము విందుచేసిరి. వైకోట్లోవ్యోగులును, చీఫ్ కోర్టుజడ్జీలును, వ్యవసాయశాస్త్రములును, విడుదల విచ్చేసిరి. విందుసమయమున పోలీసువ్యాండు వాయింపబడుచుండెను. వీరిగౌరవాధ్యక్షుల పద్యములు చదువబడినవి.

బండిపోటుదొంగల శిక్షింపబడుట.

లీమా, మున్నగుగ్రామములలో దొంగతనములను చేసిన వారు చాలమంది శిక్షింపబడిరి. ఈకేసులన్నిటి ట్రిబ్యూలు ప్రతీక ప్రకటించుచున్నది. ముఖ్యముగ మున్నగుగ్రామములలోని వారు శిక్షింపబడిరి. ఈకొంగలకు యెండ్లతిరుగడి ఖయిదు విధింపబడినది.

బండిపోటుదొంగ పట్టుకొనబడుట.

పంజాబ్ ఇట్లు తెలియజేయుచున్నది:—కొంతెలుపుము డిప్యూటీకమిషనరు కాలెన్డర్ గారికి ఒక తెలిగ్రామమువచ్చి నెవసులు బ్రెయినుమీద అర్థరాత్రికే పోలీసువారితో బయలుదేరి రెండుఇండ్లనుకోర్చి, బండిపోటుదొంగ కొనిని పట్టుకొనిరి. భాయిపరమానంద్ ఎం. ఏ. గారి వైద్యకాలకు మేనేజరు ఇట్లు వీరిలో నొకటి అని చెప్పుచున్నారు. ఈఇండ్లు జీలముజిల్లాలోనున్నవి. ఇండ్లనుకోర్చించి రెండు పోస్టు కాడ్లు పట్టుకొనబడినవి.

సిన్ధూ.

రాజ ప్రతినిధి.

సిన్ధూ ఏప్రిల్ 28:—రాజప్రతినిధి హార్డింజి ప్రభుత్వ గారు 28 వ తేదీని సిన్ధూకు దయచేయుదురు.

గోధుమ ధరలు తగ్గుట.

సిన్ధూ ఏప్రిల్ 28:—గోధుమ ధరలు తగ్గినవి. రావుల పిండిలో రూపాయకు 9 క్వి శేర్లు ఇచ్చుచున్నారు.

హిందూదేశ రక్షణశాసనము.

బంగాళమునకు వర్తింపజేయుట.

సిన్ధూ ఏప్రిల్ 28:—ఈక్రింది జిల్లాలలో హిందూదేశ రక్షణశాసనము అతలులో తెల్పబడినది:—బుధగూడ దివిజను. (మిథునపురము, హకరా, హుగ్లీజిల్లాలు) (వెన్ డెన్సి దివిజను. (24 పరగణాలు, బూల్షా జిల్లాలు) డక్కా దివిజను. (డక్కా, ఫరిదపురము, మైమెనసింగు, వేకెజిల్లాలు) రాజమహి దివిజను. (రాజమహి, డిబ్రాజపురము, రంగపురము, నాల్ ప్రెగూని సావ్నా జిల్లాలు) చిట్టగాంగు దివిజను. (టిప్పురానాకహాలి, చిట్టగాంగు జిల్లాలు.)

కనడావారి ఉత్తరువు.

సిన్ధూ ఏప్రిల్ 28:—క్రిటీపు గోలండిమహాలా కేత్ర పట్టణములకు అసియాభంక నాసులగు తూలియను, చేతిపనులకు చేయుటయందు నేర్పుగలవాడును రాకూవచ్చు రెనడాగ్రంథ్యమునా రినివరకు ఉత్తమపు చేసేయూ వచ్చు. ఈముత్తమపు కేత్ర సెప్టెంబరు 30 నల్లీతేదీవరకు వచ్చుచునని హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయుటను. ఈఉత్తమపు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు తెలియునట్లు ప్రకటించుదురు. ఈదేశమునకు వెళ్లదలచినవారు అక్కడ చాల ఇబ్బందులకు దురు.

దొరతనమువారి ప్రకటన.

బంటులూటలయందు ఉపయోగించు పంటలకు వేయు త్రాళ్లును మూత్రకోశము మున్నగువానిని నారేస్వీడనులకును, హేలందు, ఇటిలీ, స్వీజులందు చేతులకు ఎగువతి చేయబడకూడదని ప్రభుత్వమువారు తెలియజేయుచున్నారు.

ప్రెస్టాయికి వచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

సింధు ఏప్రిల్ 23:- 22 వ తారీఖున ఇండియా ప్రెస్ టురీ పంపినవార్తలు:-

6) సంబంధ కొండ.

ఇన్వెనుగర్ల ఈ కొండను తిరిగి పట్టుకొనవలెనని జర్మనీ వారు తలచిందులైరి. ఇన్వెనుగర్ల ఆస్ట్రేలియాలో జర్మనీ వారు కాల్యలను రెండుమారులు మునుపేనై పడి ఘోరముగ హోరకడి. రెండుసార్లుకూడ మునుపేనై వారికి నష్టము కలిగించి వెనుకకు కొట్టింది. రాత్రిపుట కొండమీద ఆగ్నివర్షమును కురిపించిరి. మునుపే తిరిగి జర్మనులను వెనుకకు కొట్టింది. మన చేత పడిన ఈ కొండను నిలుపుకొనగలిగిన పక్షమున ఉత్తరపు వైపున ఉన్న మన సేనకు చాలాభయము నుండును. ఎలవనగా? కొండ మనచేతిలో ఉన్నందున శత్రుసేన వెంటి వారికి చాల నష్టము కలిగించవచ్చును. ఇకగాక ఈ కొండ మన ఆధీనములో నున్నంతవరకు జర్మనులకు ముందుమురుగువచ్చి మన సేనపై పడుట బహుశ్యభము.

మన విమానములు

మనవిమానములు ఘంటులలోనున్న జర్మనీవారి విమాన గృహముపై బాంబులు వేసినది.

ఫ్రెంచివారు

ఫ్రెంచిసేన వెంటు మిహిల్ పరగణాలో తీవ్రముగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగినదనియు, తమ సేన ముందుకు వెళ్లుచున్న దనియు ఫ్రెంచిదొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

కాంతియావారు

కాంతియా కొండలలో గడియనులు ఆక్రమించు కొనిన సేలను లాగికోనవలెనని ఆస్ట్రేలియనులు తెలియచేసారు చున్నారు.

36 విజ్ఞాపనలు.

లాయర్ బార్నికారు కమన్సునభిలో ఈక్రిందివిషయములను చెప్పిరి:- ఇదివరకు యుద్ధసామగ్రికి మనము 6 నేనలను పంపితిమి. ఇప్పుడు 36 నేనలను పంపితిమి. ఈ నేనలన్నిటికి కావలసినంత యుద్ధసామగ్రి ఉన్నది. మనసేను చాల మందు గుండు సామానము ఖర్చుపెట్టింది. ఇంత మందుగుండు సామానముఖర్చు పెట్టునని జర్మనులు ఎన్నడు తలచియుండరు. వారికి చాలాఆశ్చర్యము కలిగింది. న్యూఘావేల్ యుద్ధమునందు 15వోజులలో, బోయరుయుద్ధము 2 సంవత్సరముల 9 నెలలలో ఖర్చు పెట్టినంత మందుగుండును ఖర్చు పెట్టితిమి. కందకములలో నుండి యుద్ధముచేసికొను ఈవోజులలో యిదివరకు ఒంటిఫిరంగి గుండలకన్నబ్రదైల ఒక్కమాటుగా చాలమందినిచంపగలగుండు కావలెను. మందుగుండు సామానము సుమారు 2500లో 3000 కంపెనీలోతయారుచేయుచున్నది. యుద్ధసామగ్రియెంత కావలెనో, యుద్ధములనుబట్టి నిర్ధారణపరచవలెను. సేనలు ఎక్కువఅయినకొద్దీ, మనసేను వెంటుకొని జర్మనుసేనలవైపుడి అతితీవ్రముగన, చురుకుదనముగను హోరికొద్దీ, మందుగుండు సామాన అధికముగా కావలసినవచ్చును. వెంటెయరమునను సందు 20 వంతుల యుద్ధసామగ్రితయారుచేసితి మనకొనినను, ఆ క్రింద బరు లో 90వంతులు తయారుచేయించితిమి. దేశిబరులలో 156 వంతులు, జనెకలలో 186 వంతులు, ఫిబ్రకలలో 256, మార్బిలో 388 వంతుల చొప్పున తయారు చేసితిమి. అనగా వెంటెయరలలోకన్న 19 రెట్లు ఎక్కువ తయారుచేయుచున్నామని ఆర్థమన్యూసా వెల్ వర్గ జరిగిన మన యుద్ధము కలన ఈక్రింది విషయమును గ్రహించితిమి. మనము పట్టుకొదలచిన స్థలముమీద ఎన్ని ఫిరంగిగుండ్లను ఎన్ని బాంబులను వేయగలగుదుమో అంత తక్కువ జన నష్టముతోను అంత తక్కువ ధన నష్టముతోను విజయమును పొందవచ్చును.

బర్రా

రంగూనులో తుపాను.

ఇండియాద పిడుగుపక్షి.

రంగూను ఏప్రిల్ 23:- నేడు పగలు 11, 12 గంటల మధ్య, పెద్దపెద్దఉరుములతోను, మెరుపులతోను రంగూనులో విశేషముగ వర్షముకురిగినది. ఇట్లు ఒకగంటవరకు ఉండెను. కంబోస్మైటులలో చెట్లు కొమ్ములు కూలిపి. పట్టణములో మాగు అంతస్తులమీద నొకపిడుగు పడినది. జిమేద లూయీ సిథిలోనున్నది. గోవలవిరిగి క్రందపడిపోయినది. ప్రాణాపాయ మెదులని కలుగలేదు. ఇద్దరుబిల్లలకు చావుతప్పినది. ఇంటికప్పు మీద పెద్దరంధ్రము పడినది.

ఆర్యసమాజ వింతయాద్యాహము.

80,000 విరాళము.

లూడియావారి ఆర్యసమాజము చారి యాజమాన్యముకింద నీనెల 18వ తేదీ నొకవింతయాద్యాహము జరిగినది. వరుడు లూబానందలూబాగాగ దొరతనమువారి పూతకాలలో నుపాధ్యాయుడు వస్తువుకూడ లాహోరులో నొకభారతీకా పాతశాలలో నుపాధ్యాయునిగా నున్నది. త్రితీయము పురుషులు 500 మంది వివాహమునకు వచ్చిరి. వీరిలో చాలమంది పూర్వాయుజుగూడ నుండిరి. వింతయాద్యాహములను కొనసాగించుటకు బీదలగు హెండక వింతతువులకు రక్షణ మొసంగుటకు ఈలాహోరులో నున్న పంబాబునిధవా వివాహసహాయక సభవారికి ఎక్కిత్యుటిపు ఇంజనీరు పరిచేసి వెన్నను పుచ్చుకొనిన రాయి బహదూరు గంగారాముగారు 80,000 రూపాయలు విరాళ మొసంగిరిన సభాసంబంధి లాలా రామరత్నమూలగారు వివాహసంతరము నుడిచిరి.

కాస్తాపోలిటరు క్లబ్బు.

గంధిగారి కాలిధ్యము.

సిన్ను (23-4-1915) సాయుధులకు క్లబ్బువారు గంధిగారి కాలిధ్య మొసంగిరి. కార్యదర్శి, భంగాచారిగారు సభ్యులనందరిని గంధిగారికి పరిచితులనుగావించిరి. ఆక్లబ్బున కధ్యక్షులగు మానసియులు న్యాయమూర్తి సర్. శంకరునాయులుగారు గూడ క్లబ్బునకు వచ్చిరి. వినోదాత్మక వాతీయగాన మురర్పయిడెను. గంధిగారు చిన్నయువన్యాయ మొనరించి సభ్యులనునకు పూతులైరి. సహాయాధ్యక్షులను త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారు గంధిగారిని ప్రష్టమాలాలంకరులను గావించి వీడ్కోలిసిరి.

TELEGRAMS.

Bombay Chronicle's New Move.

BOMBAY, April 23. Another important development in Bombay journalism is the announcement made by the "Bombay Chronicle" reducing its annual subscription by Rs 5 from 1st May. Hitherto the paper was charging Rs. 20 per annum for its local subscribers but in future it will take only Rs. 15.

UNITED PROVINCES.

The Annual Conference of the Registrars of Co-operative Credit Societies.

ALLAHABAD, April 22. The Annual Conference of the Registrars of the Co-operative Credit Societies will not be held this year.

An Indian Sandhurst. For training recruits from Home.

ALLAHABAD, April 22. News from Quetta states that the Indian Staff College there, which has been closed on account of the war, is to become a temporary Indian Sandhurst. It is about to receive, to begin with, about 100 cadets, who are being sent out from Home. The staff of instructors will be duly provided at Quetta.

BURMA.

A Thunderstorm.

RANGOON, April 23. Between 11 and 12 to-day a thunderstorm with heavy rain and lightning lasting about one hour broke over Rangoon. Branches of trees were knocked down in the Cantonment while in the town a lightning struck forcibly a three storied pucca building in the Lewis Street bringing down a large piece of masonry on an ornamental vases work at the Parapet. Beyond a temporary shock none suffered any harm. Two children had a narrow escape. A hole 15 feet by 10 feet has been made in the roof.

SOUTH INDIA.

Mr. W. E. Smith's Death.

OOTACAMUND, April 23. The death is announced of Mr. W. E. Smith, founder of the well-known firm of Messrs. W. E. Smith & Co., Madras, Bangalore and Ootacamund. The late Mr. Smith was a much respected resident of Ootacamund and Madras. He had served as Sheriff of Madras and as a Special Magistrate of Ootacamund and Justice of the peace. In Mr. Smith's death Ootacamund loses one of its oldest and best known residents. He was a high mason.

N. W. FRONTIER

Calm Prevailing in N. W. Frontier.

PESHAWAR, April 20. The Chief Commissioner returned to Peshwar on Saturday morning but returned to Shabkda the same evening after attending to urgent office business. Notwithstanding the engagement of the 18th complete calm prevails throughout the province. The plague mortality is steadily decreasing. The services of Mr. L. T. Watkins, Indian Educational service, headmaster of the Government High School has been placed at the disposal of the Islamia College Council for appointment as headmaster of the Islamia College from the date on which he assumes charge of duties.

LATEST TELEGRAMS.

The Capture of Bois d'Ailly. AN IMPORTANT FRENCH SUCCESS. Germans at St. Mihiel Threatened.

PARIS, April 23. The capture of Bois d'Ailly, in the forest of Apremont, is the most important, enabling, as it does, the French to threaten the German possession of St. Mihiel. The Germans had been most aggressive all the winter in this region. The troops consisted of disciplined and enthusiastic Bavarians, who were well supplied from Metz and encouraged with the hope of taking Verdun. Latterly their efforts weakened, and the French took the offensive, finally capturing a strong German position on a wooded spur. The German trenches were protected by a chevaux de frise 6 ft. high, the wires of which withstood the strongest sheers, but the 75 centimetre guns made wide breaches and three waves of Infantry advanced with bayonets, preceded by detachments of bomb-throwers with pouches full of grenades and also armed with calandriers, small boxes of explosives fixed to wooden handles which could be thrown like a discobolous or used to fell the adversary at close quarters. Sappers carrying tools and dragging gangways for crossing the trenches ran with the Infantry. Orders were given not to enter the trenches, but to go beyond and attack the Germans from behind. The trenches were rapidly cleared, and many defenders took refuge in underground shelters, where they were entombed and asphyxiated. Three days elapsed before the Germans, reinforced, counter-attacked vigorously. Eight attacks were repulsed in two days. The German Artillery at St. Mihiel had the range, but the French held the ground devoid of shelter under a hurricane of shell, which completed the destruction of the wood, of which only a few shattered trunks remain. The men lay on their stomachs in the battered trenches protected by knapsacks while the Officers were alert for counter-attacks. In the final bombardment the Germans in an hour and a half poured 20,000 shells of all calibres along a front of 350 metres with a depth of 400, but not a Frenchman though the losses were considerable, left his post. The Germans did not venture to make an Infantry attack and convinced of the unshakable French determination to hold the position, they have since left it alone.

Submarine Piracy.

LONDON, April 23. The trawler "Saint Lawrence" has been torpedoed in North Sea, two were killed. Seven survivors landed at Grimsby. The submarine fired on men who were rescued.

A Paris Communique.

PARIS. - A communique says: - There have been lively engagement on the bend of the Yser, of Duxmude. The Belgians repulsed the Germans inflicting heavy losses on them. The Germans northward of Ypres have been employing large quantity of asphyxiating bombs the effect of which was felt over two kilometres. They succeeded in forcing us to retire in the direction of the Yser canal but vigorous counter-attack enabled us to regain the lost ground making many prisoners. We took further seven-hundred metres of trenches in Bois Daily and a number of prisoners including Officers.

Jews of Galicia Greet the Tsar. Cheers for Indivisible Russia.

LODNON, April 23. PETROGRAD. - An historic event took place at Lvoff when the Tsar visited the city. Great and enthusiastic crowds thronged the streets which were decorated. In response to repeated acclamations the Tsar appeared on the balcony of the place and thanked the people for the warmth of his reception. His Majesty called for cheers for indivisible and powerful Russia. It is noteworthy that he has been given ovations by the Jewish populations of Galicia.

A Police Inspector's Appeal. Summarily Rejected.

CALCUTTA, April 23. To-day before Justices Chitty and Beachcroft an application for admission of an appeal was made on behalf of Claude Simpson who was convicted by the Sessions Judge of Darjeeling of attempting to extort money and sentenced to eight months rigorous imprisonment. The accused was a Police Inspector of Darjeeling and the charge was that during the investigation of fire which took place in the shop of Hungun Co. he threatened to prosecute the proprietors of that shop for incendiarism unless they paid him Rs. 3000 and three gold rings. The jury found the accused guilty and the Sessions Judge accepting their verdict convicted the accused. Their Lordships summarily rejected the application. A Contractor Sues the Calcutta University for Rs. 96,000.

In connection with the erection of the Hardinge Hostel a contractor Ajoy Nath Mitter had instituted a suit against the Calcutta University in the High Court for recovery of Rs. 96,000. The defendant university had filed a written statement taking two objections stating that the utmost that was due to the plaintiff was Rs. 40,000. To-day before Justice Chaudhuri the attorney on behalf of the University asked for an order that the Accountant-General might receive from the University Government securities for Rs. 43,000 as they did not like to sell Government papers at a loss at the present market. The application was granted.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT
EUROPEAN WAR.
GREAT BRITAIN.

Sir John French's Bulletin.

LONDON, April 23.

Field-Marshal French's Bulletin says:—German attacks on Hill 60 have been renewed several times since Monday but all have failed and they have ceased for the time being. We hold the entire crest of the Hill and so deny its use to the enemy who attach great importance to it. During the course of the operations the enemy bombarded Ypres with seventeen inch shells.

The enemy exploded two mines on the twenty-first opposite our right in the neighbourhood of La Bassee but failed to damage our trenches. Having discovered that mining operations were in progress near Armentieres we forestalled their efforts by exploding a mine which we had prepared there. One of our airmen made a very bold and successful single-handed attack on the airship shed near Ghent on the nineteenth. He had to run the gauntlet of fire directed from a captive balloon and from the ground yet he descended to within two hundred feet and effected his object causing a large explosion in the shed.

"Eye-Witness's" Description of the Fight.

LONDON, April 22.

An "Eye-witness" with the British headquarters gives some details of the fighting at Hill 60 near Ypres. The ground was heavily charged with mines which were exploded under a German trench burying 150 men. We immediately rushed the craters, gaining possession of some 250 metres of the German line. The attack was so sudden that it encountered hardly any resistance. The Germans shelled us and delivered counter-attacks throughout the night, but were beaten off. On Sunday morning the Germans made a determined effort, assaulting in force with close formation, and hand-to-hand fighting ensued. At this juncture our motor machine-guns rendered invaluable service. They were rushed up to the front and peppered the advancing masses, which were also raked with shrapnel by artillery. The Germans were beaten off with heavy loss, but were continually hurled against the position throughout the day, obtaining a slight foothold in one section. The advantage was only momentary, however, and they were immediately dislodged by a bayonet charge. Our losses were heavy, but those of the Germans were far greater. This stubborn resistance was due to the importance of the position, the hill commanding a large portion of ground as far as Lillabeke.

General Situation Surveyed.

The "Eye-witness" proceeds to survey the general situation. He says the troops of our army in France have been increased immensely in numbers and perfection. Their equipment and armament, while generally in no way inferior, is in many places superior to that of the enemy, even in the form of warfare for which we were originally least prepared, namely, siege operations involving mining, sharp-shooting, and the throwing of explosives at short range.

Initial Handicaps Removed.

The Germans hitherto have had the great advantage of having ready to hand troops trained in mining, the use of high explosives and searchlight work, and especially bodies of sharpshooters provided with telescopic sighted rifles. They also possessed technical equipment in the way of "Minenwerfer" and various Ballistic machines for throwing every kind of missile, as well as pumps for spouting blazing oil and pitch which were the outcome of careful experiments in anticipation of a war for which they had long since been preparing. In spite of the initial handicaps we are beating the Germans at their own game. We have obtained the mastery in sniping to such an extent, that our men are able to walk outside the trenches with comparative safety even within short range of the hostile line. We are able to harass the enemy and give him little rest by means of shells, bombs, and sniping.

The High Spirit of the British Forces.

Morally the spirit of our forces is better than ever before. Our success at Neuve Chapelle actually produced a marked drop in the sick rate, and general cheerfulness is encouraged by concerts, cinematographs, variety shows, and boxing and football matches whenever circumstances permit, while the fullest use is made of the inspiring influence of music. Thousands of mouth organs and penny whistles have been distributed at the front.

Importance of the Hill.

LAHORE, April 23.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 23rd April:—A correspondent of the "Times" in Northern France says that the capture of Hill 60 opens the way for a damaging blow. The hill served as a screen for a larger hill at Zandpoude, five kilometres nearer Menin. This is the highest hill in the district and the key of the position in Belgian Flanders. The big guns that reduced Ypres to ruin were posted there. This hill is now seriously exposed. Half an hour after the British Sappers blew up Hill 60 the enemy's Sappers would have been ready to explode a mine under our trenches.

The Mediterranean Expeditionary Force.
Ready Under Sir Ian Hamilton.

LONDON, April 23.

A correspondent of the "Daily Telegraph" in the Eastern Mediterranean says that General Sir Ian Hamilton commands the Mediterranean Expeditionary Force, which is now complete. It includes the finest battalions

T E L E G R A M S .

of the British army which have not yet fought in this war. General D'Amade's French colonial division forms a part of General Hamilton's command.

Curtailling Facilities for Drink.

LONDON, April 22.

Mr. Lloyd George will next week submit proposals for curtailing facilities for drink.

The affairs in China.

British Interests Safeguarded.

LONDON, April 22.

Replying to a question in the House of Commons Sir Edward Grey said that the Japanese Government had been informed of the railway concessions already granted to British subjects and would no doubt respect rights already acquired. We had not received representations from the British concessionaires, and the action already taken was with a view to avoiding injury to existing concessions by new ones granted to Japan.

Reprisals by Confiscating Ships.

Not Agreeable to the Premier.

LONDON, April 22.

In reply to a suggestion that the Government should confiscate a German or Austrian ship for every Allied vessel sunk by a submarine, Mr. Asquith said that the Government had at present decided not to adopt the suggestion.

Recruiting Most Satisfactory.

LONDON, April 22.

Making a statement on the army estimates in the House of Commons, Mr. Tennant said that Lord Kitchener had authorised him to say that recruiting during the past few months had been most satisfactory and the numbers had been maintained with amazing regularity.

Lord Kitchener's Confidence.

He was confident that when he appealed to the nation for more men they would come with the same readiness and promptness. Mr. Tennant mentioned that a hundred thousand had been raised by individual efforts.

Efficiency at the Front.

He emphasised that the efficiency of the army in France and the regularity of arrival of supplies had evoked admiration. The Medical and Sanitary arrangements were wonderfully controlled, and the health of the troops was remarkable.

Eagerness of Men in Training.

The eagerness of the men in training in Britain to get to the front was universal.

Artillery Ammunition.

Mr. Tennant concluded that Lord Kitchener had again emphasised the importance of a limitless supply of artillery ammunition.

The Attack on the "Manitou."

Statement in the House of Commons.

LONDON, April 22.

In the House of Commons Mr. Macnamara explained that the "Manitou" was stopped by a Turkish torpedo boat which had escaped from Smyrna. Eight minutes were given for the abandonment of the transport, and three torpedoes were fired, but they missed. British destroyers attacked the torpedo-boat. Mr. Macnamara added that while troops were leaving the transport two boats capsized, one through the davits breaking and the other through overcrowding. There was nothing disquieting in the incident.

The Spring Campaign.

Allies Uniformly Successful.

ALLAHABAD, April 23.

The "Pioneer's" London correspondent cables on 22nd April:—In the spring campaign in the West the Allies continue to gain points of importance all along the line. Mr. Tennant has stated that the Territorial Force has been doubled and entirely a new one equipped. All have undertaken to serve aboard.

Statement by Lord Crewe

SIMLA, April 23.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 21st April:—Lord Crewe, in the House of Lords, said that the Government had expected the Turkish attack in Mesopotamia sooner or later and had despatched troops there from India and Egypt. The successful operations did great credit to the Commander-in-Chief, and officers and men.

Replying to Mr. Cromer's question, Lord Crewe said His Majesty's Government held that the future of the Caliphate must be a matter for the Moslem world itself to decide.

Two Vessels Sunk in a Week.

LONDON, April 23.

The official statement says that during the week ended April 21st, one British Merchantman and one fishing vessel were sunk by the Germans out of 1,519 arrivals and sailings.

A Correction.

LONDON, April 22.

The order conferred on the Bishop of London was K.C.V.O., not K.C.M.G.

T E L E G R A M S .

Baron and Baroness Reuter.

The Funeral.

LONDON, April 22.

The funeral of Baron and Baroness de Reuter took place in Kingswood churchyard, the bodies being placed in one grave. Besides members of the family, the attendance included representatives of the Press Association, Havas and Petrograd Agencies, Associated Press of America and the "Daily Mail", the Chairman and leading members of Reuter's staff, past and present. A mass of the wreaths was received from allied agencies and Reuter's branches and correspondents all over the world.

Commander of "E 15."

A Prisoner in Turkey.

LONDON, April 23.

The relatives of Lieutenant Brodie, commander of "E 15," have received a telegram stating that he is a prisoner with the Turks. The telegram is undated.

Obituary.

LONDON, April 24.

KILLED.—Second Lieut. H. Delepine, Cornwall Second Lieut. V. Leitch, Liverpools, Lieutenant I. B. Macleod, Black Watch.

DIED OF WOUNDS.—Second Lt. E. W. Graham, South Wales Borderers.

DIED.—Lieutenant R. Whiteside, Army Service Corps.

Roll of Honour.

Casualties in Persian Gulf.

LONDON, April 22.

The Officers casualties in the Persian Gulf announced during the last two days amount to seventeen killed and thirty-seven wounded.

FRANCE.

Forcing of Dardanelles.

Two Ministers of Marine Exchange Views.

LONDON, April 23.

PARIS.—M. Augagneur has returned from a tour in the north of France, in the course of which he met Mr. Churchill. In an interview, M. Augagneur stated that one of the principal objects of his conversation with Mr. Churchill was regarding the best means of hastening the forcing of the Dardanelles. There was no occasion for public worry over the delay and the desired result would be achieved before long.

Paris Communique.

Nothing to Report.

LONDON, April 22.

PARIS.—This afternoon's communique announces that there is nothing to report.

Latest Paris Report.

German Counter-Attacks Against Hill 60 Repulsed.

LONDON, April 23.

PARIS.—Last evening's communique said:—Near Hangemarek, north of Ypres, the British repulsed two attacks. German counter-attacks against Hill 60 have finally failed. Their violence was apparently due to a desire to repair the defeat which German communiques denied. The enemy's losses were greater than was indicated yesterday.

The French Advance.

A German attack on Bagatelle-Argonne was repulsed. We carried two lines of trenches in the forest of Apremont near St. Mihiel at a cowshed which was a disagreeable salient in our position. Very many German dead were left on the ground.

Progress in Alsace.

We continued to progress on both banks of the Fecht in Alsace, gaining ground eastward in the direction of Metzeral.

RUSSIA.

Latest Russian Report.

Austrian Night Attacks Repulsed.

LONDON, April 23.

PETROGRAD.—A communique says:—The Austrians made night attacks on the Telepotch-Rumaina front which were repulsed.

Austrians Driven Back with Heavy Loss.

The Russians, counter-attacking with the bayonet, drove the enemy back with heavy loss.

The Victor of Przemyśl.

ALLAHABAD, April 22.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Times" correspondent at Petrograd says General Silvanoff, victor at Przemyśl, when interviewed stated he found at Przemyśl a fortnight's stores and the surrender was not due to scarcity, but conviction of the futility of further resistance.

The Russian Campaign.

The Russian campaign in the Carpathians continue successfully. The German plan seems to be that of threatening the Russian flanks via Silesia and Bukovina as the advance comes on.

NORWAY.

A Norwegian Steamer Captured.

LONDON, April 23.

The Norwegian steamer "Brilliant" for London has been captured by the Germans.

TELEGRAMS.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

The Viceroy's Expected Arrival.

SIMLA, April 23.

H. E. the Viceroy will arrive here on the 28th April, the arrival being private.

Price of Wheat Going Down.

SIMLA, April 23.

Price of wheat has fallen to nine and half seers per rupee in Kharwaipura.

War Cable to the Viceroy.

Reports to Capture Hill No. 60.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 22nd April:—

The Germans make violent and continued effort to recapture Hill 60. To the south east of Ypres two heavy infantry attacks were repulsed with great loss to the enemy. The Hill was heavily sniped at night and several further attacks were repulsed. The capture of the Hill if maintained is of great value to all northern parts of our line for it opens the way for a damaging blow at the enemy and on the other hand renders German offensive in this quarter more difficult.

An Aeroplane Attack.

A bold and successful aeroplane attack was made on the enemy's airship shed at Ghent. A French communique reports cannonade of some violence and the French have been gaining consistently in the past few days in the region of St. Mihiel. In the Carpathians the activity is confined to violent Austrian attacks on the positions won by the Russians.

36 British Divisions at the Front.

Mr. Lloyd George in the House of Commons said that whereas previously no one had recommended that the expeditionary forces should exceed six divisions there were now more than six times as many men out there, fully equipped and now supplied with adequate ammunition. The amount of ammunition expended was more than the army ever anticipated, and in this respect the Germans also were taken by surprise. During a fortnight's fighting in and around Neuve Chapelle we expended almost as much ammunition as during the whole two and three quarter years of the Boer war and in this special kind of siege warfare high explosive shells rather than shrapnel are used. 2500 to 3000 firms are employed on the production of the munitions of war. The amount of ammunition required depends upon the policy adopted at the front and when the time comes for increasing the armies and when the policy must necessarily be more aggressive and active the amount required will be enormously increased. Taking the figure of twenty as representing our output of ammunition in September Mr. Lloyd George said by October it went up to 90, December 156, January 186 February 256, March 388, so that it was now multiplied nineteen fold since September. He added the lesson of the last great battle was the more you can pour shot and shell into a given area which you are going to attack the more lives you save and success is not as costly if you have plenty of ammunition.

Emigration to British Columbia.

Prohibition Extended.

SIMLA, April 23.

It is notified that with reference to the resolution of the Government of India No. 11855-11871-3 dated the 24th October 1914 intimation has been received that the prohibition against the landing of artisans and skilled or unskilled labourers at Ports of entry in British Columbia issued by the Government of Canada has been further extended to 30 September 1915. The Governor-General in Council accordingly requests all Local Governments and administrations to make the above intimation as widely known as possible particularly in places from which emigration to Canada is believed to be most common. Intending emigrants should also be warned at the ports of embarkation of the risk they run in proceeding to that country.

Prohibited Articles for Export.

The Government of India prohibit the export of guts and bladders to Scandinavian countries, Holland, Italy and Switzerland.

Captain F. L. Dyer Killed by Arabs.

SIMLA, April 23.

News has been received from the Persian Gulf that Captain F. L. Dyer, 26th Burma Infantry whose services were recently lent to the Anglo-Persian Oil Co. for the management of their transport arrangements on the Pipe Line was shot dead by the local Arabs on the 15th April near Darreh Khazine on the Upper Karun. He was a keen and valuable Officer and recently did excellent work in connection with the Turko-Persian boundary Commission.

CALCUTTA.

A Discharged Sergeant in Trouble.

CALCUTTA, April 23.

A. Sivan, a discharged Sergeant of Calcutta Police, was placed yesterday before the Chief Presidency Magistrate on a charge of cheating in respect of some timber valued at Rs. 200 belonging to Attoo and company. The accused representing himself as agent of the Asiatic Engineering Co., gave order for a quantity of timber and took delivery of it

TELEGRAMS.

but deferred payment. The accused was arrested in connection with a bogus telegram case in which one man was convicted. The accused was enlarged on bail.

Calcutta Corporation Election.

An Election Set Aside by High Court.

CALCUTTA, April 23.

The general election of the Calcutta Corporation which took place on the 23rd March last had its sequel in the High Court. In one hotly contested district Mr. S. H. Basu got 126 votes and Mr. L. A. R. Boillard got 124 and the former was declared duly elected. Mr. Boillard moved the High Court against this declaration on the ground that three votes were recorded in favour of M. Bass of a voter who on that day was not in Calcutta and did not empower any one to vote for him. To-day Justice Chaudhuri, after examining that voter, declared the election of Mr. Basu null and void and directed a fresh election in that district.

The Police Reforms in Bengal.

CALCUTTA, April 23.

A Bengal Government Communique says:—Mr. W. E. Gourlay, I. C. S., has been placed on special duty to enquire into certain questions connected with the history of the Police reforms in Bengal and the relations between the Bengal and Calcutta Police.

Defence of India Act Extended to Bengal.

SIMLA, April 23.

In exercise of the power conferred by section 1 sub section 3 of the defence of India (Criminal Law Amendment) Act of 1915 (4 of 1915) the Governor-General in Council is pleased to direct, that sections 3 to 11 of the said Act should come into force with effect from date of this notification in the districts of the Presidency of Bengal specified in the Schedule annexed hereto:—

Schedule—Burdwan Division (Midnapore District Howrah District, Hooghly District), Presidency Division (24 Parganas District, Khulna District), Dacca Division (Dacca District, Faridpur District Mymensingh District, Bakerganj District), Rajshahi Division (Rajshahi District, Dinajpur District, Rangpur District, Jalpaiguri District, Pubna District), Chittagong Division Tipperah District, Noakhali District Chittagong District.

A Calcutta High Court Innovation.

CALCUTTA, April 23.

Mr. Justice A. Chaudhuri will preside over the next Criminal Sessions of the Calcutta High Court which will commence on the 3rd May. This is the first time in the Calcutta High Court that an Indian Judge has been selected to preside over the Criminal Sessions.

BOMBAY.

Indian Commerce and Industry.

Need for Fiscal Autonomy.

BOMBAY, April 23.

In the course of his Presidential review at the Annual Meeting of the Bombay Mill Owners Association this afternoon, the Chairman, Mr. Narottam Morarji Gokaldas, commented on the effects of the war. Alluding to the inevitable embargo which had been placed on some materials of manufacture he said:—“We have legitimate grounds for our grievances, but the present is not the time to present them to the governing authorities, whose attention has been exclusively devoted to support England and her Allies in their titanic efforts against their enemies. It is our patriotic duty for the time to hold our grievances in abeyance. The time must certainly come when we shall have to point out how far Indian trades and Indian industries have been artificially hampered and handicapped, and how imperative it is for their onward progress to emancipate them from their fetters. The future prosperity of India financially and economically, I venture to say, greatly depends on her being independent to evolve her own commercial and economic destiny. The only remedy for it is fiscal autonomy. It would be an act of greatest political wisdom and statesmanship when that independence is gained.” He envisaged the economic and financial statesmanship of the Government of India and observed that the restoration of confidence dispelled in their own industry apprehensions which a branch of it displayed in the early part of September. As to our own position as manufacturers, he added:—“It must be ruefully observed that even now there was no material sign, save some spasmodic movements of steady improvement in our products. The depression which had commenced some months before the war was of course exceedingly aggravated, but we have borne our conditions of adversity with patience and in the hope that sooner or later days of prosperity would return. It has been said by a great political philosopher of Elizabeth's time that good things are to be admired. If, however we are passing through unprecedented adversity we are also learning new lessons. The war, an evil as it is, has brought us some useful lesson. It is an eye-opener. Turning to foreign trade, the Chairman regretted that year after year exports of Indian yarn to China were diminishing. This, to a very large extent, he admitted, was the fault of Indian mills, but he hoped that strenuous efforts would be made to regain the losing position and that a new and most profitable market would be nursed at Basrah. In conclusion,” said Mr. Narottam, “we all trust and hope that with the happy and speedy close of the war and return of normal times we may be able to witness a new era in India of industrial organisation and enterprise. We wish for a more prosperous year in all her staple industries including our own, and the rise and growth of our young industries which under the fostering care and moral support of the Imperial Government may take a firm footing in India, thus advancing a further stage in her great industrial progress and prosperity.”

Mr. Jehangir Petit, seconding the adoption of the report moved by the Chairman, said this was an

TELEGRAMS.

opportunity of reviving the old indigenous industry of manufacturing natural dyes from various dyeing materials which were plentiful in India. He also advocated fiscal autonomy. By fiscal autonomy, he said:—“I mean absolute freedom of action in all fiscal matters even in relation to England. Fiscal policy in this country has unfortunately been too often shaped to suit the interests of the manufacturers of the United Kingdom when their interests have clashed with those of India, and the time has now come when India should be enabled to work out her own salvation in the manner she thinks most advantageous for her future progress and development, irrespective of non-Indian interests. It must be remembered that unless India is given fiscal freedom and allowed free scope in adjustment of her tariffs, it is impossible for her industries to make any progress. When the war is over and when this country formulates and submits to the King-Emperor and the great English democracy its petition of rights and its list of grievances, long unredressed, to be favourably considered not as the reward of services rendered (because they were offered and accepted spontaneously) but because of the new angle of vision that has now been created as the result of this happy co-operation between the two countries, the mercantile community of the country should, among other prayers, include the request for absolute fiscal autonomy and for the repeal of the excise duty.”

Other speakers at the meeting also spoke in favour of fiscal autonomy for India.

The Bombay Council.

BOMBAY, April 23.

The next meeting of the Bombay Legislative Council will be held at Poona on 12th July when the discussion of current years budget will be continued.

PUNJAB.

Dacoities in the Punjab.

LAHORE, April 22.

In nine different cases occurring in the three police stations of Leiah Kot, Sultan and Dir Din Panab, altogether 111 persons were charged, either before Jirgahs or the District Magistrate, with dacoity. Of these 111 accused no less than 109 had been convicted and sentenced to terms of rigorous imprisonment or transportation, one being sentenced to 12 years, 8 to 10 years, 25 to 7, 29 to 5, 36 to 4 years 9 to 2 years and one to 3 months imprisonment.

Punjab Legislative Council.

Election of Candidate for Supreme Council.

LAHORE, April 22.

At the close of to-day's proceedings in the Legislative Council, which lasted from 10-30 to 6 P. M., the election for the Supreme Legislative Council took place. The candidates were the Hon. Mohamed. Shafi and Sir P. C. Chatterjee, who was after all persuaded to stand. The former was elected by eight votes as against five secured by the latter.

Assassination of Iqbal Khan in a Family Fued.

PESHAWAR, April 22.

The Assassination of Iqbal Khan, an influential leader of Noorgal tribe, is reported from Khandahar during a family feud.

14 Lines Lost in Dacoities.

LAHORE, April 23.

In answer to a question in the Legislative Council Mr. Thomson said that 14 lives had been lost in dacoities in the past three months 4 of them western Punjab. This is exclusive of 12 dacoits reported killed.

Honours.

Just after lunch the Lieutenant Governor made presentation of C. I. E. to Rev. Dr. Ewing, Vice Chancellor, Punjab University and other honours to the fortunate recipients of New year's honours and King's Police Medals to a number of European and Indian Officers.

Garden Party to Sir Alfred Kensington.

LAHORE, April 23.

The citizens of Lahore gave this evening a Garden Party in honour of Sir Alfred and Lady Kensington who would be shortly leaving for England. All high officials, Judges of Chief Court and leading members of the Bar were present. There was a Police band in attendance and poems were read in honour of the retiring chief Justice.

Dacoits Severally Punished.

The “Tribune” publishes a long list of cases in which conviction has been obtained against a large number of dacoits in Leiah and other villages, mostly in Muzaffer-garh districts, sentences generally running to several years imprisonment.

A Dacoit Arrested.

The “Punjabee” reports the arrest of one dacoit by Mr. Calvert Deputy, Commissioner of Campbellpur who on receipt of a wire started by special train with a posse of constables at dead of night and organised search parties. The houses of 2 persons one of whom was said to have been the Manager of a Pharmacy of Bhai Parmanand, M. A., now under arrest in connection with the Lahore conspiracy case were searched in Jhelum district and two post cards taken.

Theft of Military Stores.

Contractors Discharged.

LAHORE, April 22.

The “Bulletin” reports:—A case of alleged theft of military stores at Ambala has been disposed of by the Additional Cantonment Magistrate's Court, the accused persons being Chasita Mal and Meri Mal Contractors of Ambala. The subject matter of the charge was in respect of alleged theft of stores and equipment. Evidence did not however support the charge and the accused were discharged.

భీమునిపట్న -

కోర్టు వ్యవహారములు

మదరాసు హైకోర్టు.

[స్వామయ్య పై సెక్రటరీ]

బొంబాయి బలవంతపరచుట.

గోదావరి జిల్లాలో నొక గ్రామమున కొకడు కల్లు దొంగ

లింగవల్లు సంతమాము కలిగియున్న, ఆ గ్రామమేజిస్ట్రేటు మట్టియగురును ప్రోత్సహించి, తానాదేరమును చేసినట్లుల వాడు అంగీకరించునట్లుల వాని నిర్బంధపరచవలయునని కోరెను. అట్లు నిర్బంధ పరచబడియు వాడు నేరము సంగీకరించలేదు. తన్నాతిరున బలవంత పరచి మర్రించినందులకై వాడు ఆ గ్రామ మేజిస్ట్రేటు అదిగాగల ఆధికారిగా దావా తెచ్చెను. వాడు గోరిలియమండగా నరెస్తు చేయబడినానని, వానిని తల అబద్ధ మాడించుటకు తామేమియు ప్రయత్నము చేయలేదని మద్దయులు విన్నవించుకొనిరి. కాని గోదావరి సెషన్స్ జడ్జి గారు ఆమద్దయుల వాదము సంగీకరించక, వారి యందు దోషమును స్థాపించి, వారిలో మొదటివానికి నాలుగు నెలలు కఠినశిక్ష, 25 రూపాయలు జరిమానా, నాల్గవవాడు గ్రామమేజిస్ట్రేటుకు రెండు నెలలు కఠినశిక్ష, 25 రూపాయలు జరిమానా, తక్కినవారికి ఒక్కొక్కరికి రెండు నెలలు కఠినశిక్ష, ఈతరున శిక్షవిధించిరి. ఈతర్పుమీద హైకోర్టునకు ఆపీలు చేయబడగా, స్వామయ్య గారు రామప్పలు సంగీకరించి, విచారణ జరిగి ఆపీలు పరిష్కరింపబడునంతవరకు ఆమద్దయులను జామీనుమీద వదిలియుంచుటకు ఉత్తరువు చేసిరి.

[స్వామయ్య పై కమరస్వామి శాస్త్రి గారు.]

గ్రామమేజిస్ట్రేటును విధింపబడినశిక్షను రద్దుచేయుట

శ్రీ కైవంతు తల్లాకాలో నొక గ్రామమేజిస్ట్రేటు

భార్య ఆత్మహత్యచేసికొనెనట. ఆవిషయమును ఆ గ్రామమేజిస్ట్రేటు నైవారకి రిపోర్టుచేయనందున, వానిని విచారించవలయునని తూత్తుకుడి డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువుచేసిరి. పిమ్మట, వానిని విచారణజరిగించి యా గ్రామమేజిస్ట్రేటుకు 80 రూపాయలు జరిమానా విధించిరి. ఈతర్పుమీద హైకోర్టుకు ఆపీలుచేయబడి, విచారణకు తొలుత ఉత్తరు విచ్చిన డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణజరిగించినందున, ఆవిచారణయు, తీర్పును చెల్లబాలనని వాదించబడెను. స్వామయ్య గారు రావాదము సంగీకరించి, శిక్షను రద్దుపరచి, ఆశిక్షచెల్లించి జరిమానాపైకమును ఆపినికి ప్రెస్వియియన్లవలయుననియు నుత్తరువు చేసిరి.

[స్వామయ్య పై కమరస్వామి శాస్త్రి గారు.]

పోలీసువారి స్వాధీనమునుండి విడిపించుట.

తూతుక్కడిలో 7 ఏండ్లకు లోబడిన పిల్లవా డొక్కడును, పదేండ్లకు లోబడినవా డొక్కడును బండిలో నెక్కింపబడియుండినట్లులకు సీకలు గ్రుచ్చి యందుండి ఉలవలను దొంగిలించుచుండగా, పోలీసువారు చూచి వారిని పట్టుకొనిరి. కాని యచ్చట పార్సార్ తెగలో చేరిన దంపతులు (భార్యయు, భర్తయు నిరువురును) పోలీసువారిచేతులను బట్టుకొనగా, పిల్లవాండ్లు తప్పించుకొని పారిపోయిరి. పిమ్మట, పోలీసువారు ఆపిల్లవాండ్లమీద దావా తెచ్చిరి. రెడ్లపిల్లవాడు క్రమశుభ్రతకు కావలసిన జామీనుమీద వదలబడెను. రెండవవాడు నేరమును చేయునంతటి వయస్సుగలవాడు గాదని యభిప్రాయ మొసగి మేజిస్ట్రేటుగారు వానిని వదలివెట్టిరి. తదనంతరము తమయొద్దనుండి యాపిల్లవాండ్లను తప్పించినందులకై పోలీసువారి దండంపతులమీద దావా తెచ్చిరి. తూత్తుకుడి రెండవవాడు మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణ జరిగించి భర్తకు రెండు నెలలు ఖయ్యము, భార్యకు 50 రూపాయలు జరిమానాను విధించిరి. ఈతర్పుమీద ఆచ్చటి డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటు గారి ఆపీలు చేయబడగా, శిక్షలు స్థిరపరచబడినవి. అందుమీద హైకోర్టుకు రివిజన్ పీటిషన్ నెట్టుకొనబడెను. రెండవపిల్లవాడు నేరమునుచేయు వయస్సురానివాడని వదలవెట్టిరాదా? అట్టి వానిని పోలీసువారియొద్దనుండి విడిపించుట దోషముని విడిపించుట కాదుగాన, నేరమేమియు చేయబడలేదు. కాబట్టి, వైతిక్య ఆస్వామయ్య సేనాని వాదించబడెను. స్వామయ్య గారు వాదప్రతివాదములను విచారింపి భర్తకు విధింపబడి యుండినశిక్షను రద్దుపరచి యాపిల్లవాడులకు తత్తుల వొసగిరి; భార్యకు విధింపబడినశిక్ష విషయమున తాము ప్రవేశము కలిగించుకొన నుదిరి.

అప్పుడు పోలీసు కోర్టు

అప్పుడు పోలీసు కోర్టు ఆమోదమునకు ఈ నెల 15వ తేది ప్రెస్వియియన్లతో సంగీతము జరిగింది. గుర్రు బంగారమును కట్టుకొని పట్టుబట్టగా, పోకట్టుకొని నిలిచి అంతా నొర్రు త్రేసె. అప్పుడు గడ్డుతరు, చుండిన గానిని నెంటునటి ఆరెడ్డున నెను. గుండెల్లము కఠినశిక్షవిధించి.

సమకాలికాభిప్రాయము.

హిందూ దేశము, సామ్రాజ్యభాగస్వామ్యము

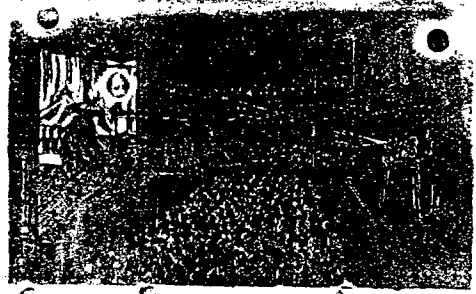
సంధి నిబంధనలనుగూర్చి బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు స్వపరిపాలితరాష్ట్రములతో నాలోచించెదరని యధినితకమంత్రి గారు కామన్సునభిలాషి ప్రస్తావించిరి. హిందూదేశవిషయము నేమిచేయుదురు? బ్రిటీషుసామ్రాజ్యముయొక్కయు అంతిష్ఠా తులయొక్కయు సంబంధభాంధవ్యములు సంబంధించి నంత మట్టుక, భర్తృదృష్టితో చూచునెడల హిందూదేశమును తదితర రాష్ట్రములను తుల్యావస్థయందే యున్నవి. శ్రీచక్రవర్తి గారి భిన్నభుత్వమువారు ఈయంబట్టియులలో నెవరో నాలోచింపవలసినవాధ్యతయే లేదు. వినను ప్రభుత్వమువారుట్లాలో చింపఁ దీర్చువినుకొనినయెడల, స్వపరిపాలితరాష్ట్రములతో నాలోచించి హిందూదేశమును భిన్నదృష్టితో చూచునెడల, మాదేశములకు తప్పక యసంతృప్తి కలుగును. సామ్రాజ్యమందలి యితరరాష్ట్రముల వారితోపాటు తమకు సమానప్రతియొ సంగబడుననియు, అంత సామ్రాజ్యసంబంధ భాంధవ్యములలో న్యాయమైనట్టియు అభివృద్ధిమైనట్టియు తమభావితోభిమానమును బాధించు సంవర్తములనుండవనియు తాము విశ్వసించిన కారణముచేతనే వారు బ్రిటీషుననుసరించియుండుటకు సంతోష పూర్వకముగ సంసిద్ధులైయున్నారు. పాలకపాలితల సంబంధ భాంధవ్యములతో, పాలితల పాలితరాష్ట్రగౌరవమునకు హాని కలిగించు సంవర్తములేదని పాలితలు భావించగలుగు నప్పుడే యొకదేశమువారు మరొకదేశపు ప్రజలను పరిపాలించు పరిపాలనము సహ్యమును, ప్రయోజనకరమును సత్ ఫలవంతమును నగును. తదితర పరిస్థితులంద, ఒకానొక యాంక్షలను ప్రతిభూకాలమునకానించినట్లు పాలితలు నరపకు మాత్రులకన్న నధికులుగ నుండనేరరు. యుద్ధ మారంభమై హైందవుల ప్రభుభక్తి యడ్డుతముగ బ్రిటీషుచిత్తమున కెక్కినప్పుడేనుండియు, అనేకులకు రాజ్య తిలక్షణలును ప్రజాపితరాజులును, ఉద్యోగ భర్తామస్తానము నను స్వతంత్రాభిప్రాయ వ్యక్తీకరణముననుగూడ, పరంపరా గతమైన బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు సమాన సమష్టిభాగ స్వాములనునియు, మనమీద నెంతమాత్రమును పరతంత్రులము గానునియు, సామ్రాజ్యములోనివారమనియు ఖంటాపథముగ హిందూదేశమునకును ప్రపంచమునకంతటికిని చాటించియున్నారు. మాకననుకూలముగా మాదేశమునకును తదితరరాష్ట్రములకును శ్రీవారి ప్రభుత్వమువారు దుస్సహమైనభేదమును గల్పించుచు నెయుండుచో, సంపూర్ణముగను సమృద్ధిగను చేయుబడిన యాప్రసంగముల కవగ్రహము ఎంతమాత్రమర్పించుదునని యూహించగలండు? మాదేశములలో నెక్కువ తొందరపడువారు ప్రభుభక్తివారిచర్య యొక్కకంటిని తెలుపించెనని యనుచున్నారు. ఇంకనునట్టియభిప్రాయములధికము కావలయునామని ప్రశ్నింపఁ దగియున్నది. అని తీవ్రపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

గంజాము మండలరథ

(ఒక విశేషమున వద్దనుండి)

10-4-15 తేది గల్ఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ యందు గంజాం మండల సభను గూర్చి విపులముగానే వ్రాయబడినది. అందు కార్యాచరణకై యేర్పరుచబడిన కమిటీలను గురించిగాని వాటిలో నియమింపబడిన ప్రమాణుల గురించిగాని గంధవి ప్రకృతిచే వ్రాయబడలేదు. మండలవాసి అనుసంతకముతో సలహాలు సంగతులు అను పేరిట వకజాబు తమ ప్రతికయందు ప్రకటింపబడినది. ఆంధ్రదేశమున కెల్ల ఆనందదాయకములగు విశేషములను కొన్ని పొందుపరచినామని వ్రాసిరి. వారు వ్రాసిన వే మండలసభవారి తీర్మానములైనవో అవికేవలము దుఃఖదాయకములు గాని ఆనందదాయకములుగావు. మామండల ముత్తమ శాంధ్రమిత్రము మగుటచే కార్యక్రమము దేశభావయందు వొసగబాలదట! కార్యక్రమము ఉత్తమ శాంధ్రముల రెండితో లలజరపరాదు? ఉత్తమలలో వెక్కుమంది శాంధ్రము గ్రహింపగలరు. కొంచె మించుమించుగా ఆంధ్రులందఱు ఉత్తమ శాంధ్రము గ్రహింపగలరు. ఆంధ్రయ భాష యన నేమా తెలియని రైతులను వర్తకులను తీర్చుటకు నేననిది రప్పించి వారివద్దను ద్రవ్యము వసూలుచేసి వారికి తెలియని భాషలో నాగంభిరోపస్వాసములు? వాటివలన వారికేమిలాభము? వారాప్రతికయందొకరి వ్యాసమును మరయొకరు పొగడుకొనును నుండుటతప్ప నేమిలాభము కనిపించదు. కార్యక్రమము దేశభాషలలో జరిగింపలేదండిన సభమానుకూలముల మంచిది. మాకును మత్తమలకును దేశవిభజనను గూర్చి గలవి యెట్టి వివాదాంశములను ఈసభ యందు చర్చింపరాదని తీర్మానింపబడినది. ప్రతికాముఖమున నీ సంగతి ప్రకటింపబడినది. మండలవాసిగారి విషయమున నొసంగిన సలహాననుసరించి నవో మండలకార్యనిర్వాహకుల ఆత్మ గౌరవమునకును, పుర్యాదకును లోటుగల్గుటకాక అనవసరమైన కట్టు బజ్జలై మండల సభ చెడుటకు సందియములేదు. రాజకీయ సభలకు విద్యార్థులు సాహాయ్యలై పనిచేయు నాచార మిటీవల బందు చేయబడినది. అందులకు ప్రిన్సిపాలుగా రంగీకరించిరిని మండలవాసిగారు వ్రాసిన సలహా భాగంగానేయున్నది. అంధ్రులు సహసభకువచ్చు నాయముల మామండలసభకువచ్చునట్లు చేసి యిద్దయింపబడినట్లు మండలవాసిగారు వ్రాసిరి. అంధ్రునాయకులు వచ్చి మాసభనుకరించి ప్రశ్నప్రశ్నమున మేమొనరించు నుద్దయమునకు జయమును గౌరవమును కలుగజేయుదురుగాలి!

నోటీసు - లాభము!

బయస్కోపు యంత్రములు:—మాకద్ద ప్రాంతాద్ద బయస్కోపు యంత్రములు కాక బయస్కోపు యంత్రములు యుద్ధపుణిములు, లైటు సామానులు మిక్కిలి చవకగా విక్రయించబడును. ధరలు రు 100లు మొదలు రు 5000 వరకు యున్నవి. ఈయంత్రములను కలిగియున్నవారు త్వరలో భాగ్యవంతులు కాగలరు. పూర్తిగా సంగతులు తెలియగోరువారికి క్యాటలాగులు పంపబడును.

మినిట్యుఫోటో యంత్రములు:—రు ౧౦లు మొదలు రు ౧౦౦ల వరకు ధరకలిగి యున్నవి. వివిధయనకన్య ములేకుండా ఒక్కమినిట్యుఫోటోకాల్పమీదగాని బ్రావెన్ మీదగాని కోరనవారి ఫోటోతీసియవ్వవచ్చును. ఒకరోజున గింం ఫోటోలు తయారుచేయవచ్చును. వారమునకు రెండు వందలయినా లాభము పొందవచ్చును. వలగవ్వలము ఫలమధికము. ఇది మన యిండియాకు కొత్తవింత.

కార్త నేషన్ బయస్కోపు కంపెనీ

విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

బ్రాంచి:—ఉర్లాం, గంజాం జిల్లా.

అపూర్వ గంధములు.

1, 2 గారడీపుస్తుకము.—౧ వ భాగము ౧౦ అణాలు ౨ వ భాగము ౧౦ అణాలు. పీటిలో గణిత చమత్కారములు యక్షిణీ కనికట్టు కర్ణపికాచ యంత్రములు మొదలయినవి. గలవు పీటిని చూపువారు అత్యుత్తముగా గారడీచేయగలరు.

3 మేధావి:—౪ అణాలు. అత్యుత్తమయిన జ్ఞాపక శక్తికి మాగ్నము తెలుపబడినది. శతావధానము చేయగలరు.

4 చతురంగ దర్పణము. — 10 అణాలు. ఆట విధానము చదురంగపు తమాషాలు అందముల్లుగలవు.

5 చిత్ర ముంజరి. — ౪ అ. 6 విశేషముల 6. అ 7 వరమానందము 4 అ. 8 ఆనందము 2 అ. 9 చమత్కార రత్నాకరము. 2 అ. ఈ ఆయిదు పుస్తకములలో విచిత్రములయిన పాహులు, విశేషకరమైన పద్యములు చమత్కారములు గలవు కడుపుబ్బునట్లు నవ్వుపుట్టించును. ప్రీతికు మిక్కిలి ఉపయోగము.

బుద్ధిరాజు ఈశ్వరప్పపంతులు

ఉర్లాం, గంజాం జిల్లా.

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0
కలరా ప్లేగునలనే ఒకవిధమైన అంటుడాక్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. ఈ పురుగులు శరీరములో జేరి రక్తమును జెరుపును. ఈకలరా మాత్రలు లోపల ఇమిడి వెంటనే విషపురుగుల జంప్రపారంభించి, వాంఛితేదుల తగ్గించి, మూత్రము వెడలించి నాడికి పుష్టి కలుగజేయును.
అమృతాంజనముడిపో నుదాను.

THE HOME HYGIENE.
A practical Guide to Health.
By Dr. A. M. Masilamoni Mudaliar L. M. S
A useful book to parents, mothers, and youngsters 200pp. Price Rs.-1-net.
CHANDRAHASA.—A Drama in English,
By late K. Krishna Rao. B.A., (Sub-Judge, Cocanada)
A little Drama for young and old to Stage or read
Health and Strength Rules.
By Dr. Sri Ram of Panjaub
A presentation booklet useful for young boys and girls to be had free for 1 anna stamp.
Apply to:— Hebbbar Brothers.
Printers, Engravers, Rubber Stamp Makers.
UNGAPPA NAIKA ST. MADRAS E.

AWAKE!

SUMMER SEASON!!

AWAKE!!!

THE BEST CONFECTIONS, SYRUPS, OILS AND MEDICINES SUITABLE TO SUMMER SEASON

Prepared by Mahatma Zandu Bhutjee

Mahaj Vaidya of H. H. the Maharajah Jan Sahib

OF JAMNACAR

SOLD BY

R. V. PANDIT & Co.,**No. 6 Bunder Street, C. T. Madras.**

మేలుకొనుడు!

వ స ం త ఋ తు వు!!

మేలుకొనుడు!!!

ఈ ఋతువునకు అనగా ఎండకాలమునకు అనుగుణ్యముగా మాత్రముగా రాజనైద్యులయిన

మహాత్మ్యుండు భట్టజీవారివలన తయారుచేయబడిన అపుషధరత్నములు.

ఆర్. వి. పండిట్ అండు కంపెనీ

వారి వలన అమ్మబడుచున్నవి.

నెం. 6 బందరువీది, జి. టి. మదరాసు.

ఆర్యోగ్యవర్ధకజీవన్**బలవృద్ధివేహము.**

చననమహాముషి శస్త్రముల మొదల ప్రకారము తయారు చేయబడినది.

ఈ ఋతువు అనగా ఎండకాలమునకు ఉష్ణమధికము కొన్ని రోగములు మానవజాతికి బుట్టును. అటువంటి రోగములను ఆపుటకు ఈ శస్త్రము తప్ప జీవేశస్త్రము ఎచ్చటో ఉను లేదు. దేశరోగములు వృద్ధిపరచి ప్రపంచముఖమును పూర్తిగా అమభివృద్ధి చేయును. వయోవృద్ధులకు ఇది అచ్యుతమునకు సమానమునది. మేహరోగములకు రామబాణమువంటిది. ప్రతివారున్న దీనిని కొని దీనియొక్క ప్రభావమును తెలిసికొనినయెడల యెల్లప్పుడును దీనినే వాడుచు ఆయురారోగ్య సుఖములను అనుభవించుటకు దారి కలుగజేయును. మరియు ఈ శస్త్రమును క్యాసకాసము, తీయము, ఇతరవి వక మాత్ర రోగమును మాత్రకృచ్చము ఇంకయు అనేక మేహరోగములను పారదోలును. గమక పాలమారక క్రొత్తవరకును రప్పించుకొనుడు. సేవించు విధానము:— తెల్లవారి సాయంత్రం 1 తొలం సేవించి మిద పాలు తాగవలయును. 40 తులములు రూ. 5-0-0. 20 తులములు రూ. 2-0-0.

పుష్కానుగచూర్ణము.

స్త్రీలకు ఈ అపుషధము సుఖకరమిది. నూతికావాయువులు అంటు కడుపునొప్పలు, గొడ్డుతనము, గర్భాశయరోగములకు నివారించును. గర్భిణీస్త్రీలు సయితము సేవించినయెడల గర్భగతమైన శిశువునకు యేవిధమయినరోగములు రాక శరీరసంకల్పము గలుగును. గర్భిణీస్త్రీలకు నూతిప్రభవము గలుగును. బాలింతలకు సయితము బిడ్డజ్వరములను రానివ్వదు. ఇది స్త్రీలకు వర్తనసాధమువంటిది.

బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

సన్ని పాతజ్వరమాత్రలు.

ఈ శస్త్రమును పుసంధు సాధారణముగా తుష్ణాధికతల శీతలజ్వరములు సుభవించును. ఈలాటి జ్వరములకు ఇది రామబాణమువంటిది. మూడుపూటలు రోగికి యిచ్చినయెడల జ్వరి మొదలైనవారిని పారదోలును. ఈ మాత్రము మ్రింగి మిద వేడినీళ్లు తాగవలయును.

64 మాత్రలు దబ్బి 1-కి రూ. 1-0-0.

మహాచందనాదితైలము.

అభ్యంజన రాగా అని చెప్పవలయును. నిరోగులు దీనిచే అభ్యంజనస్నానము చేయుటవలన శిరోరోమములను వృద్ధిపరచి శేత్రపటుత్వము శేత్రములను చల్లగించును. అధికముగా కాతులయందు చదువువారలున్న నిద్రచెడువారున్న ఈ తైలమును ముఖముగా పువయోగించవలయును. మరియు జ్వరమువల్ల బాధపడి నివారణ అయినవారున్న రక్తహీనులున్న ఈ తైలమును పువయోగించినయెడల రక్తవృద్ధి అయి సంజావాపు మొదలైనవి చేరనివ్వదు. శిరోవ్యాధులు శూలవ్యాధులు అనివారణమైన తలనొప్పలు శేత్రవ్యాధులు వీటికి సుఖకరమిది. మరియు పొగ్గున వాయువులను సయితము పోగొట్టును.

4 అవున్సుల బుడ్డి 1-కి రూ. 2-4-0.

షరబత్తులు వగైరా.

ఈ షరబత్తులు శాస్త్రాంశ ప్రకారముగా మిక్కిలి అప్పటయైనవి. ఈ యెండకాలమునకు సుఖకరమిది. మార్మయాజికులనున్న పుష్టదేశములో నుండు వారికి ముఖ్యమయినది. అధికపుష్టమువల్ల కలుగు మూలము మేహరోగములను సయితము రెండుమాడు లేపలు తీసుకొన్నయెడల తక్షణమే నివారణమగును. బలబద్ధకము మాతృకృచ్చము పురియూత్రము వీటికి పోగొట్టును. వైశ్యవ్యాధులు సయితము పోగొట్టును.

రోజువరబత్తు, నన్నావివరబత్తు, నిమ్మపండువరబత్తు, మాదశంకరబత్తు, బాదుముషరబత్తు. ప్రతి ఒక బుడ్డి రూ. 1. గుల్కందు దబ్బి 1-కి రూ. 1-0-0.

తపాలు ఛార్డి పోత్యేకము.

Address:—

R. V. Pandit & Co; Ayurvedic Chemists and Druggists,

No. 6 Bunder Street, Madras.

ఆర్. వి. పండిట్ అండుకంపెనీ-అయుర్వేద కెమిస్ట్స్ అండు డ్రగ్గిస్టుస్, బ్రాడ్వే, మదరాసు, 149, Broadway, Madras.

నెం ౬ బందరు.

తీర్థ పడుదు !

కొద్ది పోతులే గలవు !

మంచినమయము!

బరొపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) భర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజీ సహా 0-10-0

ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికి బెదిరింపుకొరకు వ్రాయబడియున్నది. మా ప్రకటనలలోనే భక్తములేక ప్రకటించుకొనదు, అంధభక్తివలన ప్రతివీరు యుద్ధమున ముగించిన పుష్ప మిదికాదు. ఇతరులు ప్రపంచ సర్వగాముని లోకమునకు యాత్రయోగ్యమని విశ్వయము అంద్రగ్రంథముకాదు. నిజముగా "బరొపాఖండమున" జర్మని మొదలగువారికి గలగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈయుద్ధకారణములను అందరు చక్కగా తెలుసుటకు జర్మని యుద్ధ త్రి మొదటిప్పటివరకు జరిగినవిషయము లిందున్నవి. విరోధాయుద్ధము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలుంగగోరువారు ఈ మొదటిభాగమునందు వెలుపబడిన యాచరణముల శ్రద్ధతో జదివితరవలెను.

జర్మని, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా వాంశేరుల నిర్మాణము, గతకాలమున విరోధాలోగలిగిన మార్పులు, జర్మని యే కాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీయైకమత్యమందినంత. ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యములో మాటుబాటులు. జర్మనియే కాధి పత్యము ఉచ్చదశకుండుట, అధికారవిజృంభణము, రాజుచమదము. గ్రేటుబ్రిటన్ జర్మనియు చేసిన ఘోరాపోటీలు. బాల్కన్ టర్కీ యుద్ధముల ఫలితములు. విరోధా సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యుద్ధరాజు చంపబడిన వెనుక సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్న తరములు. సార్వభౌమాలంభించిన మహాయుద్ధ వివ్యాసములు గలవు.

విరోధా చరిత్రము నింతటిపులముగా నిజకారణసహితముగా నెవరును నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కి చెప్పుకలము. పుస్తకమును దీసి చదివినవారికి విషయముల సత్యసత్యములు తెలియును. ఇంకొకటి 30 పేజీలతో చిత్రపటములును, 6 భూగోళపటములును, 120 పుటల నిమయములున్నవి. ఈపుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమున పంపబడును.

వెంట వెంటనే తిరుగుభాగములు వెలువడుచుండును. ఇందులో ఆర్డరేవయన ముద్రించిన చక్కని ప్రతిమలు గలవు మాచిరుసామా:—నువీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

వనోపధి సార్యపరిలా

ఇది దేహమనందలట్లు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపొట్టు, పాతవాయువుపొట్టు, రసవట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడికంతు ఘటకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును కుద్దిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెత్తివధిమైన మూర్చు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టుకుమందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధుమల్లిత్రాగు టకు మందు) నాగవల్లితైలము పైపూతకు మందు. ఈరెండుకలిపి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గకళ. ఫననవాడి, నం. 2. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోక ప్రఖ్యాత మైన మందు.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనొప్పులు. వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు నొప్పులు, కీళ్ల పొట్టు, పక్షవాతము, వాపులు, ది గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది. సువాసనగలిగియుండును.

చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోకలి నొప్పులు నయితము పోగలవు.

దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభావచేటి మాచికొనిన మోము గలుగదు.

అమృతాంజనమునకు సాటివేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరీరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఛింత్రదశరూపకము. వెల 0-8-0

తెలుగులో నిదనము నాటకాదిరూపకములకు లక్షణములేదు. ఇది సర్వసృష్టిమునుండి తెలింగింపబడినది. ఇందు కథావిధానపద్ధతి, అంకవిన్యాయాది నిర్ణయము, నాయికానాయకాది లక్షణము, పాత్రముల యాచిత్యము, రసనిర్ణయము, శృంగారాదిరసములవిభాగము, మొలగు నెల్లరూపక ధర్మములనువెల్పు నాలుగుప్రకరణములుగలవు. అనేకములయిన ప్రాచీన రూపకరచితములనుండి సరళములయిన పద్ధతి బాదాహరింపబడినవి. నాటకాదిరచనమున కిది మిక్కిలి యుపయోగము.

ముల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రి, 3 సావిత్రి వీధి, తిరువల్లి క్షేత్రం, మదరాసు.

హాని లేదు. నిశ్చయము. గుణము కలిగితిరును.

అన్ని విధములగు కుష్ఠవ్యాధులు, మూలకంకలు, మేహ రణములు, పుండ్లుమున్నగునవి యన్నియును 4 వారములలోనే తగ్గిపోవును. వారమురోజులకు సరిపడుమందు వెల రూ 5-0-0 రెండురోజులకు సరిపడుమందు ఉచితముగా పోతునిమిత్రము కలయువా రెటుల వ్రాయవలెను.

శిశువులకు ముఖాంత మాజర్, బుడ్డుస్వలిస్టు, గానిని నెల్లెట్టు, (చీడమస్కేవర్) కలకత్తా.

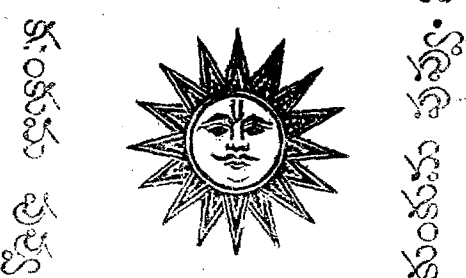
ri Blood Specialist (on Square) CALCUTTA

బే గం సా హి షో వ్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట కలన దేహమందలి యే భాగమునయుండు రోమము ను చెడుపులేక కుద్ధముగాను డుండు. చర్మము యొక్క ర్విభావమైన రంగును కాపిసి పోగొట్టక చేయు (సాప్) ఇది ఒకటి. వెల 8 బిళ్లలు వె ట్టు 15-0-0 వి.పి. ఖర్చు 4 అ ఆర్.వి. పండిట్ అండు కంపెనీ నెం 5 బందరువీధి మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా యును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెట్లు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ. 21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

వరకులకు కల్పతరువు.

వాణిజ్య సూచికలు.

వాణిజ్యసూచికలు, అన్ని దేశములలోను, అన్ని భాషల లోను యున్నవిగాని అంధదేశమునకు నూతనము ఇది వాణిజ్యధవనమునకు సోపానములు. ఇవి లేనిచో వాణిజ్యము అభివృద్ధి కానేరదు. ఇవి లేనిచో నాగరకదేశమని చెప్పుటకు వీలులేదు. వీనిచే ప్రతివర్తకుడు, ప్రతివస్తు నిగ్మాత్మ ఒకరి కొకరికి, పట్టణములందును పల్లెలందును వస్తువులను కొని జనసామాన్యమునకును సరిబంధము కలుగును. ఇవి దేశయం దన్న వాణిజ్యకార్యాలయములలో నుండును గాన ప్రకటన దాగ్గయొక్కయో, వ్యవహారముల నిండు నమోదుచేయించు కొనిన వర్తకులయొక్కయో వ్యాపారము లోకమందరికి తెలి యగలదు. మీరు చేయు వ్యవహారము జగమంతయు ప్రాకి అభివృద్ధి కావలయునన్న మీపేరు నిండు నమోదుచేయించు కొనక తప్పదు. మీరవ్యవహారమును చేయుట లేదా? చేయు చున్నచో మీరవ్యవహారము జగమంతయు వ్యాపించి అభివృద్ధి కావలయునా? అట్లయినచో యీసూచికయే ఆకస్మాత్తుకు ముఖ్యసాధనము. గాన మీరవ్యవహారమును వానియందు నమో దుచేయించుకొనుడు. మేము రెండుసూచికలు ప్రచురించిబో వుచున్నాము.

i. ఇంగ్లీషున అంధదేశమునకుగల వర్తకులు, వస్తు నిర్మాతలు, విజంట్లు వగయిరాసూచిక ఇదిఅన్ని దేశములకు కార్యాలయములకు బంపబడును.

ii. నిఖిలదేశ అనగా అంధదేశ, సర్వేండియా, యిం గ్లండు, అమెరికా, జపాను, ప్రాన్సు మొదలుగాగల పరిశ్రా మిక దేశములయం దేశములు యేకర్యాగారములయందు నిర్మించ బడుచున్నచో వాటిసూచిక. మనఅంధదేశమందు ప్రతివానికి తెలియుటకై తెలుగున ప్రకటించబడును.

ప్రకటన చార్జీలు—వైసె 1/2 క్రాసు.

పూర్తిపేజి రూ 12. 1/2 పేజి రూ 7. 1/4 పేజి రూ 4

3/4 పేజి రూ 2 మాత్రమే. వ్యవహారము చిరునామాలు.

నమోదుచేయుటకు 12 అణాలు మాత్రమే. ఈచార్జీలు

రెండింటికి ప్రత్యేకము. 2 వ వెంబరు సూచిక అనగా తెలు

గుపుస్తకము నుపూరు చేయిపేజీలుండును. వెల అందరికిని

సులభముగనుండుటకై రూ 5 మాత్రమే. మేము ఎందరికి

కాలయినో అన్ని ప్రతులమాత్రమే వేయదలచుకొన్నాము

గాన పుస్తకములు గావలసినవారు వారిఆర్డరు రిజిస్టరుచేయిం

చుకొనిన మంచిది. లేనిచో స్పష్టముగ దొరకవు మందు

ఖరీదు బంపువారికి పుస్తకముఖరీదు రూ 8 మాత్రమే. ఆర్డరు